

Den Haag, 28 augustus 2018

dossiernummer: 105891

uw kenmerk: MS/18.006/01

telefoonnummer: +31 (0)70 335 35 35

e-mail: iz@advocatenorde.nl

Betreft: Besluit op uw verzoek tot informatie op grond van artikel 3, eerste lid, van de Wet openbaarheid van bestuur

Geachte [REDACTED],

In uw brief van 2 juli 2018, ontvangen op 3 juli 2018, heeft u een verzoek op grond van de Wet openbaarheid van bestuur (hierna: "Wob") bij de algemene raad van de Nederlandse orde van advocaten (hierna: "algemene raad") ingediend.

U vraagt om informatie die bij de Nederlandse orde van advocaten (hierna: "NOvA") aanwezig is betreffende de vrijheid van meningsuiting van advocaten en de gedragsregels voor advocaten. Daaronder begrepen brieven of andere documenten die door de NOvA zijn ontvangen van derden, met name van het ministerie van Justitie en Veiligheid en het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Een en ander voor zover het informatie betreft die is vastgelegd of ontvangen na 1 oktober 2017, met uitzondering van de door u aan de NOvA toegezonden brieven en de schriftelijke reacties van de NOvA daarop.

De ontvangst van uw verzoek is schriftelijk bevestigd bij e-mail van 12 juli 2018.

In de e-mail van 20 juli 2018 is de beslistermijn met vier weken verdaagd tot 29 augustus 2018.

De manager juridische en bestuurlijke zaken is gemandateerd besluiten te nemen inzake verzoeken tot openbaarmaking van informatie als bedoeld in de Wob.

Wettelijk kader

Uw verzoek valt onder de reikwijdte van de Wob. Voor de relevante Wob-artikelen verwijs ik u naar de bijlage 1.

Inventarisatie documenten

Op basis van uw verzoek zijn in totaal 64 documenten aangetroffen. Deze documenten zijn opgenomen in een inventarislijst, die als bijlage 2 bij dit besluit is gevoegd. Abusievelijk is een nummer 43 in bijgaande lijst opgenomen, terwijl het oorspronkelijke document niet valt onder de reikwijdte van uw verzoek. In dit besluit

Bezoekadres

Neuhuyskade 94

2596 XM Den Haag

Tel. 070 - 335 35 35

Postadres

Postbus 30851

2500 GW Den Haag

www.advocatenorde.nl

wordt verwezen naar de corresponderende nummers uit de inventarislijst, zodat per document duidelijk is wat is besloten.

Besluit

Ik heb besloten (deels) aan uw verzoek tegemoet te komen en de informatie waarom u verzoekt, opgenomen in het document onder nummer 59 openbaar te maken.

Ik heb besloten (een deel van) de door u gevraagde informatie, opgenomen in de documenten met nummers 1 tot en met 8, 10 tot en met 12, 14 tot en met 18, 20 tot en met 22, 24, 26, 28 tot en met 32, 34 tot en met 39, 41, 42, 45, 46, 48 tot en met 52, 56 tot en met 58, 60, 61, 63 en 64 niet openbaar te maken. Voor de motivering verwijs ik naar het onderdeel 'Overwegingen' van dit besluit.

Ik heb besloten de documenten met nummers 13, 19, 23, 25, 27, 40, 53 tot en met 55 en 62 openbaar te maken met uitzondering van de daarin vermelde persoonsgegevens. Voor de motivering verwijs ik naar onderdeel II. onder de 'Overwegingen' van dit besluit.

De documenten met nummers 9, 33, 44, 47 en 65 zijn reeds openbaar. Zie onderdeel 'Wijze van openbaarmaking' voor de vindplaats van deze documenten.

Overwegingen

I. Algemeen

Allereerst wil ik u wijzen op het volgende. Ingevolge artikel 3, vijfde lid, van de Wob, wordt een verzoek om informatie ingewilligd met inachtneming van het bepaalde in de artikelen 10 en 11.

Het recht op openbaarmaking op grond van de Wob dient uitsluitend het publieke belang van een goede en democratische bestuursvoering. Het komt iedere burger in gelijke mate toe. Daarom kan ten aanzien van de openbaarheid geen onderscheid worden gemaakt naar gelang de persoon of de bedoeling of belangen van de verzoeker. Bij de te verrichten belangenafweging(en) worden dan ook betrokken het algemene belang bij openbaarmaking van de gevraagde informatie en de door de weigeringsgronden te beschermen belangen, maar niet het specifieke belang van de verzoeker.

Evenmin kent de Wob een beperkte vorm van openbaarmaking. Dit betekent dat openbaarmaking van de gevraagde documenten uitsluitend aan u op grond van de Wob niet mogelijk is. Indien ik aan u de betreffende documenten verstrek, moet ik deze ook aan anderen geven indien zij daarom verzoeken. In dat licht vinden de onderstaande belangenafwegingen dan ook plaats.

II. De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer

Op grond van artikel 10, tweede lid, aanhef en onder e, van de Wob blijft verstrekking van informatie achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen het belang dat de persoonlijke levenssfeer wordt geëerbiedigd.

In de documenten met nummers 2 tot en met 8, 10, 13 tot en met 17, 19, 23, 25 tot en met 28, 35 tot en met 42, 45, 46, 48 tot en met 57 en 62 staan persoonsgegevens. Ik ben van oordeel dat ten aanzien van deze gegevens het belang dat de persoonlijke levenssfeer wordt geëerbiedigd, zwaarder moet wegen dan het belang van openbaarheid. Daarom heb ik de persoonsgegevens verwijderd uit deze documenten.

Voor zover het de namen van bureaumedewerkers van de NOvA betreft is hierbij het volgende van belang. Weliswaar kan, waar het gaat om beroepshalve functioneren van deze medewerkers, slechts in beperkte mate een beroep worden gedaan op het belang van eerbiediging van hun persoonlijke levenssfeer. Dit ligt anders indien het betreft het openbaar maken van namen van de

deze medewerkers. Namen zijn immers persoonsgegevens en het belang van eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer kan zich tegen het openbaar maken daarvan verzetten. Daarbij is van belang dat het hier niet gaat om het opgeven van een naam aan een individuele burger die met een bureaumedewerker in contact treedt, maar om openbaarmaking van de naam in de zin van de Wob.

III. Het voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling

Op grond van artikel 10, tweede lid, aanhef en onder g, van de Wob blijft verstrekking van informatie achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen het belang van het voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling van bij de aangelegenheid betrokken natuurlijke personen of rechtspersonen dan wel van derden.

Openbaarmaking van (bepaalde passages uit) de documenten met nummers 4 tot en met 8, 11, 17, 26, 35 tot en met 41, 45, 46, 48, 49, 52 en 56 zou naar mijn oordeel leiden tot onevenredige benadeling/bevoordeling van de persoon/personen/organisatie(s) waar deze informatie betrekking op heeft. Gelet op de aard en de inhoud van de gevraagde informatie staat artikel 10, tweede lid, aanhef en onder g, van de Wob aan openbaarmaking in de weg. Openbaarmaking van de gevraagde informatie zou de betrokkenen namelijk onevenredig benadelen en kunnen leiden tot schadelijke effecten. Openbaarmaking zou kunnen leiden tot reputatieschade en eventuele stigmatisering. Het is daarbij aannemelijk dat betrokkenen hierop door derden zullen worden aangesproken. Het belang van betrokkenen met het voorkomen van mogelijke reputatieschade weegt ik hier zwaarder dan het algemene belang van openbaarmaking.

IV. Persoonlijke beleidsopvattingen in een stuk voor intern beraad

Artikel 11, eerste lid, van de Wob bepaalt dat in geval van een verzoek om informatie uit documenten, opgesteld ten behoeve van intern beraad, geen informatie wordt verstrekt over daarin opgenomen persoonlijke beleidsopvattingen.

Uit de wetsgeschiedenis blijkt dat onder het begrip "documenten opgesteld ten behoeve van intern beraad" onder meer moeten worden begrepen: interne nota's, correspondentie tussen de onderdelen van de NOvA, concepten van stukken, agenda's, notulen, samenvattingen en conclusies van interne besprekingen en rapporten van adviescommissies. Ten aanzien van deze stukken moet van de bedoeling om ze als stukken voor intern beraad beschouwd te zien, uitdrukkelijk blijken of men moet deze bedoeling redelijkerwijs kunnen vermoeden. Deze beperking op de informatieverplichting is in de Wob opgenomen omdat een ongehinderde bijdrage van bureaumedewerkers en van hen die van buiten bij het intern beraad zijn betrokken bij de beleidsvorming en -voorbereiding gewaarborgd moet zijn. Zij moeten in alle openhartigheid kunnen communiceren. Onder persoonlijke beleidsopvattingen worden verstaan: meningen, opinies, commentaren, voorstellen, conclusies met de daartoe aangevoerde argumenten.

De documenten met nummers 1 tot en met 3, 10 tot en met 12, 14, 16, 18, 20 tot en met 22, 24, 28 tot en met 32, 34, 42, 48 tot en met 52, 56, 57, 58, 60, 61, 63 en 64 zijn opgesteld ten behoeve van intern beraad en bevatten persoonlijke beleidsopvattingen. Ik verstrek daarover geen informatie. Ik acht het niet in het belang van een goede en democratische bestuursvoering indien de standpunten van bureaumedewerkers zelfstandig worden betrokken in de publieke discussie. Ik zie dan ook geen aanleiding om met toepassing van artikel 11, tweede lid, van de Wob in niet tot personen herleidbare vorm informatie te verstrekken over deze persoonlijke beleidsopvattingen. Deze persoonlijke beleidsopvattingen heb ik uit het document verwijderd.

Wijze van openbaarmaking

De documenten, genoemd onder 4 tot en met 9, 13, 17, 19, 23, 25 tot en met 27, 35 tot en met 41, 45, 46, 48, 49, 52 tot en met 56, 59 en 62 treft u bij dit besluit in kopie aan.

De documenten met nummers 9, 33, 44, 47 en 65 zijn reeds openbaar en voor een ieder beschikbaar. De Wob is niet van toepassing op reeds openbare documenten. Om u ter wille te zijn, stuur ik u niettemin een kopie van document 33. Voor de overige drie documenten verwijs ik u naar de bijlage 2 waarin de vindplaats van de documenten is weergegeven.

Met vriendelijke groet,
namens de algemene raad

A black rectangular box redacting the signature of the general council.

mr. drs. W.M. van Tellingen
manager juridische en bestuurlijke zaken

Belanghebbenden kunnen tegen dit besluit binnen zes weken na dagtekening een gemotiveerd en ondertekend bezwaarschrift, vergezeld door een kopie of scan van het besluit, indienen bij de algemene raad van de Nederlandse orde van advocaten, t.a.v. juridische en bestuurlijke zaken, per post via postbus 30851, 2500 GW, Den Haag of per e-mail via iz@advocatenorde.nl onder vermelding van 'bezwaar tegen Wob-besluit'.

Indien het bezwaarschrift per e-mail wordt ingediend, gaat de algemene raad er zonder tegenbericht vanuit dat belanghebbende hiermee kenbaar maakt via deze weg voldoende bereikbaar te zijn, conform artikel 2:14, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht.

Bijlage 1 – Relevante artikelen uit de Wob

Artikel 1

In deze wet en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

- a. document: een bij een bestuursorgaan berustend schriftelijk stuk of ander materiaal dat gegevens bevat;
- b. bestuurlijke aangelegenheid: een aangelegenheid die betrekking heeft op beleid van een bestuursorgaan, daaronder begrepen de voorbereiding en de uitvoering ervan;
- c. intern beraad: het beraad over een bestuurlijke aangelegenheid binnen een bestuursorgaan, dan wel binnen een kring van bestuursorganen in het kader van de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor een bestuurlijke aangelegenheid;
- d. niet-ambtelijke adviescommissie: een van overheidswege ingestelde instantie, met als taak het adviseren van een of meer bestuursorganen en waarvan geen ambtenaren lid zijn, die het bestuursorgaan waaronder zij ressorteren adviseren over de onderwerpen die aan de instantie zijn voorgelegd. Ambtenaren, die secretaris of adviserend lid zijn van een adviesinstantie, worden voor de toepassing van deze bepaling niet als leden daarvan beschouwd;
- e. ambtelijke of gemengd samengestelde adviescommissie: een instantie, met als taak het adviseren van één of meer bestuursorganen, die geheel of gedeeltelijk is samengesteld uit ambtenaren, tot wier functie behoort het adviseren van het bestuursorgaan waaronder zij ressorteren over de onderwerpen die aan de instantie zijn voorgelegd;
- f. persoonlijke beleidsopvatting: een opvatting, voorstel, aanbeveling of conclusie van een of meer personen over een bestuurlijke aangelegenheid en de daartoe door hen aangevoerde argumenten;
- g. milieu-informatie: hetgeen daaronder wordt verstaan in artikel 19.1a van de Wet milieubeheer;
- h. hergebruik: het gebruik van informatie die openbaar is op grond van deze of een andere wet en die is neergelegd in documenten berustend bij een overheidsorgaan, voor andere doeleinden dan het oorspronkelijke doel binnen de publieke taak waarvoor de informatie is geproduceerd;
- i. overheidsorgaan:
 - 1°. een orgaan van een rechtspersoon die krachtens publiekrecht is ingesteld, of
 - 2°. een ander persoon of college, met enig openbaar gezag bekleed.

Artikel 6

1. Het bestuursorgaan beslist op het verzoek om informatie zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk binnen vier weken gerekend vanaf de dag na die waarop het verzoek is ontvangen.
2. Het bestuursorgaan kan de beslissing voor ten hoogste vier weken verdagen. Van de verdaging wordt voor de afloop van de eerste termijn schriftelijk gemotiveerd mededeling gedaan aan de verzoeker.
3. Onverminderd artikel 4:15 van de Algemene wet bestuursrecht wordt de termijn voor het geven van een beschikking opgeschort gerekend vanaf de dag na die waarop het bestuursorgaan de verzoeker mededeelt dat toepassing is gegeven aan artikel 4:8 van de Algemene wet bestuursrecht, tot de dag waarop door de belanghebbende of belanghebbenden een zienswijze naar voren is gebracht of de daarvoor gestelde termijn ongebruikt is verstreken.
4. Indien de opschorting, bedoeld in het derde lid, eindigt, doet het bestuursorgaan daarvan zo spoedig mogelijk mededeling aan de verzoeker, onder vermelding van de termijn binnen welke de beschikking alsnog moet worden gegeven.
5. Indien het bestuursorgaan heeft besloten informatie te verstrekken, wordt de informatie verstrekt tegelijk met de bekendmaking van het besluit, tenzij naar verwachting een belanghebbende bezwaar daar tegen heeft, in welk geval de informatie niet eerder wordt verstrekt dan twee weken nadat de beslissing is bekendgemaakt.
6. Voor zover het verzoek betrekking heeft op het verstrekken van milieu-informatie:

- a. bedraagt de uiterste beslistermijn in afwijking van het eerste lid twee weken indien het bestuursorgaan voornemens is de milieu-informatie te verstrekken terwijl naar verwachting een belanghebbende daar bezwaar tegen heeft;
- b. kan de beslissing slechts worden verdaagd op grond van het tweede lid, indien de omvang of de gecompliceerdheid van de milieu-informatie een verlenging rechtvaardigt;
- c. zijn het derde en vierde lid niet van toepassing.

Artikel 10

1. Het verstrekken van informatie ingevolge deze wet blijft achterwege voor zover dit:
 - a. de eenheid van de Kroon in gevaar zou kunnen brengen;
 - b. de veiligheid van de Staat zou kunnen schaden;
 - c. bedrijfs- en fabricagegegevens betreft, die door natuurlijke personen of rechtspersonen vertrouwelijk aan de overheid zijn meegedeeld;
 - d. persoonsgegevens betreft als bedoeld in paragraaf 2 van hoofdstuk 2 van de Wet bescherming persoonsgegevens, tenzij de verstrekking kennelijk geen inbreuk op de persoonlijke levenssfeer maakt.
2. Het verstrekken van informatie ingevolge deze wet blijft eveneens achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen de volgende belangen:
 - a. de betrekkingen van Nederland met andere staten en met internationale organisaties;
 - b. de economische of financiële belangen van de Staat, de andere publiekrechtelijke lichamen of de in artikel 1a, onder c en d, bedoelde bestuursorganen;
 - c. de opsporing en vervolging van strafbare feiten;
 - d. inspectie, controle en toezicht door bestuursorganen;
 - e. de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer;
 - f. het belang, dat de geadresseerde erbij heeft als eerste kennis te kunnen nemen van de informatie;
 - g. het voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling van bij de aangelegenheid betrokken natuurlijke personen of rechtspersonen dan wel van derden.
3. Het tweede lid, aanhef en onder e, is niet van toepassing voorzover de betrokken persoon heeft ingestemd met openbaarmaking.
4. Het eerste lid, aanhef en onder c en d, het tweede lid, aanhef en onder e, en het zevende lid, aanhef en onder a, zijn niet van toepassing voorzover het milieu-informatie betreft die betrekking heeft op emissies in het milieu. Voorts blijft in afwijking van het eerste lid, aanhef en onder c, het verstrekken van milieu-informatie uitsluitend achterwege voorzover het belang van openbaarmaking niet opweegt tegen het daar genoemde belang.
5. Het tweede lid, aanhef en onder b, is van toepassing op het verstrekken van milieu-informatie voor zover deze handelingen betreft met een vertrouwelijk karakter.
6. Het tweede lid, aanhef en onder g, is niet van toepassing op het verstrekken van milieu-informatie.
7. Het verstrekken van milieu-informatie ingevolge deze wet blijft eveneens achterwege voorzover het belang daarvan niet opweegt tegen de volgende belangen:
 - a. de bescherming van het milieu waarop deze informatie betrekking heeft;
 - b. de beveiliging van bedrijven en het voorkomen van sabotage.
8. Voorzover het vierde lid, eerste volzin, niet van toepassing is, wordt bij het toepassen van het eerste, tweede en zevende lid op milieu-informatie in aanmerking genomen of deze informatie betrekking heeft op emissies in het milieu.

Artikel 11

1. In geval van een verzoek om informatie uit documenten, opgesteld ten behoeve van intern beraad, wordt geen informatie verstrekt over daarin opgenomen persoonlijke beleidsopvattingen.
2. Over persoonlijke beleidsopvattingen kan met het oog op een goede en democratische bestuursvoering informatie worden verstrekt in niet tot personen herleidbare vorm. Indien degene die deze opvattingen heeft geuit of zich erachter heeft gesteld, daarmee heeft ingestemd, kan de informatie in tot personen herleidbare vorm worden verstrekt.

3. Met betrekking tot adviezen van een ambtelijke of gemengd samengestelde adviescommissie kan het verstrekken van informatie over de daarin opgenomen persoonlijke beleidsopvattingen plaatsvinden, indien het voornemen daartoe door het bestuursorgaan dat het rechtstreeks aangaat aan de leden van de adviescommissie voor de aanvang van hun werkzaamheden kenbaar is gemaakt.

4. In afwijking van het eerste lid wordt bij milieu-informatie het belang van de bescherming van de persoonlijke beleidsopvattingen afgewogen tegen het belang van openbaarmaking. Informatie over persoonlijke beleidsopvattingen kan worden verstrekt in niet tot personen herleidbare vorm. Het tweede lid, tweede volzin, is van overeenkomstige toepassing.

Bijlage 2 – Inventarislijst

Nr.	Document	Beoordeling	Wob	Afzender	Ontvanger
1.	Bijlage 1. Concept-gedragsregels 2018	Geweigerd	11.1	NOvA	NOvA
2.	Vastgesteld verslag van de vergadering van het college van afgevaardigden d.d. 30/1/2018	Geweigerd	10.2.e en 11.1	NOvA	NOvA
3.	Concept-verzameling gedragsregels 2017, tekstvoorstel t.b.v. de algemene raad d.d. 27/11/2017	Geweigerd	10.2.e en 11.1	NOvA	NOvA
4.	Brief d.d. 5/10/2017	Deels openbaar	10.2.e en 10.2.g	Politie	NOvA
5.	Brief d.d. 13/10/2017	Deels openbaar	10.2.e en 10.2.g	NVJSA en NVSA	NOvA
6.	E-mailcorrespondentie d.d. 25-26/10/2017	Deels openbaar	10.2.e en 10.2.g	Derde-belanghebbende	NOvA v.v.
7.	E-mailcorrespondentie d.d. 13-20/10/2017	Deels openbaar	10.2.e en 10.2.g	Derde-belanghebbende	NOvA v.v.
8.	E-mail d.d. 26/10/2017	Deels openbaar	10.2.e en 10.2.g	NOvA	Orde Overijssel
9.	Brief d.d. 31/10/2017	Reeds openbaar, zie www.disciplina.nl	--	Disciplina	NOvA
10.	E-mail d.d. 14/11/2017 met bijlagen inzake informeel college van afgevaardigden d.d. 16/11/2017 inzake gedragsregels	Geweigerd	10.2.e en 11.1	NOvA	NOvA
11.	Aanbiedingsbrief d.d. 6/11/2017 inzake concept-verzameling gedragsregels	Geweigerd	10.2.g en 11.1	Commissie Herijking gedragsregels	Algemene raad NOvA
12.	Verslag van de vergadering van de algemene raad d.d. 9/11/2017 inzake gedragsregels	Geweigerd	11.1	NOvA	NOvA

	inclusief concept-verzameling gedragsregels 2017				
13.	E-mail d.d. 11/10/2017	Deels openbaar	10.2.e	NOvA	CvA NOvA
14.	Notulen vooroverleg nieuwe gedragsregels t.b.v. college van afgevaardigden van 13/12/2017 d.d. 16/11/2017	Geweigerd	10.2.e en 11.1	NOvA	NOvA
15.	Lijst deelnemers informeel overleg college van afgevaardigden d.d. 16/11/2017 inzake herijking gedragsregels	Geweigerd	10.2.e	NOvA	NOvA
16.	E-mail d.d. 24/11/2017 inzake voortgang herijking gedragsregels	Geweigerd	10.2.e en 11.1	NOvA	Commissie Herijking gedragsregels NOvA
17.	E-mailcorrespondentie d.d. 21/11/2017	Deels openbaar	10.2.e en 10.2.g	NOvA	Derde-belanghebbende v.v.
18.	Concept-gedragsregels 2017 t.b.v. bijeenkomst 7/12/2017	Geweigerd	11.1	NOvA	NOvA
19.	E-mailcorrespondentie d.d. 1-8/12/2017	Deels openbaar	10.2.e	NOvA	Derde-belanghebbende v.v.
20.	Concept-Gedragsregels 2017 d.d. 11/12/2017 – tekstvoorstel t.b.v. bijeenkomst 22/12/2017	Geweigerd	11.1	NOvA	NOvA
21.	Concept-Gedragsregels 2017 d.d. 4/12/2017 – tekstvoorstel t.b.v. bijeenkomst 5/12/2017	Geweigerd	11.1	NOvA	NOvA
22.	Concept-Gedragsregels 2017 d.d. 14/12/2017 – tekstvoorstel t.b.v. bijeenkomst 22/12/2017	Geweigerd	11.1	NOvA	NOvA

23.	E-mail d.d. 20-22/12/2017	Deels openbaar	10.2.e	NOvA	Derde-belanghebbende v.v.
24.	Notitie d.d. 17/1/2018 inzake Gedragsregels 2018	Geweigerd	11.1	Algemene raad NOvA	College van afgevaardigden NOvA
25.	E-mailcorrespondentie d.d. 19/1/2018	Deels openbaar	10.2.e	NOvA	Derde-belanghebbende v.v.
26.	E-mailcorrespondentie d.d. 12-25/1/2018	Deels openbaar	10.2.e en 10.2.g	NOvA	Derde-belanghebbende/ NOvA
27.	E-mailcorrespondentie d.d. 16-17/1/2018	Deels openbaar	10.2.e	NOvA	Derde-belanghebbende v.v.
28.	E-mail d.d. 29/1/2018 inzake verslag nav voorvergadering CVA van heden	Geweigerd	10.2.e en 11.1	CvA NOvA	NOvA
29.	Aantekeningen opmerkingen CvA 30/1/2018	Geweigerd	11.1	--	--
30.	Notitie t.b.v. CvA inzake herijking gedragsregels	Geweigerd	11.1	CvA NOvA	Algemene raad NOvA
31.	Concept-gedragsregels 2018 d.d. 2/2/2018	Geweigerd	11.1	NOvA	NOvA
32.	Concept-gedragsregels d.d. 8/2/2018	Geweigerd	11.1	NOvA	NOvA
33.	Gedragsregels 2018 – definitieve versie	Reeds openbaar, zie www.advocaten-orde.nl . Voor de volledigheid is dit document bijgevoegd.	--	NOvA	--
34.	Brief d.d. 21/2/2018	Geweigerd	11.1	Algemene raad NOvA	Raad van advies NOvA
35.	E-mailcorrespondentie d.d. 19-22/2/2018	Deels openbaar	10.2.e en 10.2.g	NOvA	Derde-belanghebbende v.v.
36.	E-mailcorrespondentie d.d. 20-22/2/2018	Deels openbaar	10.2.e en 10.2.g	NOvA	Derde-belanghebbende v.v.
37.	E-mailcorrespondentie d.d. 20-22/2/2018	Deels openbaar	10.2.e en 10.2.g	NOvA	Derde-belanghebbende v.v.

38.	E-mailcorrespondentie d.d. 16-22/2/2018	Deels openbaar	10.2.e en 10.2.g	NOvA	Derde-belanghebbende v.v.
39.	E-mailcorrespondentie d.d. 21-22/2/2018	Deels openbaar	10.2.e en 10.2.g	NOvA	Derde-belanghebbende v.v.
40.	E-mailcorrespondentie d.d. 20-22/2/2018	Deels openbaar	10.2.e en 10.2.g	NOvA	Derde-belanghebbende v.v.
41.	E-mailcorrespondentie d.d. 26-27/2/2018	Deels openbaar	10.2.e en 10.2.g	NOvA	Derde-belanghebbende v.v.
42.	Notitie d.d. 5/3/2018 inzake handhaving provisieverbod	Geweigerd	10.2.e en 11.1	NOvA	NOvA
43.	--	--	--	--	--
44.	Artikel Advocatie.nl d.d. 14/3/2018 met titel: "ACM houdt provisieverbod voor advocaten tegen het licht"	Reeds openbaar, zie www.advocatie.nl .	--	Advocatie.nl	--
45.	E-mailcorrespondentie d.d. 21/3/2018	Deels openbaar	10.2.e en 10.2.g	NOvA	Derde-belanghebbende v.v.
46.	E-mailcorrespondentie d.d. 14-15/3/2018	Deels openbaar	10.2.e en 10.2.g	NOvA	Derde-belanghebbende v.v.
47.	Column algemeen deken d.d. 23/3/2018 met titel: "Bemiddeling en het belang van de rechtzoekende"	Reeds openbaar, zie www.advocaten-orde.nl	--	NOvA	--
48.	E-mailcorrespondentie d.d. 10-18/4/2018	Deels openbaar	10.2.e, 10.2.g en 11.1	NOvA	NOvA Derde-belanghebbende
49.	E-mailcorrespondentie d.d. 12-24/4/2018	Deels openbaar	10.2.e, 10.2.g en 11.1	NOvA	NOvA Derde-belanghebbende
50.	Notitie d.d. 16/4/2018 inzake handhavingsbeleid en communicatie provisieverbod	Geweigerd	10.2.e en 11.1	NOvA	NOvA
51.	Verslag afdelingsoverleg NOvA d.d. 16/4/2018 inzake handhaving provisieverbod	Geweigerd	10.2.e en 11.1	NOvA	NOvA

52.	E-mailcorrespondentie d.d. 2-3/5/2018	Deels openbaar	10.2.e, 10.2.g en 11.1	NOvA	Derde-belanghebbende
53.	E-mailcorrespondentie d.d. 23-29/5/2018	Deels openbaar	10.2.e	NOvA	Derde-belanghebbende v.v.
54.	E-mailcorrespondentie d.d. 20-21/6/2018	Deels openbaar	10.2.e	NOvA	Derde-belanghebbende v.v.
55.	E-mailcorrespondentie d.d. 24-25/6/2018	Deels openbaar	10.2.e	NOvA	Derde-belanghebbende v.v.
56.	E-mailcorrespondentie d.d. 5-7/6/2018	Deels openbaar	10.2.e, 10.2.g en 11.1	NOvA	Derde-belanghebbende v.v.
57.	Notitie t.b.v. dekenberaad inzake aanbevelingen m.b.t. deelname aan websites	Geweigerd	10.2.e en 11.1	NOvA	NOvA
58.	Concept-verzameling gedagsregels 2017 – tekstvoorstel na AR-vergadering 27/11/2017 (versie 28/11/2017)	Geweigerd	11.1	NOvA	NOvA
59.	Belangrijkste wijzigingen in de Gedragsregels 2018	Volledig openbaar	--	NOvA	--
60.	Berichtgeving inzake gedragsregel 2 lid 2	Geweigerd	11.1	NOvA	NOvA
61.	Bijlage 1. Gedragsregels 2018	Geweigerd	11.1	NOvA	NOvA
62.	Brief d.d. 13/10/2017	Deels openbaar	10.2.e	NVSA/NVJSA	NOvA
63.	Notitie Gedragsregel 2	Geweigerd	11.1	NOvA	NOvA
64.	Memo inzake gedragsregel 2 lid 2	Geweigerd	11.1	Voorzitter Commissie herijking gedragsregels	Commissie herijking gedragsregels
65.	Overzicht consultatiereacties	Reeds openbaar, zie www.advocaten-orde.nl	--	NOvA	--

Ontvangen op 11-10-2017
Verwerkt op 11-10-2017

Organisatieonderdeel Staf Korpsleiding,
Directie Operaties en Korpsstaf

4

Behandeld door

Functie

Postadres Postbus 17107
2502 CC Den Haag

Bezoekadres Nieuwe Uitweg 1
2514 BP Den Haag

Telefoon 088-10.2.e

E-mail 10.2.e@knp.politie.nl

Retouradres Postbus 17107 2502 CC Den Haag

Ons kenmerk [redacted] 10.2.e/g

Uw kenmerk [redacted] 10.2.e/g

In afschrift aan

Datum 5 oktober 2017

Bijlage(n)

Pagina

Aan de Algemene Raad van de
Nederlandse Orde van Advocaten
t.a.v. mr. B.J.R. van Tongeren, algemeen deken
Postbus 30851
2500 GW Den Haag

VERZONDEN 10 OKT. 2017

Onderwerp consultatieadvies Herijking Gedragsregels 2017

Geachte heer Van Tongeren,

Van u ontving ik bij brief van 12 juli jl. het aanbod om te reageren op een voorstel om de bestaande gedragsregels van uw Orde te herzien. Ik spreek mijn waardering uit voor het feit dat u de politie als deelnemer in de rechtspleging de gelegenheid biedt om een consultatiereactie te geven.

Zowel in situaties van verhoor maar ook andere strafvorderlijke aangelegenheden is er in de dagelijkse politiepraktijk binnen het strafproces in toenemende mate interactie tussen de advocaat als raadsman en ambtenaren van politie. Zo zijn er afstemmingsmomenten bij de uitoefening van forensische opsporingsbevoegdheden, maar ook bijvoorbeeld bij een schouw, een reconstructie of een confrontatie. Een aantal gedragsregels hebben daarmee ook werking in relatie tot de politie.

Uit de stukken blijkt dat na een grondige voorbereiding een gedegen document tot stand is gebracht. De voorgestelde nieuw geformuleerde en geordende gedragsregels in zijn bewoordingen bieden een duidelijke weerslag van de door de beroepsgroep voorgestane richtsnoeren. Ze geven daarmee invulling aan de wijze waarop ook met de politie de contacten worden onderhouden. Met belangstelling zie ik de vastgestelde Gedragsregels 2017 tegemoet.

Graag maak ik tot slot van de gelegenheid gebruik om in algemene zin hiermee de bereidheid uit te spreken nader met uw Raad van gedachten te wisselen in aangelegenheden die uw beroepsgroep en onze organisatie raken.

Hoogachtend, [redacted]

10.2.e

drs. E.S.M. Akerboom
korpschef

„waakzaam en dienstbaar“

10.2.e

Tevens per mail

Nederlandse Orde van Advocaten
T.a.v. De Algemene Raad, Commissie-Loorbach
Postbus 30851
2500 GW Den Haag

Uw ref.:

Onze ref.: [REDACTED] 10.2.e/g

Inzake: Baar / NVJSA Bestuur

Behandeld door: J.L. Baar

E-mail: baar@[REDACTED]advocaten.nl 10.2.e

Den Haag, 13 oktober 2017

Geachte Commissie,

Wij zijn als specialisatieverenigingen voor de strafrechtadvocatuur, NVSA en NVJSA, tijdens uw onderzoek benaderd om uw Commissie input te geven over de gedragsregels. Daarna hebben wij niet van uw Commissie vernomen. Inmiddels is onder onze aandacht gekomen dat er een concept van de herijkte gedragsregels is gepubliceerd en dat de consultatietermijn liep tot 17 september 2017. Langs deze weg zouden wij u graag toch op enkele voor de strafrechtadvocatuur belangrijke punten onze inbreng willen leveren met het verzoek die inbreng alsnog bij de analyse van de ingekomen reacties mee te nemen en te betrekken bij de vaststelling van de nieuwe gedragsregels.

Naar aanleiding van het consultatiedocument hebben wij de navolgende opmerkingen:

Regel 3 (regels 6 leden 1, 2 en 5 en 10 lid 1 oud)

Regel 3 (regels 6 leden 1, 2 en 5 en 10 lid 1 oud) heeft betrekking op de geheimhoudingsplicht. In de toelichting daarop staat vermeld:

"Ook kunnen zich situaties voordoen waarbij een advocaat als zodanig is betrokken zonder dat deze evenwel een geslaagd beroep op zijn verschoningsrecht kan doen. Zonder volledigheid te suggereren zijn situaties die geen verschoningsrecht opleveren:

- het inkopiëren van de advocaat in de cc-regel van een e-mail met klaarblijkelijk geen ander doel dan de inhoud van de e-mail onder de vertrouwelijkheid te brengen.*
- het laten deelnemen van een advocaat aan een gesprek met het klaarblijkelijk enige doel om wat tijdens het gesprek ter tafel komt vertrouwelijk te laten zijn."*

De geheimhoudingsplicht is een van de allerbelangrijkste onderdelen van het gedragsrecht en een kernwaarde voor elke advocaat. In de toelichting lijkt te worden verwezen naar de jurisprudentie over o.a. het cc-en van de advocaat. In de toelichting wordt gesproken over 'klaarblijkelijk', toeziende op situaties waarin de rechtspraak dat uiteindelijk heeft vastgesteld. Daar kan echter een uitgebreide standpuntwisseling aan ten grondslag liggen, waarbij de rechter uiteindelijk daarover een beslissing neemt. Gevreesd wordt dat de huidige formulering in samenhang met de toelichting tot gevolg zal hebben dat het openbaar ministerie aangetroffen correspondentie, gespreksverslagen etcetera zal gaan inzien en aan dossiers gaan toevoegen omdat het OM stelt dat 'klaarblijkelijk' het enige doel was de inhoud onder de vertrouwelijkheid te brengen. Daarmee wordt dan een soort omgekeerde bewijslast gecreëerd, waarbij de advocaat of de cliënt moet aantonen dat dat niet zo is. Bovendien is dan het kwaad al geschied, want de informatie al verspreid/bekend geworden. De toelichting is dan ook te stellig door te overwegen dat in de genoemde voorbeelden in ieder geval geen sprake is van verschoningsrecht. Onze suggestie is de tekst van de toelichting te wijzigen door de voorbeelden te verwijderen en op te nemen dat indien de rechter vaststelt dat informatie niet onder de vertrouwelijkheid valt indien die informatie (zoals besprekingen met een advocaat of schriftelijke communicatie met een advocaat) uitsluitend heeft plaatsgevonden met als enige doel om die informatie onder de vertrouwelijkheid te brengen.

Regel 6 (regel 30 oud)

1. De advocaat dient zich te onthouden van het verstrekken van feitelijke gegevens waarvan hij weet, althans behoort te weten, dat die onjuist zijn.
2. De advocaat mag de rechter nimmer bewust onjuiste of misleidende inlichtingen verstrekken.

In de toelichting op regel 6 derde alinea is opgenomen:

"Het openbaar belang bij een goede rechtspleging en zijn integriteit verzetten zich ertegen dat een advocaat een rechter willens en wetens verstoken laat van informatie waarvan de advocaat weet of moet weten dat deze wezenlijk is voor de oordeelsvorming van de rechter. De tuchtrechter heeft wel geoordeeld dat het openbaar belang bij een goede rechtspleging zich ertegen verzet dat een advocaat een rechter willens en wetens verstoken laat van informatie waarvan de advocaat weet of moet weten dat deze wezenlijk is voor de oordeelsvorming van de rechter (HvD 5 juni 2009, Advocatenblad 20 augustus 2010).

Een en ander houdt verband met de in het burgerlijk procesrecht sinds 2002 geldende waarheidsplicht als bedoeld in artikel 21 Rv en de substantiëringsplicht en bewijsaandragplicht als bedoeld in artikel 111 lid 3 Rv. Op grond van artikel 21 Rv zijn partijen immers verplicht de voor de beslissing van belang zijnde feiten volledig en

naar waarheid aan te voeren. Wordt deze verplichting niet nageleefd, dan kan de rechter daaruit de gevolgtrekking maken die hij geraden acht."

Onzes inziens kan een dergelijke gedragsregel niet aan de strafrechtadvocaat worden opgelegd, maar in de huidige terminologie geldt deze gedragsregel (kennelijk) ook voor strafrechtadvocaten. Een goede verdediging in strafzaken vereist juist dat de advocaat informatie vergaart (onder meer door gesprekken met de cliënt en potentiële getuigen) teneinde de cliënt te kunnen adviseren over zijn procespositie en de te volgen verdedigingsstrategie. In dat licht is het juist voor de strafrechtadvocaat tuchtrechtelijk laakbaar indien hij of zij bepaalde (al dan niet van de cliënt verkregen) informatie zou delen met de rechter. Het kan immers zijn dat de informatie die de cliënt of een getuige de advocaat geeft, van belang is voor de oordeelsvorming van de rechter doch zeer belastend is voor de cliënt. Door een strafrechtadvocaat middels deze gedragsregel te verplichten dergelijke informatie ter kennisneming van de rechtbank te brengen wordt inbreuk gemaakt op een belangrijk grondrecht van de cliënt: namelijk dat hij (en daarmee ook zijn raadsman) niet mee hoeft te werken aan zijn eigen veroordeling. Daarnaast een simpel voorbeeld uit de praktijk: rechters vragen wel eens of een afwezige cliënt weet van de zitting. Daarop wordt vaak geen antwoord gegeven, omdat die informatie tot gevolg zou kunnen hebben dat een gebrek in de betekenisvoorschriften wordt gepasseerd vanwege de mededeling van de advocaat. Bovendien zou de advocaat dan mogelijk handelen in strijd met het voorgestelde art. 3 van de Gedragsregels en zijn geheimhoudingsplicht schenden, hetgeen een strafbaar feit is. Wij menen dan ook dat in de toelichting aparte aandacht dient te zijn voor de positie van de strafrechtadvocaat, althans dient te worden opgemerkt dat dit uitgangspunt voor hen niet heeft te gelden.

Regel 18 (regel 14 oud)

1. Bij het bepalen van het tijdstip van overleggen van stukken aan de rechter aan wiens oordeel of de instantie aan wier oordeel de zaak is onderworpen dient de advocaat er rekening mee te houden dat de wederpartij een reactie daarop voldoende zorgvuldig moet kunnen voorbereiden.
2. Overlegging van een pleitnota is slechts geoorloofd, wanneer zij niet meer bevat dan hetgeen door de advocaat is bepleit.
3. Voorafgaand aan het pleidooi moet een afschrift van de pleitnota aan de advocaat van de weder- partij worden afgegeven.

In regel 18 is het aan de rechter overleggen van pleitnota's vastgelegd. Naar het ons voorkomt wordt met het huidige voorstel onvoldoende rekening gehouden met het bijzondere karakter van het strafrecht in dit verband, met name waar het gaat om de regel dat in de schriftelijke pleitnotitie niet meer zou mogen staan dan wordt voorgedragen. Uit HR 26 mei 2015, ECLI:NL:HR:2015:1340 blijkt dat ook een verwijzing naar de pleitnota in eerste aanleg, naar de pleitnota in de zaak van een medeverdachte of naar een op voorhand aan het gerecht toegezonden stuk als een 'bepleit' standpunt geldt. Anders gezegd: in strijd met het voorgestelde lid 2 is het in strafzaken juist geoorloofd dat de pleitnota meer bevat

dan mondeling wordt bepleit. In lid 3 is daarbij opgenomen dat een pleitnota dient te worden overgelegd. In de eerste plaats is van belang dat die regel nu lijkt te impliceren dat altijd als gepleit wordt, een schriftelijke pleitnota moet worden overgelegd. Dit terwijl dat niet in lijn is met de praktijk. In veel kleinere strafzaken wordt gepleit zonder notitie, mede omdat de inhoud van het pleidooi af kan hangen van hetgeen ter zitting gebeurt. In supersnelrechtzittingen is het zelfs onmogelijk om een pleitnotitie op te stellen nu het dossier zeer kort voor de zitting wordt verstrekt. De eis stellen dat toch iets overgelegd wordt voert te ver, vooral nu bijvoorbeeld ook het Openbaar Ministerie meestal geen schriftelijk requisitoir heeft, dat is eerder de uitzondering. Voor zover dat met deze regel niet bedoeld is, dient een en ander in de toelichting verduidelijkt.

Daar komt bij dat ook niet verwacht en verlangd kan worden, als er wel een pleitnota op schrift is, dat deze altijd aan de officier van justitie en aan een eventueel slachtoffer wordt overgelegd, zoals thans in de toelichting gesteld. Aan de officier van justitie alleen al niet nu zoals gezegd andersom ook in de regel geen requisitoir wordt overgelegd. Bovendien heeft de pleitnota in strafzaken voornamelijk de functie de griffier te ontlasten en te zorgen dat alles goed en volledig in het zittingsproces-verbaal komt. Ten aanzien van een eventuele benadeelde partij lijkt het in het geheel niet conform de praktijk dat de benadeelde partij een afschrift van de pleitnota ontvangt, zo is de ervaring binnen onze verenigingen althans niet. De pleitnota is in de regel voor de benadeelde partij grotendeels irrelevant. Bovendien staat er soms persoonlijke informatie in over de cliënt, die voor de vordering niet relevant is maar waarvan niet gewenst is dat de benadeelde partij daarvan een afschrift ontvangt. Daarbij kan worden gedacht aan informatie over een psychiatrisch of psychologisch onderzoek (in het kader van bijvoorbeeld de strafmaat). De rapportages die over de cliënt worden opgemaakt worden over het algemeen ook niet door het OM aan de benadeelde partij verstrekt omdat dat een te grote en niet relevante inbreuk is op de privacy van de verdachte. Van de verdediging kan niet verlangd worden dat met het oog op deze eis met een aparte pleitnota, bijvoorbeeld op de vordering benadeelde partij, gewerkt wordt.

Regel 20 (regels 16 en 32 oud)

1. De advocaat stelt zich behoedzaam en terughoudend op in zijn contacten met getuigen en houdt zich verre van de beïnvloeding van getuigen.
2. Indien de advocaat getuigen of deskundigen oproept, moet hij instaan voor de aan hen toekomende vergoedingen en honoraria, tenzij hij een uitdrukkelijk voorbehoud maakt.
3. Het in het voorgaande lid bepaalde geldt ook in zaken waarin de advocaat is toegevoegd.

Wij gaan ervan uit dat deze bepaling uitsluitend betrekking heeft op contacten met getuigen, niet zijnde de eigen cliënt(en) van de advocaat. Het gebeurt zeer regelmatig dat strafrechtadvocaten een cliënt bijstaan die als getuige in een strafrechtelijk onderzoek wordt gehoord. De cliënt is soms zelf verdachte en wordt als getuige gehoord in de zaak van een

medeverdachte, maar ook kan het bijstand zijn aan een getuige die (nog) geen verdachte is. Uit de voorgestelde regel noch de toelichting volgt, dat een dergelijke bijstand waarbij de getuige de cliënt is, buiten het doel van deze bepaling valt. In een dergelijke situatie kan geen sprake zijn van gedragsrechtelijk voorgeschreven terughoudendheid en behoedzaamheid.

Teneinde hierover onduidelijkheid te voorkomen dient in de gedragsregel dan wel in de toelichting te worden opgenomen dat deze gedragsregel geen betrekking heeft op de rechtsbijstand door de advocaat aan zijn cliënt, die de getuige is.

Regel 26 lid 1 (regel 22 oud)

1. Een advocaat onthoudt zich in beginsel van pogingen om in een lopende zaak een cliënt van een andere advocaat tot de zijne te maken. Verzoekt iemand een advocaat de behandeling van zijn zaak, die reeds bij een andere advocaat in behandeling is, over te nemen, dan voeren deze advocaten onderling overleg met het doel de opvolgende advocaat behoorlijk in te lichten over de stand van de zaak.

In de toelichting wordt, voor zover relevant, gesteld:

"Het in contact treden met de verdachte 'achter de rug van de bestaande raadsman om' is, behoudens bijzondere omstandigheden, een handelwijze die volgens de tuchtrechter niet valt te verenigen met een respectvolle omgang met een collega. Meer nog dan de oorspronkelijke raadsman die bescherming behoeft tegen zulke onwenselijk bevonden praktijken, is het de (rechts)verhouding tussen de cliënt en de (oorspronkelijk) raadsman die bescherming behoeft tegen (ongeeoorloofde) inmenging door derden, in het bijzonder van advocaten. In de genoemde onwenselijke situatie wordt niet voorzien indien een advocaat, die dan alleen nog is aangezocht raadsman te worden, enkel met een beroep op de vrije advocaatkeuze, naar eigen goeddunken, dus zonder vooroverleg met de reeds ingeschakelde raadsman, contact zou kunnen zoeken met een verdachte en langs deze weg zou kunnen bewerkstelligen dat hij of zij opvolgend raadsman wordt. Het staat een raadsman in beginsel niet vrij zich te mengen in de relatie tussen een verdachte en zijn raadsman. De regels voor een vrije advocaatkeuze strekken er niet toe inbreuken op een bestaande rechts- verhouding tussen een advocaat en zijn cliënt te faciliteren (HvD 17 december 2012, nr. 6338, ECLI:NL:TAHVD:2012:YA4469).

(...)

Het is de eigen verantwoordelijkheid van de overnemende advocaat om daadwerkelijk te overleggen met de andere advocaat alvorens de behandeling van een zaak over te nemen. Dit kan anders zijn als zich dwingende omstandigheden voordoen die ertoe leiden dat de overnemende advocaat niet in de gelegenheid is daadwerkelijk voorafgaand overleg te voeren. Het is echter niet voldoende dat de

10.2.e

cliënt contact opneemt met zijn behandelend advocaat om door te geven dat hij een andere advocaat wenst."

Ten aanzien van de regels die zijn gesteld met betrekking tot de overname van zaken, willen wij ons, teneinde herhaling te voorkomen, nadrukkelijk aansluiten bij de reactie van [REDACTED] 10.2.e [REDACTED], zoals die is opgenomen op pagina's 88-91 van de gebundelde reacties consultatie gedragsregels (<https://www.advocatenorde.nl/document/reacties-consultatie-gedragsregels>), nu wij die reactie volledig onderschrijven.

Wij verzoeken uw Commissie vriendelijk onze inbreng alsnog bij het verdere proces te betrekken, en zijn uiteraard desgewenst tot een nadere toelichting bereid.

Hoogachtend, namens de Nederlandse Vereniging van Jonge Strafrechtadvocaten (NVJSA) en de Nederlandse Vereniging van Strafrecht Advocaten (NVSA),

10.2.e

Jaap Baar
Voorzitter NVJSA

Jeroen Soeteman
Voorzitter NVSA

6

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: donderdag 26 oktober 2017 18:30
Aan: Helpdesk NOvA
Onderwerp: RE: Weigering wegens belangenverstrengeling

Geachte 10.2.e,

Dank voor uw snelle reactie. Ik moet echter vaststellen dat u niet inhoudelijk bent ingegaan op mijn vraag.

U geeft me gedetailleerde gedragsregels waarvan ik de strekking al weet.

Welnu, ik zal zeker gebruik maken van de mogelijkheid de lokale raad in Limburg te raadplegen. Ik stel uw suggestie dienaangaande op prijs.

Met vriendelijke groeten,

10.2.e

---- Helpdesk NOvA schreef ----

Geachte 10.2.e,

Bedankt voor uw bericht. Regel 7 lid 4 van de gedragsregels bepaalt dat het de advocaat niet is toegestaan tegen een voormalige cliënt of een bestaande cliënt van hem of van een kantoorgenoot van hem op te treden behoudens bepaalde uitzonderingen. De advocaat kan van het bepaalde in regel 7 lid 4 alleen afwijken, indien:

-de aan de advocaat toevertrouwde of toe te vertrouwen belangen niet betreffen dezelfde kwestie ten aanzien waarvan de voormalige cliënt of bestaande cliënt werd of wordt bijgestaan door de advocaat of een kantoorgenoot van hem, de aan de advocaat toevertrouwde belangen of toe te vertrouwen belangen ook geen verband houden of houden met die kwestie en een daarop uitlopende ontwikkeling evenmin aannemelijk is,

-de advocaat of zijn kantoorgenoot niet beschikt over vertrouwelijke informatie van welke aard dan ook afkomstig van zijn voormalige cliënt of bestaande cliënt, dan wel zaaksgebonden informatie of informatie de persoon dan wel het bedrijf van de voormalige cliënt of de bestaande cliënt betreffende, die van belang kan zijn in de zaak tegen de voormalige cliënt of de bestaande cliënt,

-ook overigens niet van redelijke bezwaren is gebleken aan de zijde van de voormalige of de bestaande cliënt of aan de zijde van de partij, die zich met het verzoek tot behartiging van zijn belangen tot de advocaat heeft gewend.

Indien u tegen problemen aan blijft lopen, kunt u contact opnemen met de lokale raad in Limburg via 088 – 147 43 33 of secretariaat@advocatenorde-limburg.nl.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

Nederlandse orde van advocaten

10.2.e

Neuhuyskade 94, 2596 XM Den Haag

Postbus 30851, 2500 GW Den Haag

Tel. + 31 - (0) 70 - 335 35 54

Fax + 31 - (0) 70 - 335 35 31

10.2.e @advocatenorde.nl

www.advocatenorde.nl

10.2.e

volg ons op Twitter via @advocatenorde of bezoek ons op LinkedIn, Facebook of Google+

Van: **10.2.e**
Verzonden: woensdag 25 oktober 2017 19:39
Aan: Helpdesk NOvA <helpdesk@advocatenorde.nl>
Onderwerp: Weigering wegens belangenverstrengeling

Geachte Mevrouw, Mijnheer,

Onlangs heb ik contact gezocht met een aantal grote advocatenkantoren in de regio Midden- en Z-Limburg om advies inzake een geschil dat ik heb met de **10.2.g**.

Gezien de problematiek die hierbij speelt, kon ik me alleen wenden tot die advocatenkantoren, die zowel woon- en huurrecht, alsook letselschaderecht in hun portefeuille hebben.

Tot mijn verbazing kreeg ik overal te horen dat men mij niet kan vertegenwoordigen, omdat de genoemde woningcorporatie reeds klant is.

Mijn vraag in deze materie luidt: Is dit een acceptabele gang van zaken, of heeft **10.2.g** zich ingedekt tegen juridische procedures door bij alle advocatenkantoren van enige betekenis een account te claimen?

Graag uw reactie in dezen.

Met vriendelijke groeten,

10.2.e

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

7

10.2.e

Van: Helpdesk NOvA
Verzonden: vrijdag 20 oktober 2017 16:19
Aan: Gedragsregels 2017
Onderwerp: FW: consultatie gedragsregels, t.a.v. de commissie Loorbach [10.2.e/g]
Bijlagen: brief gedragsregels.pdf

Voor jullie..

Met vriendelijke groet,

10.2.e

Nederlandse orde van advocaten

10.2.e

Neuhuyskade 94, 2596 XM Den Haag

Postbus 30851, 2500 GW Den Haag

Tel. + 31 - (0) 70 - 335 35 54

Fax + 31 - (0) 70 - 335 35 31

10.2.e @advocatenorde.nl

www.advocatenorde.nl

10.2.e

volg ons op Twitter via @advocatenorde of bezoek ons op LinkedIn, Facebook of Google+

Van: J.L. Baar [mailto:baar@10.2.g-advocaten.nl]

Verzonden: vrijdag 20 oktober 2017 14:10

Aan: Info <info@advocatenorde.nl>

Onderwerp: Re: consultatie gedragsregels, t.a.v. de commissie Loorbach [10.2.e/g]

Betreft: Baar / NVJSA Bestuur

Geachte heer, mevrouw,

Bij onderstaande mail van 13 oktober 2017 zond ik u, namens de NVJSA en de NVSA, een brief inzake de consultatie gedragsregels. Die brief was per abuis niet op het juiste briefpapier afgedrukt. Bijgaand treft u dan ook een nieuwe versie aan (**bijlage**), met het verzoek de eerder verzonden brief daardoor te vervangen.

Bij voorbaat dank voor de door u te nemen moeite.

Met vriendelijke groet,

J.L. Baar
Voorzitter NVJSA

Van: "J.L. Baar" <baar@10.2.g-advocaten.nl>

Datum: vrijdag, 13 oktober 2017 13:37

Aan: info@advocatenorde.nl

Onderwerp: consultatie gedragsregels, t.a.v. de commissie Loorbach [10.2.e/g]

Betreft: Baar / NVJSA Bestuur

Geachte heer, mevrouw,

Langs deze weg doe ik u, namens de NVSA en de NVJSA, een brief gericht aan de commissie Loorbach toekomen (**bijlage**). Deze brief is heden tevens per gewone post verzonden.

Met vriendelijke groet,

J.L. Baar
Voorzitter NVJSA

8

10.2.e

Van: Helpdesk NOVA
Verzonden: donderdag 26 oktober 2017 10:06
Aan: Bureau Orde van Advocaten Overijssel
Onderwerp: Terugbellen mevrouw 10.2.e over Gedragsregel 19

Goedemorgen!

10.2.g

10.2.g

Mevrouw 10.2.e van 10.2.g Advocaten in 10.2.g belde met een vraag over gedragsregel 19. Zij heeft een zaak met een ingewikkelde boedelscheiding en nu wil mevrouw conservatoir beslag leggen op een woning omdat er angst bestaat dat die woning door de wederpartij verkocht wordt. Gezien deze angst wil mevrouw het leggen van het conservatoir beslag niet op voorhand aan de advocaat-wederpartij meedelen. De vraag is echter of dit met oog op gedragsregel 19 wel is toegestaan. Mevrouw twijfelde erg over hoe te handelen en zou hier graag advies over willen.

Zij is te bereiken op 10.2.e.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

Nederlandse orde van advocaten

10.2.e

Neuhuyskade 94, 2596 XM Den Haag

Postbus 30851, 2500 GW Den Haag

Tel. + 31 - (0) 70 - 335 35 54

Fax + 31 - (0) 70 - 335 35 31

10.2.e@advocatenorde.nl

www.advocatenorde.nl

10.2.e

volg ons op Twitter via @advocatenorde of bezoek ons op LinkedIn, Facebook of Google+

Secretariaat NOvA

From: Secretariaat NOvA <secretariaat@advocatenorde.nl>
Sent: Wednesday, October 11, 2017 2:23 PM
Subject: 1. Uitnodiging informeel vooroverleg HERIJ KING GEDRAGSREGELS op 16 november 2017 (middag)

Geachte leden van het college van afgevaardigden,

Zoals aangekondigd tijdens de collegevergadering op 27 september jl. nodigt de algemene raad u uit om deel te nemen aan een informeel vooroverleg over de herijking gedragsregels. Deze vergadering staat gepland op **donderdagmiddag 16 november 2017 van 13.30 uur tot 17.00 uur** (met aansluitend een borrel).

De vergadering vindt plaats in **Stadskasteel Oudaaen te Utrecht** (Oudegracht 99):

- Vanaf 12.30 uur is er een lunch waarvoor u van harte bent uitgenodigd.
- De vergadering begint **stipt om 13.30 uur**.
- Meer informatie over de route (OV en auto) vindt u via deze link: <https://www.oudaaen.nl/route/>
- Voor deze vergadering is de regeling vacatiegelden van toepassing (mocht u eveneens deelnemen aan de informele vergadering over de begroting in de ochtend, dan is de regeling vacatiegelden eenmaal van toepassing).

Voor deelname aan deze vergadering kunt u zich tot uiterlijk 1 november aanmelden door een email te sturen naar: secretariaat@advocatenorde.nl.

Bij voorbaat dank.
Met vriendelijke groet,

Geheel 10.2.e

Nederlandse orde van advocaten

secretaresse

Neuhuyskade 94, 2596 XM Den Haag

Postbus 30851, 2500 GW Den Haag

Telefoon +31 (0)70 –

@advocatenorde.nl

<http://www.advocatenorde.nl>

Volg ons op Twitter via [@advocatenorde](https://twitter.com/advocatenorde) of bezoek ons op [LinkedIn](#), [Facebook](#) of [Google+](#)

17

10.2.e

Van: Helpdesk NOvA
Verzonden: dinsdag 21 november 2017 12:13
Aan: 10.2.e/g Advocaten
Onderwerp: RE: Provisieverbod

Geachte heer 10.2.e,

De Nederlandse orde van advocaten beoordeelt niet of deelname aan dergelijke initiatieven geoorloofd is, nu het toezicht op de naleving van de regelgeving bij de lokale orde van advocaten, in uw geval Den Haag, ligt. Op de website van de orde van advocaten Den Haag vindt u informatie omtrent [handhaving](#) van gedragsregel 2 lid 2. Korthedshalve verwijs ik u naar de inhoud hiervan. Met verdere vragen kunt u zich wenden tot de orde van advocaten Den Haag.

Met vriendelijke groet,
10.2.e

Nederlandse orde van advocaten

10.2.e helpdesk
Neuhuyskade 94, 2596 XM Den Haag
Postbus 30851, 2500 GW Den Haag
telefoon: +31 (0)70 335 35 54
helpdesk@advocatenorde.nl
<http://www.advocatenorde.nl>

Volg ons op Twitter via [@advocatenorde](#) of bezoek ons op [LinkedIn](#), [Facebook](#) of [Google+](#)

Van: 10.2.e Advocaten [mailto:10.2.e]
Verzonden: dinsdag 21 november 2017 11:52
Aan: Helpdesk NOvA <helpdesk@advocatenorde.nl>
Onderwerp: Provisieverbod

Geachte heer, mevrouw,

Recent is ons kantoor benaderd door een persoon/bedrijf dat een meldsite exploiteert. Het betreft een site waar personen meldingen kunnen maken c.q. een klacht kunnen indienen terzake diverse gebeurtenissen (fraude, schade, misdrijven etc.) tegen diverse instanties. De site stuurt de betreffende klachten dan door naar de betreffende instanties, meestal (lokale) overheden. Het bedrijf zegt zelf geen kennis van de inhoud van de klachten te (mogen) nemen. Het fungeert slechts als coördinator.

Op de site bevindt zich ook reclame. In een enkel geval verzoekt de klager aan de site ook rechtsbijstand.

Het bedrijf heeft geïnformeerd of ons kantoor geïnteresseerd is en gebruik wil maken van een proefabonnement. Tijdens het proefabonnement zullen aan ons kantoor geen kosten worden gerekend en worden de meldingen aan ons kantoor doorgestuurd. Voor zover mij bekend zal er na het proefabonnement – indien wij besluiten de samenwerking te continueren – periodiek (ofwel maandelijks ofwel driemaandelijks) een vast bedrag in rekening worden gebracht.

Mijns inziens is voormelde werkwijze niet in strijd met het provisieverbod (gedragsregel 2), doch volledigheidshalve wend ik mij - alvorens ons kantoor een proefabonnement aangaat - vooreerst tot u met het verzoek mij zulks te bevestigen.

Gaarne verneem ik van u.

In afwachting,
met vriendelijke groet,

10.2.e

10.2.e/g

10.2.e

Van: Helpdesk NOvA
Verzonden: vrijdag 8 december 2017 15:36
Aan: [REDACTED] 10.2.e
Onderwerp: RE: vraag over beroepscode advocaten

Geachte heer [REDACTED], Geheel 10.2.e

De regelgeving voor advocaten kunt u vinden op [deze website](#). Onder meer in afdeling 7.1 van de Verordening op de advocatuur vindt u regels over de controle van de identiteit e.d. door een advocaat. Verder worden op de website [tuchtrecht.nl](#) geanonimiseerde uitspraken van de tuchtrechter gepubliceerd. U kunt daarin zoeken naar soortgelijke gevallen. Echter, in iedere niet-theoretische casus waarover een klacht wordt ingediend, zal een onderzoek plaatsvinden, waarna de tuchtrechter desgewenst uitspraak kan doen.

Wij kunnen niet ingaan op mogelijke uitspraken in gedetailleerde theoretische gevallen.

Met vriendelijke groet,
Mw. [REDACTED]

Nederlandse orde van advocaten
[REDACTED]
Neuhuyskade 94, 2596 XM Den Haag
Postbus 30851, 2500 GW Den Haag
Tel. + 31 - (0) 70 - 335 35 54
Fax + 31 - (0) 70 - 335 35 31
[REDACTED]@advocatenorde.nl
www.advocatenorde.nl

[REDACTED]
volg ons op Twitter via @advocatenorde of bezoek ons op LinkedIn, Facebook of Google+

Van: [REDACTED]
Verzonden: maandag 4 december 2017 02:30
Aan: Helpdesk NOvA <helpdesk@advocatenorde.nl>
Onderwerp: Re: vraag over beroepscode advocaten

Geachte [REDACTED],

Dit gaat niet over een bepaalde advocaat, het gaat over een theoretische casus die ik samen met een collega heb opgesteld.

Via het lezen van de gedragsregels kwamen wij er niet uit.

Waar kunnen we voor algemene vragen terecht?

met vriendelijke groet,

Verzonden vanuit Outlook

Van: Helpdesk NOvA <helpdesk@advocatenorde.nl>

Verzonden: vrijdag 1 december 2017 07:28:29

Aan: [REDACTED]

Onderwerp: RE: vraag over beroepscode advocaten

Geachte [REDACTED],

Bedankt voor uw bericht. De toezichthouder op het gedrag van advocaten is de lokale deken binnen het arrondissement waar de advocaat kantoor houdt. Voor specifieke vragen over het gedrag van een advocaat kunt u daarom bij de lokale raad terecht. De verschillende lokale raden kunt u via [deze webpagina](#) raadplegen.

Als Nederlandse orde van advocaten kunnen wij geen antwoord geven op de door u gestelde algemene vragen. U kunt de gedragsregels voor advocaten via [deze link](#) bekijken.

Met vriendelijke groet,

Mw. [REDACTED]

Nederlandse orde van advocaten

[REDACTED]

Neuhuyskade 94, 2596 XM Den Haag

Postbus 30851, 2500 GW Den Haag

Tel. + 31 - (0) 70 - 335 35 54

Fax + 31 - (0) 70 - 335 35 31

[REDACTED]@advocatenorde.nl

www.advocatenorde.nl

[REDACTED]
volg ons op Twitter via @advocatenorde of bezoek ons op LinkedIn, Facebook of Google+

Van: [REDACTED]@[REDACTED]

Verzonden: vrijdag 1 december 2017 16:06

Aan: Info <info@advocatenorde.nl>

Onderwerp: vraag over beroepscode advocaten

Geachte dame/heer,

Ik doe een onderzoek over advocaten en ben bezig de beroepscode en de erecode te bestuderen.

Mag ik u deze vragen stellen?

Algemeen:

Is het voor een advocaat (gezien eed, erecode, gedragscode) toegestaan om van wie dan ook welke opdracht dan ook aan te nemen?

Voorbeeld:

Personeelslid A heeft persoonlijk last van het gedrag van twee van zijn collega's. Het voelt zich gehinderd in zijn eigen functioneren. Hij neemt, zonder dat verder aan wie dan ook te melden, een advocaat in de arm om "advies" daarover te verkrijgen.

A is ook voorzitter van de feestcommissie van dat bedrijf. Die feestcommissie, Fanta genaamd, heeft een budget en een penningmeester die de financiën voor Fanta doet. Fanta heeft verder geen reglementen behalve: Personeelsfeestjes organiseren en verder alles voor de gezelligheid van het personeel.

Opdracht aanvaarden

Is het toegestaan dat die advocaat een dergelijke mondelinge opdracht van A (die hij *naar de advocaat toe* namens feestcommissie Fanta doet) aanvaardt, terwijl hij weet (of minstens kan vermoeden) dat die feestcommissie een dergelijke opdracht niet kan verstrekken?

De commissiepenningmeester heeft toegang tot het budget om afschrijvingen te doen ivm personeelsfeestjes, vergaderkosten en andere gezelligheid.

De advocaat zet op de rekening niet de naam van A maar op naam van Fanta (zonder de naam van A te vermelden, wel de naam van de penningmeester).

A geeft de rekening af aan de penningmeester. De penningmeester betaalt de rekening uit het budget van Fanta.

Wat zegt de gedragscode van advocaten over deze handelwijze van de advocaat, om een opdracht als deze, die bovendien mondeling is verstrekt, te aanvaarden?

Rekening sturen

Is het geoorloofd dat een advocaat (gezien eed, erecode, gedragscode) de rekening stuurt naar de feestcommissie voor een mondeling verstrekte opdracht om een mondeling advies uit te brengen over twee personeelsleden terwijl hij weet (of minstens kan vermoeden) dat een feestcommissie een dergelijke opdracht niet kan verstrekken?

Ik ben benieuwd naar uw antwoord en vooral naar de relevante wetten, jurisprudentie, regelgeving)

Met vriendelijke groet,

██████████

Van: Helpdesk NOvA
Verzonden: vrijdag 22 december 2017 11:38
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: RE: Leads verkopen aan advocaten

Geachte [REDACTED],

Het provisieverbod volgt uit Gedragsregel 2, lid 2. Deze regel luidt: Het is de advocaat niet geoorloofd een beloning of provisie toe te kennen of te ontvangen voor het aanbrengen van opdrachten.

In het dekenberaad van 5 november 2015 is uitvoerig stilgestaan bij de vraag wanneer een deelname aan het type website dat contact legt tussen rechtzoekenden en advocaten zich verdraagt met Gedragsregel 2 lid 2. De uitkomst van dit dekenberaad kunt u via [deze link](#) raadplegen. Eveneens is er een [FAQ](#) opgesteld ten aanzien van dit onderwerp. Aanvullende informatie uit het arrondissement van Amsterdam kunt u [hier](#) en [hier](#) aantreffen.

Met vriendelijke groet,

Nederlandse orde van advocaten

[REDACTED]
Neuhuyskade 94, 2596 XM Den Haag
Postbus 30851, 2500 GW Den Haag
Tel. + 31 - (0) 70 - 335 35 54
Fax + 31 - (0) 70 - 335 35 31
[\[REDACTED\]@advocatenorde.nl](mailto:[REDACTED]@advocatenorde.nl)
www.advocatenorde.nl

[REDACTED]
volg ons op Twitter via [@advocatenorde](#) of bezoek ons op LinkedIn, Facebook of Google+

Van: [REDACTED]
Verzonden: woensdag 20 december 2017 11:31
Aan: Helpdesk NOvA <helpdesk@advocatenorde.nl>
Onderwerp: Leads verkopen aan advocaten

Geachte heer/mevrouw,

Ik zou graag wat meer informatie willen over het provisieverbod.

Mogen advocaten betalen voor een lead die ze ontvangen van een andere bedrijf of persoon?

Waar kan meer informatie hierover vinden?

Vriendelijke groet,

[REDACTED]

[REDACTED]

Van: Helpdesk NOvA
Verzonden: vrijdag 19 januari 2018 16:00
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: RE: Twee heren dienen door kantoorgenoten - toegestaan met toestemming van partijen?

Geachte [REDACTED],

Bedankt voor uw bericht. Het gaat in dit geval om gedragsregel 7, welke ziet op belangenverstrengeling. De gedragsregels dienen de onafhankelijkheid van de advocaat en kunnen daarom niet zomaar worden genegeerd. De advocaat kan voor advies zijn eigen deken raadplegen. De Nederlandse Orde van Advocaten kan hierin niet adviseren.

Ik hoop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
[REDACTED]

Nederlandse orde van advocaten
[REDACTED]
Neuhuyskade 94, 2596 XM Den Haag
Postbus 30851, 2500 GW Den Haag
Tel. + 31 - (0) 70 - 335 35 54
Fax + 31 - (0) 70 - 335 35 31
[REDACTED]@advocatenorde.nl
www.advocatenorde.nl

[REDACTED]
Volg ons op Twitter via [@advocatenorde](https://twitter.com/advocatenorde) of bezoek ons op [LinkedIn](#), [Facebook](#) of [Google+](#)

Van: [REDACTED]
Verzonden: vrijdag 19 januari 2018 15:12
Aan: Info <info@advocatenorde.nl>
Onderwerp: Twee heren dienen door kantoorgenoten - toegestaan met toestemming van partijen?

Geachte heer/mevrouw,

De advocaat van een groot kantoor heeft mijn verzoek om bijstand afgewezen omdat zijn kantoor mijn wederpartij als vaste klant heeft. De gedragsregels advocatuur zouden dat volgens hem niet toestaan (één kantoor kan geen twee heren dienen).

Nu is het zo dat ik een goede relatie heb met mijn wederpartij, maar dat er een geschil is ontstaan waarvan wij beiden vinden dat een rechter zich daar over moet buigen. Wij hebben er geen moeite mee indien onze beide advocaten bij hetzelfde kantoor werkzaam zijn.

Mijn vraag is of de genoemde gedragsregel in deze zaak kan worden genegeerd indien beide partijen er mee instemmen dat hun beider advocaten bij hetzelfde kantoor werkzaam zijn.

dank & groet,
[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: donderdag 25 januari 2018 12:21
Aan: Helpdesk NOvA; [REDACTED]
Onderwerp: RE: gedragsregels

Hoi [REDACTED],
Ter info, ik heb deze pagina geactualiseerd:
<https://www.advocatenorde.nl/dossier/herijking-gedragsregels>

gr [REDACTED]

Van: Helpdesk NOvA
Verzonden: maandag 15 januari 2018 11:59
Aan: [REDACTED]@advocatenorde.nl
Onderwerp: FW: gedragsregels

Ha [REDACTED],

Ik kan haar verwijzen naar <https://www.advocatenorde.nl/dossier/herijking-gedragsregels/nieuwe-gedragsregels>, maar dan zou ze de video helemaal moeten bekijken en dan heeft ze info uit december, dus ook al weer wat ouder. Is er elders al iets meer over de voortgang gemeld? Ik dacht iets te hebben gezien, maar kan het niet meer terugvinden.

Groet,
[REDACTED]

Nederlandse orde van advocaten

[REDACTED]
Neuhuyskade 94, 2596 XM Den Haag
Postbus 30851, 2500 GW Den Haag
telefoon: +31 (0)70 335 35 54
helpdesk@advocatenorde.nl
<http://www.advocatenorde.nl>

Volg ons op Twitter via [@advocatenorde](#) of bezoek ons op [LinkedIn](#), [Facebook](#) of [Google+](#)

Van: [REDACTED]
Verzonden: vrijdag 12 januari 2018 16:47
Aan: Info <info@advocatenorde.nl>
Onderwerp: gedragsregels

Beste medewerker van de Nederlandse Orde van Advocaten,

Ik was benieuwd naar de voortgang van de aanpassing van de Gedragsregels; speciaal het verbod op het overleggen in procedures van correspondentie met de advocaat van de wederpartij. Er is helemaal niets over de actuele stand van zaken op de website te vinden. Dat vind ik toch wel een gemis.

Kunt u mij met spoed informeren over de voortgang, en over de verwachte inwerkingtreding van de aangepaste Gedragsregels?

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]

advocaat

10.2.g

Van: Helpdesk NOvA
Verzonden: woensdag 17 januari 2018 15:38
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: RE: Vraag

Geachte [REDACTED],

U zond onderstaande mail naar de Nederlandse orde van advocaten. Voor het beantwoorden van uw vraag verwijs ik u naar Gedragsregel 17: de advocaten behoren te streven naar een onderlinge verhouding die berust op welwillendheid en vertrouwen.

Het is niet gebruikelijk een andere advocaat te vragen een machtiging van zijn cliënt te overleggen. Als u twijfels heeft over het gedrag van de advocaat, dan raad ik u aan dit met uw deken te bespreken.

Met vriendelijke groet,

Nederlandse orde van advocaten
[REDACTED]
Helpdesk
Neuhuyskade 94, 2596 XM Den Haag
Postbus 30851, 2500 GW Den Haag
Telefoon: +31 (0)70 [REDACTED]
helpdesk@advocatenorde.nl
<http://www.advocatenorde.nl>

[REDACTED]
Volg ons op Twitter via [@advocatenorde](https://twitter.com/advocatenorde) of bezoek ons op [LinkedIn](#), [Facebook](#) of [Google+](#)

Van: [REDACTED]
Verzonden: dinsdag 16 januari 2018 14:34
Aan: Helpdesk NOvA <helpdesk@advocatenorde.nl>
Onderwerp: Vraag

Geachte heer/mevrouw,

Zoals zojuist telefonisch besproken, stuur ik u hierbij mijn vraag per mail.

Kort gezegd: dient een advocaat van de wederpartij een formele machtiging (aan ons) te kunnen tonen dat zij gemachtigd is om namens een partij op te treden?

In een zaak die thans speelt geeft een wederpartij (ex werknemer van onze cliënt) namelijk aan ons aan geen procedure te willen, reden waarom wij de advocaat gevraagd hebben door middel van een machtiging te laten zien dat haar cliënt haar gevraagd heeft de procedure aanhangig te maken. De advocaat schijnt er nu mee dat zij die machtiging niet nodig heeft omdat zij advocaat is. Klopt dat?

Alvast hartelijk dank voor uw reactie!

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]

--

Met vriendelijke groet / Best regards,

[REDACTED]

Advocaat / Attorney at Law

GEDRAGSREGELS 2018

TEN GELEIDE

Na de gedragsregels van 1968, 1980 en 1992 is in 2018 de tekst vastgesteld van de nieuwe set gedragsregels. Het was nodig om de gedragsregels uit 1992 te herijken, gelet op het inmiddels verstreken tijdsverloop, de ingrijpende wijziging van de Advocatenwet in 2015 en de veranderingen die zich in de advocatenpraktijk hebben voorgedaan. Om die reden heeft de algemene raad een commissie herijking gedragsregels ingesteld, die de opdracht kreeg om te bezien in hoeverre de gedragsregels 1992 dienden te worden herzien. De commissie stond onder leiding van mr. J.D. Loorbach (Rotterdam, voorzitter) en bestond voorts uit mr. Chr. A. Alberdingk Thijm (Amsterdam), mr. H.J. de Groot (Groningen), mr. M. de Rijke (Den Haag), prof. dr. mr. J.E. Soeharno (Amsterdam), mr. J.S. Spijkerman (Den Haag), mr. E.A. van Win (Leiden) en mr. dr. R. Sanders (Den Haag, secretaris).

De commissie heeft medio 2017 een conceptset gedragsregels het licht doen zien, die door de algemene raad in consultatie is gegeven aan de balie, ketenpartners en enkele specifieke gremia, zoals de raad van advies en het dekenberaad. De binnengekomen reacties zijn door de commissie beoordeeld en verwerkt. Daarna is de set voorgelegd aan de algemene raad en vervolgens aan het college van afgevaardigden. Ook hierbij zijn diverse opmerkingen gemaakt die zijn verwerkt in de uiteindelijke tekst. Met deze werkwijze is beoogd tot gedragsregels te komen die een weergave vormen van de anno 2018 binnen de balie levende opvattingen.

De algemene raad heeft op 14 februari 2018 de Gedragsregels 2018 vastgesteld. Daarbij is geconstateerd dat opvattingen van de balie zich kunnen ontwikkelen, bijvoorbeeld door maatschappelijke ontwikkelingen of jurisprudentie. De algemene raad heeft daarom gekozen voor een zogenaamde 'levende' toelichting, dat wil zeggen een toelichting die in geval van gewijzigde opvattingen tussentijds kan worden aangepast.

Een belangrijke aanleiding voor de herijking van de gedragsregels is geweest de codificatie van de kernwaarden in artikel 10a, eerste lid, van de Advocatenwet. Dit artikel luidt:

'In het belang van een goede rechtsbedeling draagt de advocaat zorg voor de rechtsbescherming van zijn cliënt. Daartoe is de advocaat bij de uitoefening van zijn beroep:

- a) onafhankelijk ten opzichte van zijn cliënt, derden en de zaken waarin hij als zodanig optreedt;*
- b) partijdig bij de behartiging van de gerechtvaardigde belangen van zijn cliënt;*
- c) deskundig en kan hij beschikken over voldoende kennis en vaardigheden;*
- d) integer en onthoudt hij zich van enig handelen of nalaten dat een behoorlijk advocaat niet betaamt; en*
- e) vertrouwenspersoon en neemt hij geheimhouding in acht binnen de door de wet en het recht gestelde grenzen.'*

Wat in 2015 niet is gewijzigd, is de wettelijke tuchtnorm. Advocaten zijn, ingevolge artikel 46 van de Advocatenwet, aan tuchtrechtspraak onderworpen ter zake van enig handelen of nalaten in strijd met de zorg die zij als advocaat behoren te betrachten ten opzichte van degenen wier belangen zij als zodanig behartigen of behoren te behartigen, ter zake van inbreuken op het bepaalde bij of krachtens de Advocatenwet en de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme, de verordeningen van de Nederlandse orde en ter zake van enig handelen of nalaten dat een behoorlijk advocaat niet betaamt.

Van belang is te benadrukken dat de advocateneed, kernwaarden, wettelijke tuchtnorm en deze gedragsregels dienen te prevaleren boven andere in de praktijk gebruikte gedragscodes, richtlijnen en

best practices. Advocaten kunnen derhalve niet aan dergelijke andere gedragscodes worden gebonden wanneer dat in strijd komt met de inhoud van de advocateneed, kernwaarden, wettelijke tuchtnorm en deze gedragsregels.

Advocaten handelen partijdig in de behartiging van de gerechtvaardigde belangen van de cliënt. Mede daardoor is de advocaat, als academisch geschoolde jurist, een bijzondere bemiddelaar tussen de rechtzoekende en de rechter. Dit komt met name tot uiting in de procespraktijk. De advocaat is echter ook een bijzondere bemiddelaar tussen de rechtzoekende en het recht. Dit komt met name naar voren in de adviespraktijk. Zo bezien is de advocaat 'de gids in de jungle van het recht'. In deze gedragsregels is qua taalgebruik met name aangesloten bij de procespraktijk. De gedragsregels gelden echter ook voor de adviespraktijk, tenzij uit de tekst nadrukkelijk anders blijkt.

De bescherming van de vertrouwelijkheid van uitgewisselde informatie tussen de rechtzoekende die zich wil beraden op zijn rechtspositie en de advocaat is van essentieel belang in de rechtsstaat. De advocaat moet de rechtzoekende daarbij van advies kunnen dienen. Dit advies kan aan procederen voorafgaan, maar de goede rechtsbedeling vergt ook toegang tot het recht zonder dat sprake is van een proces. De rechtzoekende moet zich zonder belemmering tot advocaten kunnen wenden om advies over zijn juridische positie in te winnen. Het verstrekken van juridisch advies is daarmee een essentiële hulpverleningstaak van de advocaat en behoort tot diens specifieke taakuitoefening.

Vanaf de inwerkingtreding van de Wet positie en toezicht advocatuur in 2015 is de deken in het arrondissement toezichthouder in de zin van artikel 5:11 van de Algemene wet bestuursrecht. De deken kan in de handhaving laakbaar handelen of nalaten voorleggen aan de tuchtrechter of in bepaalde gevallen een boete of last onder dwangsom opleggen.

De deken van de orde van advocaten in het arrondissement houdt zich ook bezig met voorlichting en bemiddeling bij geschillen tussen advocaten onderling. Een advocaat die een conflict van plichten ervaart, moeite heeft met het bepalen van zijn houding, of uitleg wil van deze gedragsregels, kan derhalve advies vragen aan de deken in zijn arrondissement. In enkele gevallen schrijven de gedragsregels voor om dit advies te vragen.

Daar waar in de gedragsregels 'hij' of 'zijn' wordt vermeld, dient tevens 'zij' of 'haar' te worden gelezen.

Graag wordt inhoudelijk verwezen naar de hiernavolgende Inleiding en de gedragsregels zelf met de daarbij behorende toelichting.

De algemene raad,
14 februari 2018

INLEIDING

Karakter Gedragsregels

'Deze regels brengen normen onder woorden, die naar de heersende opvattingen in de kring der advocaten behoren te worden in acht genomen bij de uitoefening van het beroep van advocaat. Zij vormen niet de vastlegging van het voor de advocaten geldende tuchtrecht.'

Dit is de eerste alinea van de Inleiding bij de Gedragsregels 1992, en deze 'karakterbeschrijving' heeft de tand des tijds beter doorstaan dan sommige gedragsregels zelf.

Ook na de thans uitgevoerde herijking van de gedragsregels geldt onveranderd dat deze regels een uitwerking zijn van de wettelijke betamelijkheidsnorm. Die is als vanouds te vinden in artikel 46 van de Advocatenwet, maar maakt inmiddels ook onderdeel uit van de in artikel 10a van de Advocatenwet genoemde kernwaarden, met name de integriteit.

Ook het navolgende citaat uit de inleiding van 1992 is nog onverminderd geldig:

'(De gedragsregels) zijn niet bindend in de zin, waarin de regels van de door de Nederlandse orde van advocaten vastgestelde verordeningen bindend zijn. Ze zijn bedoeld als richtlijn voor de advocaat voor zijn handelen bij de uitoefening van de praktijk. Zij kunnen tevens dienen als richtlijn voor de tuchtrechter, al binden zij deze niet zoals het Hof van Discipline meermalen heeft beslist.'

Met de bekendmaking van deze gedragsregels wordt beoogd invulling te geven aan de eisen die mogen worden gesteld aan de goede taakuitoefening van een 'behoorlijk advocaat'. Verzuim van een advocaat om deze regels na te leven, kan leiden tot tuchtrechtelijke maatregelen; een behoorlijk advocaat stelt er echter bovenal eer in om naar vermogen vakkundig en naar alle wettelijke en gedragsrechtelijke maatstaven te functioneren en het is hem er dus niet alleen om te doen om bij de tuchtrechter weg te blijven. Het beroep van advocaat is een door ethiek gekenmerkt beroep en een advocaat dient ook naar de normen van vandaag te worden gedreven door een zogeheten 'aspiratieve moraal'. In die positieve sleutel worden de gedragsregels gezet, met een sterkere maatschappelijke oriëntatie dan voorheen. Dat brengt mee dat de individuele advocaat niet alleen ter wille van zichzelf – en zijn cliënt – maar ook ten behoeve van het aanzien en de kwaliteit van de beroepsgroep betamelijkheid nastreeft. En de beroepsgroep als zodanig moet worden gedreven door het besef dat een betamelijke praktijkvoering en daarop gerichte disciplinerende gedragsregels instrumenteel en noodzakelijk zijn om de afnemers van advocatendiensten, cliënten, andere betrokken partijen en andere 'stakeholders' te kunnen laten vertrouwen op toereikende kwaliteiten en integriteit van de dienstverlening en de daarmee verband houdende overige gedragingen van een advocaat.

Artikel 10a van de Advocatenwet stelt vast dat de advocaat tot taak heeft zorg te dragen voor de rechtsbescherming van zijn cliënt, en dat die – specifieke, cliëntgerichte – rol hem (ook in het wettelijk systeem) is toebedeeld 'in het belang van een goede rechtsbedeling'. De bijdrage van de advocaat aan die goede rechtsbedeling is dus om die in een 'rolvast' beroepsuitoefening te helpen bevorderen; hij dient het algemeen belang van de goede rechtsbedeling dus uitsluitend door het vervullen van die partijdige rol, met de beperkingen die daar vanuit het algemeen belang aan gesteld worden. Die beperkingen zijn onder meer geïntegreerd in de kernwaarden en de betamelijkheidsnorm. Kort gezegd mag van de partijdige, integere en onafhankelijke advocaat worden verwacht dat hij alles voor de cliënt doet wat in diens belang is, binnen de grenzen van wat is toegestaan en nimmer zijn professionele verantwoordelijkheid uit het oog verliezend. Deze gedragsregels beogen een gids te zijn voor advocaten, op hun smalle weg tussen het werkterrein waarop de belangenbehartiging optimaal moet zijn en het gebied dat niet betreden mag worden.

Het herijkingsproces

De thans door de algemene raad gepresenteerde 'herijkte' gedragsregels vormen de neerslag van een brede verkenning binnen en buiten de advocatuur door de Commissie herijking gedragsregels. De consultatie na publicatie van het eerste ontwerp heeft wezenlijk aan het eindresultaat bijgedragen en ook aan de 'receptie' binnen de beroepsgroep.

Aanleiding voor aanpassingen waren met name gewijzigde opvattingen binnen (en ook wel daarbuiten) de beroepsgroep, zoals bijvoorbeeld met betrekking tot vertrouwelijke collegiale communicatie, wijzigingen op wettelijk niveau, trends in de tuchtrechtspraak, internationale oriëntatie en ook wel technologische ontwikkelingen.

De wijzigingen op wettelijk niveau liggen met name op het terrein van de herziening van de Advocatenwet (opname van de kernwaarden, de codificatie van het beroepsgeheim). De komst van de

substantiëringsplicht en de exhibitieplicht in het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering vormden een belangrijk gegeven voor de herijking van de vertrouwelijke collegiale communicatie.

De invoering van de uitgebreide en samenhangende Verordening op de advocatuur (Voda) bracht mee dat een aantal bepalingen op het niveau van de gedragsregels kon vervallen.

Enkele regels zijn weggelaten, omdat zij naar het oordeel van de commissie achterhaalde collegiale beschermingsbepalingen waren (de advocaat als opgeroepen getuige, de advocaat als privaatrechtelijke crediteur).

De disciplinaire rechtspraak richt zich in toenemende mate op de materiële inhoud van de advocatenprestatie, ofwel de nakoming van zijn contractuele verplichtingen als opdrachtnemer. Dat is vertaald in de herijkte gedragsregels; zie bijvoorbeeld de sterk verzwaarde openingsregel en regel 12 en volgende.

De Europese dimensie is ook in het oog gehouden; er dient niet onnodig uit de pas te worden gelopen met de regels van de CCBE (de Raad van Europese balies) en duidelijk moet worden wanneer (territoriaal en functioneel) onze gedragsregels van toepassing zijn, en wanneer niet. Op onderdelen is ook naar omringende landen gekeken.

Vanuit diverse geledingen van de advocatuur is voorts bepleit regels op te nemen en normen te stellen waaraan (alleen) die beperkte groep uit de advocatuur behoefte heeft. Aan die verzoeken is geen gevolg gegeven omdat het wenselijk is dat de gedragsregels alle het karakter van normen van algemene gelding hebben, onafhankelijk van het werkterrein van de advocaat en met inbegrip van alle voor advocaten gangbare werkzaamheden. Aldus geven de gedragsregels, zoals de kernwaarden, blijk van de gemeenschappelijke grondslag van het advocatenberoep.

De onderwerpen die het meest concreet aangepakt zijn, zijn de inleidende bepaling (gedragsregel 1), het betalen of betaald krijgen voor het verkrijgen of overdragen van zaken, de geheimhoudingsplicht, de vertrouwelijke communicatie, *fair play* in en buiten rechte (overlegging stukken, het horen van getuigen) en de verantwoordingsplicht jegens de deken (die verder is geëxpliciteerd). De nieuwe regels zijn voorts gegroepeerd in vier hoofdstukken, die zien op de diverse relationele kringen waarmee de advocaat in de uitoefening van zijn beroep te maken heeft.

Het karakter van de gedragsregels vraagt in het algemeen niet om overgangsrecht; van advocaten mag worden verwacht dat zij zich deze regels vanaf het moment van publicatie eigen maken en dat zij vanaf dat moment ook hun gedragingen op de nieuwe regels afstemmen. Dat ligt anders bij de gedragsregel over vertrouwelijke communicatie met de advocaat van de wederpartij. Hier is de opvatting van de commissie dat de communicatie tussen advocaten die tot publicatie van de herijkte regels plaatsvond, vertrouwelijk blijft en dat in zaken, waarin die communicatie onder het regime van vertrouwelijkheid heeft plaatsgevonden, ook de communicatie die na publicatie plaatsvindt onveranderd vertrouwelijk blijft, tenzij anders wordt afgesproken.

DE MAATSCHAPPELIJKE ROL VAN DE ADVOCAAAT

Regel 1 Beroepsplichten

1. Gelet op zijn bijzondere positie in het rechtsbestel is de advocaat gehouden tot betamelijke beroepsuitoefening.
2. Deze plicht geldt jegens zijn cliënt, de overige betrokkenen bij de rechtspleging en zijn beroepsgroep en vindt haar grondslag in het belang van een goede rechtsbedeling.
3. De advocaat laat zich in al zijn handelen leiden door de kernwaarden van zijn beroep en neemt in acht de voor hem geschreven wettelijke bepalingen en verordeningen, de inhoud van zijn eed of belofte en de verplichtingen die voortvloeien uit de opdrachtrelatie met zijn cliënt.
4. De advocaat dient zich zodanig te gedragen dat het vertrouwen in de advocatuur, noch zijn eigen beroepsuitoefening wordt geschaad.

Toelichting

Deze gedragsregel beoogt in een oogopslag de gehele draagwijdte van de wettelijke betamelijkheidsnorm en haar bestaansgrond zichtbaar te maken: een goede, betrouwbare en fatsoenlijke advocatuur is een maatschappelijk belang en iedere advocaat dient daar in de praktijkuitoefening aan bij te dragen.

Volgens artikel 46 van de Advocatenwet is 'handelen of nalaten dat een behoorlijk advocaat niet betaamt' tuchtrechtelijk verwijtbaar. De betamelijkheid wordt inmiddels ook in de wet genoemd als uitwerking van de kernwaarde integriteit (artikel 10a Advocatenwet). De wet bedient zich van een negatief geredigeerde formule. De gedragsregels brengen tot uitdrukking dat de betamelijkheidsinstructie (ook) als een positieve vaststelling moet worden opgevat van een met de beroepskeuze aanvaarde kwalitatieve verplichting die ziet op alle kernwaarden. De wet beperkt zich tot het enkel vaststellen van tuchtrechtelijke verwijtbaarheid bij afwijking van deze norm (en een integriteitsbreuk) en dat geeft onvoldoende weer de in de beroepsgroep breed gedeelde opvatting dat een betamelijke beroepsuitoefening een zowel individuele als collectieve verantwoordelijkheid is. Het gaat er dus niet alleen om of een rechtsregel iets gebiedt of verbiedt, maar of de advocaat handelt volgens die professionele normen (HvD 11 juli 2016, nr. 160081, ECLI:NL:TAHVd:2016:138).

Deze inleidende gedragsregel brengt ook tot uitdrukking dat de betamelijkheidsnorm niet alleen betrekking heeft op de advocaat in de relatie met zijn cliënt. De advocaat dient als lid van een door de wet bijzonder gepositioneerde beroepsgroep ook in meer algemene zin bij te dragen aan de kwaliteit en integriteit van zijn beroepsgroep.

Regel 2 Onafhankelijkheid, partijdigheid, geen provisie

1. De advocaat vermijdt dat zijn onafhankelijkheid in de uitoefening van zijn beroep in gevaar zou kunnen komen.
2. Het belang van de cliënt, geen enkel ander belang, bepaalt de wijze waarop de advocaat zijn zaken behandelt.
3. Het is de advocaat niet toegestaan een beloning toe te kennen of te ontvangen voor het verkrijgen of aanbrengen van opdrachten, tenzij de advocaat kan aantonen dat hij daarbij niet handelt in strijd met de kernwaarden en voorts dat hierbij slechts het belang van de rechtzoekende bepalend is.

Toelichting

Het eerste lid betreft de kernwaarde onafhankelijkheid. De advocaat moet er steeds voor waken dat hij ten opzichte van zijn cliënt, de wederpartij, derde-financiers (zoals bijvoorbeeld de Raad voor Rechtsbijstand, rechtsbijstandverzekeraars of commerciële procesfinanciers) en de overheid, de onafhankelijkheid bezit om deugdelijk te adviseren en in rechte te vertegenwoordigen. Een belangenverstrengeling kan de gewenste onafhankelijkheid in gevaar brengen, zeker als deze maakt dat de advocaat mede tot partij wordt. Gedacht kan worden aan het bekleden van bestuursfuncties bij een cliënt of aan nauwe persoonlijke of familiebanden. Ook het lenen van geld van of aan een cliënt, van wie de advocaat zaken behandelt, tast de vereiste onafhankelijkheid van de advocaat aan (HvD 10 april 2015, nr. 7280, ECLI:NL:TAHVD:2015:115). Verder dient de advocaat in zijn relatie met derde-financiers te waken voor voorwaarden die zijn onafhankelijkheid onder druk zetten. De omstandigheden van het geval zullen steeds doorslaggevend zijn. Dat geldt ook voor het antwoord op de vraag of het een kantoorgenoot wél vrijstaat in een voorkomend geval als advocaat op te treden.

Het tweede lid bevat de overkoepelende regel voor de verhouding tussen advocaat en cliënt, die in de regels 12-19 nader wordt geconcretiseerd: de advocaat dient partijdig te zijn en dient zich slechts te laten leiden door het cliëntbelang. Wat dit concreet inhoudt, betreft een professionele inschatting van de advocaat, namelijk op welke wijze de zaak op goede gronden en te goeder trouw behandeld kan worden.

Het derde lid geeft aan dat het de advocaat niet is toegestaan een beloning (waaronder ook te verstaan: een provisie) te ontvangen of toe te kennen voor het aanbrengen of ontvangen van opdrachten. Deze regel vindt zijn oorsprong in de bijzondere rol van de advocaat in het rechtsbestel. Aan advocaten is het procesmonopolie gegund, de advocaat heeft een 'zeeffunctie', hij dient verregaande geheimhouding te betrachten en ook dient hij zaken te weigeren die hij 'in gemoede niet gelove rechtvaardig te zijn'. Met deze bijzondere rol is niet verenigbaar dat de advocaat geld zou verdienen aan het doorverwijzen van opdrachten of zou betalen voor het ontvangen daarvan. In de praktijk brengt een advocaat talloze opdrachten aan en ontvangt hij deze: van en aan andere advocaten (al dan niet via een zogeheten flexpool), zakenrelaties, verzekeraars, procesfinanciers, banken, trustkantoren of bemiddelaars voor zogeheten pitches. In geen geval mag de advocaat geld ontvangen voor het aanbrengen van de opdracht en andersom staat het de advocaat niet vrij om op een verzoek in te gaan om provisie te betalen.

Dat deze regel niet in de weg hoeft te staan aan innovatie die in het belang is van de rechtzoekende wordt duidelijk gemaakt met de uitzondering. De advocaat mag afwijken van deze regel mits hij kan aantonen dat zijn handelen niet in strijd is met de kernwaarden. Hierbij kan men denken aan koppelsites die een waardevolle rol kunnen spelen in het op goede wijze bij elkaar brengen van vraag en aanbod van juridische diensten. De uitzondering geldt slechts indien de advocaat kan aantonen dat zijn handelen op geen enkele wijze strijdig is met een of meer kernwaarden die hij, voor zover toelaatbaar, óók jegens de rechtzoekende die (nog) niet zijn cliënt is, in acht dient te nemen. In het bijzonder dient de advocaat zich ervan te vergewissen dat slechts het belang van de rechtzoekende leidend is en dat hij zich in geen enkel opzicht laat leiden door zijn eigen belang en evenmin door het belang van een eventuele intermediair.

Of er sprake is van een toelaatbare uitzondering op deze regel hangt dus af van de omstandigheden van het geval, waarbij de bewijslast steeds rust op de advocaat. Het is aan de dekens en in voorkomend geval aan de tuchtrechter om dit per situatie te beoordelen. De uitzondering geldt niet in grensoverschrijdend Europees verband (artikel 5.4 CCBE Code of Conduct).

In beginsel buiten het bereik van deze regel staan vaste abonnementsgelden op koppelsites of het daarop adverteren, mits dat gebeurt met inachtneming van een redelijk advertentietarief zodat niet

wordt betaald per verwijzing. Indien een abonnementsstarief hoger is dan een redelijk advertentietarief duidt dit in beginsel op een laakbare beloning voor het ontvangen van een opdracht. Ook in gevallen waar het abonnements- of advertentietarief (mede) afhankelijk is van het aantal verwijzingen of waarin bij de beëindiging van een via een dergelijke site aangebracht dossier een afdracht plaatsvindt, is er in beginsel sprake van een laakbare vorm van beloning voor het aanbrengen van een opdracht. Het is dan aan de advocaat om aannemelijk te maken dat er geen sprake is van strijdigheid met de kernwaarden en dat slechts het belang van de rechtzoekende bepalend is.

Regel 3 Vertrouwelijkheid

1. De advocaat is op grond van de wet verplicht tot geheimhouding; zo dient de advocaat te zwijgen over bijzonderheden van door hem behandelde zaken, de persoon van zijn cliënt en de aard en omvang van diens belangen.
2. De advocaat neemt passende maatregelen ter handhaving van de vertrouwelijkheid en de communicatie met de cliënt of derden, in het bijzonder waar het de keuze betreft van de communicatiemiddelen, van dataverwerking en van dataopslag waarvan de advocaat zich bedient, en de mate van beveiliging van die middelen.
3. In afwijking van het eerste lid staat het de advocaat vrij vertrouwelijk verkregen kennis naar buiten toe te gebruiken indien is voldaan aan elk van de volgende drie voorwaarden:
 - voor zover een juiste uitvoering van de hem opgedragen taak dit rechtvaardigt;
 - voor zover de cliënt daartegen desgevraagd geen bezwaar heeft; en
 - voor zover dit in overeenstemming is met de goede beroepsuitoefening.
4. De geheimhoudingsplicht strekt niet zo ver dat de advocaat wordt beperkt in het voeren van verweer in een procedure tegen hem ingesteld door degene jegens wie hij tot geheimhouding verplicht is. De advocaat neemt daarbij in acht dat hij de belangen van degene jegens wie hij tot geheimhouding verplicht is niet onnodig of onevenredig schaadt.
5. Indien de advocaat aan een wederpartij of een derde vertrouwelijkheid heeft toegezegd of deze vertrouwelijkheid voortvloeit uit de aard van zijn relatie met een derde, zal de advocaat deze vertrouwelijkheid ook jegens zijn cliënt in acht nemen.
6. Bij het verstrekken van informatie aan derden over een zaak die bij hem in behandeling is of was, neemt de advocaat, behalve de belangen van de cliënt, tevens gerechtvaardigde andere belangen in acht. De advocaat verstrekt geen informatie zonder instemming van de cliënt.

Toelichting

Bij de wijziging van de Advocatenwet op 1 januari 2015 is in artikel 11a de door de advocaat te betrachten vertrouwelijkheid als kernwaarde opgenomen en is tevens de geheimhoudingsplicht gecodificeerd. In het licht van die ontwikkeling is de centrale norm van regel 6 (oud) (de eigenlijke professionele geheimhoudingsplicht) op het niveau van de wet neergelegd. In de wettelijke bepalingen is tevens uit gedragsregel 6 (oud) overgenomen dat de geheimhoudingsplicht zich uitstrekt over de medewerkers en het personeel van de advocaat en dat de geheimhoudingsplicht ook na beëindiging van de beroepsuitoefening voortduurt.

In de gewijzigde regel met betrekking tot het beroepsgeheim zijn nu aanvullende regels opgenomen met betrekking tot de strekking van de geheimhoudingsplicht (artikel 10a van de Advocatenwet spreekt over de door het recht gestelde grenzen die de advocaat bij de geheimhouding in acht dient te nemen). Het eerste lid van de nieuwe regel maakt de materie waarover de geheimhoudingsplicht zich uitstrekt expliciet.

De volgorde van de leden van deze gedragsregel is ten opzichte van regel 6 (oud) enigszins aangepast. De ratio hiervan is dat eerst de uitwerking van de inhoud van de geheimhoudingsplicht

wordt weergegeven (eerste en tweede lid). Daarna volgen de uitzonderingen op de geheimhoudingsplicht (derde en vierde lid), met ten slotte de regels over het betrachten van geheimhouding in relatie tot derden (vijfde en zesde lid).

Het uitgangspunt is de vertrouwelijkheid van de communicatie tussen advocaat en cliënt. In dergelijke situaties is bepalend of het in dit geval gaat om informatie die hem is 'toevertrouwd in zijn hoedanigheid van advocaat'. Het is voorts niet aan derden om te bepalen of zich een uitzonderingssituatie voordoet. In geval van betwisting is het aan de deken of aan de (tucht)rechter om te oordelen of de advocaat met recht en reden een beroep heeft gedaan op zijn verschoningsrecht en of dat beroep gehonoreerd kan worden of juist niet.

Dit geldt ook in die situaties waarbij een advocaat als zodanig is betrokken zonder dat een geslaagd beroep op zijn verschoningsrecht mogelijk is, bijvoorbeeld omdat de informatie de advocaat niet 'als zodanig is toevertrouwd'. Zonder volledigheid te suggereren gaat het daarbij om:

- het 'inkopiëren' van een advocaat in de cc-regel van een e-mail met geen ander doel dan de inhoud van de e-mail onder de vertrouwelijkheid te brengen;
- het laten deelnemen van een advocaat aan een gesprek met het enige doel om wat tijdens het gesprek ter tafel komt vertrouwelijk te laten zijn.

De geheimhoudingsplicht (en daarmee het verschoningsrecht) strekt zich niet uit tot de zogenaamde corpora et instrumenta delicti. Waar inbeslagneming zonder toestemming reeds kan plaatsvinden als het gaat om brieven en geschriften die voorwerp van het strafbare feit uitmaken of tot het begaan daarvan hebben gediend, is die toestemming in geval van zeer uitzonderlijke omstandigheden evenmin nodig als de inbeslagneming een verdere strekking heeft en is gericht op brieven en geschriften die kunnen dienen om de waarheid aan het licht te brengen (zie onder andere HR 2 maart 2010, NJ 2010/604, HR 23 oktober 2015, ECLI:NL:HR:2015:3076 en HR 28 juni 2016, ECLI:NL:HR:2016:1343).

Het verschoningsrecht van de advocaat is niet absoluut. Er kunnen zich namelijk 'zeer uitzonderlijke omstandigheden voordoen waarin het belang dat de waarheid aan het licht komt – ook ten aanzien van datgene waarvan de wetenschap als zodanig aan de verschoningsgerechtigde is toevertrouwd – moet prevaleren boven het verschoningsrecht' (zie onder andere HR 14 oktober 1986, NJ 1987/490 en HR 30 november 1999, NJ 2002/438).

In deze regel is gehandhaafd dat de advocaat als geheimhouder de verantwoordelijkheid draagt om te beoordelen of het in het belang van zijn cliënt is om, met toestemming van zijn cliënt, informatie naar buiten te brengen, bijvoorbeeld via de media. Die beoordeling houdt in dat op juiste wijze uitvoering wordt gegeven aan de aan de advocaat verstrekte opdracht, maar ook dat het naar buiten brengen van zwaarwegend belang is voor de zaak. Dit geldt ook als de advocaat informatie via de media wil verspreiden. Ook als een cliënt de advocaat ontslaat van zijn geheimhoudingsplicht behoudt de advocaat een eigen verantwoordelijkheid. De criteria in het derde lid zijn cumulatief bedoeld.

Het staat de advocaat voorts in zekere mate vrij om vertrouwelijke informatie te gebruiken in het geval de cliënt een klacht tegen hem heeft ingediend. De advocaat heeft in een tuchtprocedure immers ook de elementaire verdedigingsrechten op grond van artikel 6 EVRM. In zo'n geval kan het voorkomen dat gegevens die in beginsel onder de geheimhoudingsplicht vallen kenbaar worden gemaakt aan derden, zoals de (tucht)rechter en de deken. Een advocaat die vertrouwelijke informatie aanwendt die noodzakelijk is voor zijn eigen verdediging schendt het beroepsgeheim in beginsel niet.

Het gebruik van vertrouwelijke informatie vergt niettemin een zorgvuldige belangenafweging van de advocaat, ook als er ook belangen van andere partijen dan de klagende cliënt in het geding zijn.

Het vijfde lid van deze regel bepaalt dat de advocaat ook de met een wederpartij overeengekomen vertrouwelijkheid jegens de eigen cliënt in acht zal nemen. Dat is ook het geval indien deze vertrouwelijkheid voortvloeit uit de aard van de relatie met een derde, zoals bij informatie die afkomstig is van een vertrouwensarts.

Technologische ontwikkelingen hebben ertoe geleid dat de correspondentie tussen advocaat en cliënt niet enkel meer langs telefonische of schriftelijke weg verloopt, maar ook veelal via e-mail of anderszins digitaal. Ook de opslag van cliëntendossiers vindt in toenemende mate digitaal plaats, zelfs fysiek buiten de kantooromgeving. Deze ontwikkeling brengt als zodanig geen wijziging in de strekking van de geheimhoudingsplicht. De advocaat dient zich rekenschap te geven van de risico's die kunnen zijn verbonden aan de keuze voor bepaalde vormen van communicatie of gegevensopslag. Niet elke vorm van inbreuk op vertrouwelijke gegevens kan worden voorkomen. Wel mag van de advocaat zorgvuldigheid worden verlangd bij het maken van de keuze voor een specifiek medium en het niveau van beveiliging.

De advocaat zal zich ook moeten houden aan de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). Deze Europese verordening, die van toepassing is vanaf 25 mei 2018, schrijft onder meer voor dat degene die persoonsgegevens verwerkt passende technische en organisatorische maatregelen treft om deze gegevens te beveiligen. Dat zal in het bijzonder gelden voor de (persoons)gegevens die de advocaat in het kader van de dienstverlening van zijn cliënten verkrijgt en opslaat.

Tot slot is de bepaling over het verstrekken van informatie aan derden over een zaak die bij de advocaat in behandeling is of is geweest (regel 10, eerste lid oud) aan de nieuwe gedragsregel over vertrouwelijkheid toegevoegd.

Regel 4 Openheid over meeluisteren, meekijken en opnemen

1. Indien een advocaat actief een cliënt of een derde aan de telefoon of door middel van enig ander communicatiemiddel laat meeluisteren dan wel laat meekijken, dient hij daar voorafgaand mededeling van te doen. Hetzelfde geldt in geval van vastlegging van de inhoud van die communicatie op een beeld- of geluidsdrager.
2. Is een gesprek met een andere advocaat met diens goedvinden vastgelegd op een beeld- of geluidsdrager of anderszins, dan vindt regel 26 overeenkomstige toepassing.

Toelichting

De advocaat heeft de plicht vooraf mede te delen dat hij van plan is een (telefoon)gesprek op te nemen. Het is voor degene met wie de advocaat het telefoongesprek voert van belang te weten of het gesprek al of niet wordt opgenomen. Als hij dit vooraf mededeelt, kan degene met wie de advocaat het gesprek gaat voeren al dan niet zijn goedkeuring daaraan geven of beslissen het gesprek niet te voeren. Dit geldt ook als het gaat om geautomatiseerde gespreksopnamen. In het (telefoon)gesprek kan de advocaat vragen stellen of kunnen feiten aan de orde komen waarop de andere partij direct antwoordt, maar waaromtrent hij later tot de conclusie komt dat de antwoorden niet volkomen juist zijn geweest. Bovendien is de mogelijkheid zeer wel aanwezig dat de andere partij door deze aanpak overvallen wordt (RvD bij HvD 3 september 2007, Advocatenblad 2008, p. 806).

Dat een advocaat bijvoorbeeld bevestiging zoekt van door de wederpartij eerder aan hem mondeling gedane mededelingen, waarmee een belang van zijn cliënten kan zijn gemoeid, levert geen omstandigheid op die een inbreuk op de regel rechtvaardigt (HvD 3 september 2007, Advocatenblad 2008, p. 806).

In verband met deze regel is denkbaar dat aan de kant van de advocaat wordt meegeluisterd zonder dat het de bedoeling is dat deze betrokkene ook maar iets met het gesprek van doen heeft. Gedacht moet worden aan een kamergenoot van de advocaat die onvermijdelijk een kant van het gesprek hoort. In dat geval is echter geen sprake van actief meeluisteren. Wanneer een kantoor-genoot echter doelbewust bij het gesprek aanwezig is, zoals een stagiaire voor opleidingsdoeleinden, zal de advocaat de overige deelnemer(s) aan het gesprek daarvan mededeling moeten doen. Een situatie, waarin anderen onbedoeld meeluisteren met een gesprek van een advocaat, kan zich ook voordoen in een openbare ruimte, bijvoorbeeld in het openbaar vervoer. Het moge duidelijk zijn dat in zo'n geval de advocaat extra behoedzaam te werk dient te gaan bij het voeren van een (telefoon)gesprek in die omgeving nu daarbij tevens gedragsregel 3 (vertrouwelijkheid) in het geding is.

Onder een beeld- en geluidsdrager wordt verstaan alle (tevens toekomstige) mogelijkheden om beeld en geluid op te slaan. Het maken van aantekeningen valt hier niet onder.

Regel 5 Minnelijke oplossing

De advocaat dient voor ogen te houden dat een regeling in der minne veelal de voorkeur verdient boven een proces.

Toelichting

De advocaat is de gids van de cliënt bij het vinden van een oplossing en tegelijkertijd de poortwachter naar een juridische procedure. In het algemeen is het belang van een cliënt meer gediend met de-escalatie en een snelle en rechtvaardige oplossing. Hoewel een advocaat daar waar mogelijk en in het belang van zijn cliënt om een geschil door middel van een schikking op te lossen in het oog moet houden, behelst regel 5 geen absolute verplichting daartoe; het gaat erom dat een advocaat zich voldoende inzet om tussen partijen tot een oplossing te komen. Een wederpartij kan dus niet verlangen dat een advocaat in elke situatie tracht een regeling in der minne te treffen. Dit is ter vrije beoordeling van de advocaat en zijn cliënt. Indien zij menen dat een regeling in der minne niet haalbaar is, kan de advocaat niet door de wederpartij dan wel door de gedragsregels worden verplicht alsnog een regeling in der minne te beproeven (Vz RvD Den Haag 24 april 2014, ECLI:NL:TADRSGR:2014:96). Indien het niet lukt om een regeling te bereiken en de cliënt wil procederen, is het alleszins gerechtvaardigd dat de advocaat aan die wens van zijn cliënt tegemoetkomt (RvD 's-Hertogenbosch 26 augustus 2013, ECLI:NL:TADRSHE:2013:42).

Naast het zelf beproeven van een schikking kan de advocaat zijn cliënt ook aanbevelen om het geschil op een andere wijze op te lossen, bijvoorbeeld door middel van mediation.

De advocaat is evenwel ook de deskundige bij de beantwoording van de vraag of het belang van de cliënt gediend is met een procedure of dat alternatieven tot een betere oplossing voor de cliënt kunnen leiden. De commissie is zich bewust van het opkomen van mediation als alternatief voor een gerechtelijke procedure bij de oplossing van het geschil. Van een advocaat mag worden verwacht dat hij met zijn cliënt bespreekt wat tot de beste oplossing van het geschil zou kunnen leiden en dat hij dat ook vastlegt.

Regel 6 Doelmatigheid

1. De advocaat streeft een doelmatige behandeling van de zaak na en houdt in het oog dat ook ten laste van een wederpartij of andere betrokkenen geen onnodige kosten worden gemaakt.
2. De advocaat is gehouden, alvorens hij overgaat tot het nemen van rechtsmaatregelen en in het bijzonder tot het nemen van executiemaatregelen, zijn wederpartij of, zo deze wordt bijgestaan door een advocaat, die advocaat van zijn voornemen kennis te geven, tenzij in het uitzonderlijke geval dat een bijzonder belang van de cliënt zich daar kennelijk tegen verzet. In beginsel dient hij daarbij een redelijke tijd voor beraad te geven. Waar redelijkerwijs mogelijk voert hij overleg over het tijdstip van behandeling van een zaak.

Toelichting

Gelet op de in regel 1 verwoorde rol van de advocaat mag met betrekking tot zijn functioneren als zodanig worden verwacht dat hij zich ten volle voor de belangen van zijn cliënt inzet, maar daarbij niet andere gerechtvaardigde belangen uit het oog verliest. Die verantwoordelijkheid brengt mee een zekere mate van beleid, tact, professionele distantie en waar nodig terughoudendheid waar het verdedigen van de belangen van de cliënt raakt aan de positie en de rechten van anderen. De advocaat mag dus niet nodeloos en op ontoelaatbare wijze de belangen van de wederpartij of anderen schenden.

Een doelmatige behandeling van de zaak dient het algemeen belang en ziet op de maatschappelijke kosten van juridische procedures – de aan een geschil verbonden kosten voor de cliënt, wederpartij en 'andere betrokkenen' (zoals derde-financiers als rechtsbijstandverzekeraars en de Raad voor Rechtsbijstand). Daarbij dient niet alleen aan geld gedacht te worden. Zo heeft het hof van discipline overwogen dat bijzondere prudentie dient te worden betracht in zaken waarbij kinderen zijn betrokken (HvD 13 september 2013, nr. 6672, ECLI:NL:TAHVD:2013:234).

Het tweede lid dient eveneens een algemeen belang, namelijk dat onnodige executies worden voorkomen en geen onnodige gedingen worden gevoerd en voorts dat – als een geding onvermijdelijk is – de wederpartij in staat moet worden gesteld om zich in rechte naar behoren te verdedigen (RvD Amsterdam 10 maart 2015, zaak 14-260A). Zo is het rauwelijks dagvaarden, executiemaatregelen treffen of faillissement aanvragen in beginsel tuchtrechtelijk verwijtbaar (HvD 19 december 2016, ECLI:NL:TAHVD: 2016:245).

Het is vaste tuchterspraak dat een advocaat een grote mate van vrijheid geniet om de belangen van zijn cliënt te behartigen op de wijze die hem passend voorkomt en dat deze vrijheid niet ten gunste van een wederpartij mag worden ingeperkt. Deze vrijheid is evenwel niet onbeperkt. De advocaat mag de gerechtvaardigde belangen van anderen niet onnodig en ontoelaatbaar schaden. Zo moet hij zich onthouden van middelen die op zichzelf beschouwd ongeoorloofd zijn of die, zonder dat zij tot noemenswaardig voordeel van zijn cliënt strekken, onevenredig nadeel aan de wederpartij toebrengen (HvD 20 mei 2016, ECLI:NL:TAHVD:2016:135). Deze regel wordt nader geconcretiseerd in de gedragsregels 7 en 8: de advocaat mag zich niet onnodig grievend uitlaten of feiten poneren waarvan hij weet of redelijkerwijs kan weten dat zij in strijd met de waarheid zijn.

Het is in het belang van een goede beroepsuitoefening dat de conflictsituatie waarin de advocaat zich veelvuldig bevindt niet leidt tot onnodig nadeel of leed van de bij dat conflict betrokkenen of van derden. Het is bovendien in het algemeen belang dat niet onnodig aan executies wordt begonnen. Ook de wederpartij die niet door een advocaat wordt bijgestaan, moet in beginsel een termijn voor beraad worden gegund. Het kan zich echter voordoen dat het belang van de cliënt een slagvaardige aanpak vergt, bijvoorbeeld omdat het geven van een termijn voor beraad ertoe zou kunnen leiden dat geen effectief verhaal meer mogelijk is. In dat geval dient de advocaat een afweging

te mogen maken of hij zonder het geven van deze termijn over zal gaan tot het nemen van conservatoire of executiemaatregelen.

Conservatoir beslag valt buiten het bereik van deze gedragsregel, omdat de advocaat in dat geval zijn handen vrij moet hebben om ten behoeve van het behartigen van het belang van zijn cliënt, snel maatregelen met een tijdelijk karakter te nemen, zonder dit aan de wederpartij te hoeven aankondigen (HvD 17 september 2012, ECLI:NL:TAHVD:2012:YA3488). In het tweede lid is dit duidelijk gemaakt door aan te geven dat een uitzondering bestaat in het uitzonderlijke geval dat een bijzonder belang van de cliënt zich daar kennelijk tegen verzet. Met de uitzondering wordt derhalve voornamelijk bedoeld het nemen van bewarende maatregelen.

Regel 7 Geen ongepaste uitlatingen

De advocaat dient zich niet onnodig grievend uit te laten.

Toelichting

Zie tevens de toelichting bij regel 6. Met het begrippenpaar 'onnodig grievend' wordt aangegeven welke beperkingen de advocaat in al zijn uitingen in acht dient te nemen. Overigens geldt volgens vaste jurisprudentie vrijheid van meningsuiting ook voor advocaten; wel brengt de bijzondere aard van het juridische beroep mee dat hun optreden in het openbaar discreet, eerlijk en waardig dient te zijn (EHRM 30 november 2006, NJ 2007/368, Veraart).

Deze beperkingen gelden in het algemeen voor uitingen die in het kader van de beroepsuitoefening worden gedaan. Dat wil zeggen onder meer jegens de eigen cliënt, jegens de wederpartij en andere advocaten. Het enkele feit dat de standpunten van de cliënt van een advocaat de wederpartij niet welgevallig zijn, betekent nog niet dat de advocaat de grenzen van de aan hem in zijn hoedanigheid van advocaat van de wederpartij toekomende vrijheid heeft overschreden.

Ten opzichte van de oude regel 31 zijn de woorden 'in woord en geschrift' weggelaten. De betaamelijkheid van uitingen ziet op elke vorm daarvan, of het nu gaat om mondelinge of schriftelijke uitingen of gebaren of het (al dan niet instemmend) doorsturen van berichten. De tuchtrechter zal van geval tot geval kunnen beslissen of een specifieke uiting als onnodig grievend moet worden aangemerkt.

Op grond van de eed of belofte die de advocaat aflegt, is hij ook en in het bijzonder eerbied verschuldigd voor de rechterlijke autoriteiten. In beginsel is het niet ongeoorloofd is om kritiek te uiten op rechters, maar het hof van discipline benadrukt wel dat de integriteit van die rechters juist ook tegen onheuse aantastingen moet worden beschermd (EHRM 26 november 2013). Bovendien zijn rechters kwetsbaar omdat zij beperkt zijn in hun mogelijkheden de aanvallen op hun integriteit te pareren. Met name het raadkamergeheim en de ongeoorloofde om uitspraken nader toe te lichten zijn voorbeelden daarvan (HvD 17 oktober 2016, nr. 160001, ECLI:NL:TAHVD:2016:182).

Regel 8 Geen onjuiste informatie

De advocaat dient zich zowel in als buiten rechte te onthouden van het verstrekken van feitelijke informatie waarvan hij weet, althans behoort te weten, dat die onjuist is.

Toelichting

Zie tevens de toelichting bij regel 6. Met betrekking tot de wederpartij geldt de vaste maatstaf dat de advocaat van de wederpartij een grote mate van vrijheid toekomt de belangen van zijn cliënt te behartigen op een wijze die hem goeddunkt, maar dat deze vrijheid onder meer kan worden ingeperkt indien de advocaat feiten poneert waarvan hij weet of redelijkerwijs kan weten dat zij in strijd met de waarheid zijn. Met betrekking tot deze beperking moet voorts in het oog worden gehouden dat de advocaat de belangen van zijn cliënt dient te behartigen aan de hand van het feitenmateriaal dat zijn cliënt hem verschaft en dat hij in het algemeen mag afgaan op de juistheid van dat feitenmateriaal en slechts in uitzonderingsgevallen gehouden is de juistheid daarvan te verifiëren.

Van schending van deze regel is slechts sprake indien een advocaat feitelijke gegevens verstrekt waarvan hij weet althans behoort te weten dat die onjuist zijn. Dat is niet het geval indien blijkt dat de advocaat is uitgegaan van de juistheid van de stellingen van zijn cliënt en dat hij ook geen reden heeft gehad om daaraan te twijfelen. De wijze waarop de stellingen vervolgens worden gepresenteerd is aan de advocaat, zij het dat dit dient te gebeuren binnen de grenzen van de gedragsregels (RvD Den Haag 12 mei 2014, ECLI:NL:TADRSGR:2014:146).

De tuchtrechter heeft wel geoordeeld dat het openbaar belang bij een goede rechtspleging zich ertegen verzet dat een advocaat een rechter willens en wetens verstoken laat van informatie waarvan de advocaat weet of moet weten dat deze wezenlijk is voor de oordeelsvorming van de rechter (HvD 5 juni 2009, Advocatenblad 20 augustus 2010).

Een en ander houdt verband met de in het burgerlijk procesrecht sinds 2002 geldende waarheidspflicht als bedoeld in artikel 21 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering (Rv) en de substantiëringsplicht en bewijsaandraagplicht als bedoeld in artikel 111, derde lid Rv. Op grond van artikel 21 Rv zijn partijen immers verplicht de voor de beslissing van belang zijnde feiten volledig en naar waarheid aan te voeren. Wordt deze verplichting niet nageleefd, dan kan de rechter daaruit de gevolgtrekking maken die hij geraden acht.

Door onjuiste informatie te verschaffen aan de civiele rechter (ook door opzettelijk een feit dat van belang is voor de gevraagde beslissing te verzwijgen), wordt bewerkstelligd dat een partij de voor haar op de voet van artikel 21 Rv bestaande verplichting om een feit dat van belang is voor de gevraagde beslissing volledig en naar waarheid aan te voeren, schendt, waarmee de advocaat dan voorts handelt in strijd met regel 6 (regel 30 oud).

In het strafproces ligt deze verplichting, gelet op het nemo-teneturbeginsel, genuanceerder. Het zwijgrecht van de verdachte, de geheimhoudingsplicht en het daarmee samenhangende verschooningsrecht van de advocaat, kunnen er in een strafrechtelijke procedure toe leiden dat een advocaat zich zal onthouden van het verstrekken van gegevens die belastend kunnen zijn voor zijn cliënt. Het uitgangspunt blijft evenwel dat een advocaat geen onwaarheden mag debiteren. De advocaat mag in het belang van zijn cliënt uiteraard wel naar voren brengen dat zijn cliënt een bepaald standpunt inneemt (zoals met betrekking tot diens schuld of onschuld), of naar voren brengen dat het ten laste gelegde feit niet wettig en overtuigend bewezen is.

Onder het begrip 'rechter' wordt zowel de individuele functionaris als de instantie begrepen. Met deze terminologie wordt niet bedoeld de toepasselijkheid van deze regel (en andere gedragsregels waar de rechter wordt genoemd) te beperken tot alleen de overheidsrechter. De regel is ook toepasselijk op een procedure voor de tuchtrechter of een arbitraal college.

Regel 9 Kenbaarheid hoedanigheid advocaat

1. De advocaat dient tegenover zijn cliënt en in zijn contacten met derden ervoor zorg te dragen dat geen misverstand kan bestaan over de hoedanigheid waarin hij in een gegeven situatie optreedt.
2. Ook wanneer hij niet in de hoedanigheid van advocaat optreedt dient hij zich zodanig te gedragen dat het vertrouwen in de advocatuur niet wordt geschaad.

Toelichting

De Advocatenwet bevat geen uitdrukkelijke omschrijving van de inhoud van het beroep van advocaat. Buiten de traditionele werkzaamheden als het juridisch adviseren en in rechte bijstaan van rechtzoekenden, verrichten advocaten ook andere werkzaamheden. Aangezien de kernwaarden de essentie van in elk geval de beroepsuitoefening van de advocatuur inkleuren, moeten nevenwerkzaamheden die niet volledig in de kernwaarden zijn in te passen, worden beschouwd als verricht in een andere hoedanigheid dan die van advocaat. Te denken valt aan het optreden als curator of als mediator. Deze werkzaamheden vertonen weliswaar doorgaans verwevenheid met de rechtspraak, maar voor beide voorbeelden geldt dat de kernwaarde partijdigheid daarop niet van toepassing is.

De advocaat dient naar buiten toe duidelijkheid te verschaffen over de hoedanigheid waarin hij acteert. Zo zal een advocaat die voor zijn cliënt een voor extern gebruik bedoeld feitenonderzoek uitvoert, steeds aan betrokkenen duidelijk moeten maken of hij dat doet als advocaat van die cliënt of in een andere hoedanigheid.

De omstandigheid dat een advocaat permanent op het tableau staat ingeschreven, neemt niet weg dat de betreffende persoon (ook beroepsmatig) in een andere hoedanigheid kan optreden. Volgens vaste tuchtrechtspraak brengt het in een andere hoedanigheid optreden, bijvoorbeeld als deken, als curator of als mediator, niet mee dat de advocaat niet (meer) aan het tuchtrecht onderworpen is. Als de advocaat zich bij de vervulling van die taak zodanig gedraagt dat daardoor het vertrouwen in de advocatuur wordt geschaad, zal in het algemeen sprake zijn van een handelen of nalaten in strijd met hetgeen een behoorlijk advocaat betaamt waarvan hem een tuchtrechtelijk verwijt kan worden gemaakt.

Dit uitgangspunt leidt tot de volgende twee gedragsregels. Ten eerste dient de advocaat zich ook buiten de eigenlijke beroepsuitoefening van de advocatuur zodanig te gedragen dat hij daarmee het vertrouwen in de advocatuur niet schaadt. Wederom volgens vaste tuchtrechtspraak strekt deze regel zich tevens uit over privégedragingen. Een klacht over een privégedraging van een advocaat is steeds ontvankelijk, maar wordt slechts dan (vol) getoetst aan de in artikel 46 Advocatenwet genoemde maatstaven indien daartoe voldoende aanknopingspunten met de praktijkuitoefening zijn; in andere gevallen geldt de beperkte maatstaf of de gedraging van de advocaat in het licht van zijn beroepsuitoefening absoluut ongeoorloofd moet worden geacht (HvD 6 december 2013, nr. 6752, ECLI:NL:TAHVD:2013:336).

In het geval dat de advocaat in een gegeven situatie in een andere hoedanigheid acteert en derden dat niet aanstonds begrijpen of zullen begrijpen, ligt het op de weg van de advocaat om daarover proactief duidelijkheid te verschaffen. Zo zal een advocaat die tevens curator of mediator is, steeds duidelijk moeten aangeven dat hij optreedt als advocaat dan wel als curator of mediator.

Regel 10 Verenigbaarheid van activiteiten

De uitoefening van het beroep van advocaat is onverenigbaar met elke andere activiteit die de kernwaarden van de advocatuur of het vertrouwen in de advocatuur in het gedrang kan brengen.

Toelichting

Tegen het verrichten van werkzaamheden in een andere hoedanigheid bestaan in beginsel geen deontologische bezwaren. Reeds geruime tijd geleden heeft het hof van discipline geoordeeld dat het niet ongeoorloofd is dat een advocaat, naast zijn praktijk als zodanig, zijn kunde en ervaring productief maakt op andere terreinen van economische werkzaamheid (HvD 11 december 1961, nr. 113, Advocatenblad 1962, p. 110). Geheel onbegrensd is die ruimte niet. Ook bij de bepaling of nevenwerkzaamheden in voorkomend geval verenigbaar zijn met de advocatuur, spelen zowel de kernwaarden als het publieke vertrouwen in de advocatuur een belangrijke rol. Zo is onder meer een nevenbetrekking die de onafhankelijkheid van een advocaat in gevaar brengt, een onverenigbare betrekking.

Overigens dient een betrekking waarmee het beroep van advocaat onverenigbaar is op grond van de Advocatenwet te leiden tot een verzoek tot schrapping van het tableau (zie artikel 8c, eerste lid, Advocatenwet).

Regel 11 Grensoverschrijdende activiteiten binnen Europa

De advocaat dient bij het verrichten van grensoverschrijdende werkzaamheden binnen de Europese Unie en het Europees economisch gebied de CCBE Gedragscode voor Europese advocaten in acht te nemen.

Toelichting

Aan de hand van deze regel (regel 39 oud) wordt de Code of Conduct for European Lawyers in de Nederlandse gedragsregels geïncorporeerd. Deze door de CCBE, de Raad van Europese balies, in 1988 aangenomen gedragscode is van toepassing op a) alle professionele contacten van de advocaat met advocaten uit andere staten die vallen onder het toepassingsbereik van de twee sectorale 'advocatenrichtlijnen' en b) op zijn professionele activiteiten in andere lidstaten, ook al begeeft hij zich niet daarheen (artikel 1.5 Code of Conduct).

De twee sectorale richtlijnen (77/249/EEG en 98/5/EG) regelen respectievelijk de bevoegdheid voor een advocaat om incidenteel op te treden in een andere Europese staat en de bevoegdheid om zich onder zijn oorspronkelijke beroepstitel te vestigen. Het toepassingsgebied van de richtlijnen is niet beperkt tot het grondgebied van de Europese Unie, maar werkt ook door in de overige landen van de Europese Economische Ruimte (Liechtenstein, Noorwegen en IJsland) en in Zwitserland.

De Code of Conduct is van toepassing op grensoverschrijdende activiteiten. In artikel 1.5 van de Code of Conduct en de bijbehorende toelichting wordt van dat begrip een omschrijving gegeven. De regels van de Code zijn uitsluitend van directe toepassing op werkzaamheden van advocaten binnen de EU, de overige landen van de EER en Zwitserland, en advocaten van de geassocieerde en waarnemende leden van de CCBE. Als voorbeeld van grensoverschrijdende werkzaamheden wordt in de toelichting gegeven contacten in staat A tussen een advocaat van staat A en een advocaat van staat B, zelfs waar het een rechtskwestie binnen staat A zelf betreft; niet inbegrepen zijn contacten tussen advocaten van staat A in staat A voor een kwestie die zich in staat B voordoet, met dien verstande dat zij op geen enkele wijze enigerlei beroepswerkzaamheden in staat B

uitvoeren; het omvat wel werkzaamheden van advocaten van staat A in staat B, zelfs wanneer het alleen maar betrekking heeft op het versturen van berichten van staat A naar staat B. Dat laatste zou impliceren dat betrokkenheid van een wederpartij over de grens de Code van toepassing maakt. Maar dat veronderstelt tevens dat die wederpartij niet wordt bijgestaan door een advocaat en kan worden betwijfeld of die toepasselijkheid ook relevantie heeft.

Gelet op het karakter van de CCBE, een vereniging naar Belgisch recht waarvan de NOvA op vrijwillige basis lid is, vormt de Code of Conduct naar zijn aard geen verzameling bindende regels. Als gevolg daarvan geldt voor de Code of Conduct zoals voor de Nederlandse gedragsregels dat de (Nederlandse) tuchtrechter bij toetsing aan artikel 46 Advocatenwet niet gebonden is aan de daarin neergelegde regels, maar die regels kunnen, gezien ook het open karakter van de wettelijke norm, daarbij wel van belang zijn (direct of naar analogie). Of sprake is van tuchtrechtelijk verwijtbaar handelen, hangt af van de feitelijke omstandigheden en wordt door de tuchtrechter per geval beoordeeld.

DE ADVOCaat IN DE VERHOUDING TOT DE CLIENT

Regel 12 Zorgvuldigheid

De advocaat behandelt de hem opgedragen zaken zorgvuldig en houdt daarbij steeds het bijzondere karakter van de relatie tussen advocaat en cliënt voor ogen.

Toelichting

De gedragsregels die specifiek zien op de (contractuele) verhouding tussen advocaat en cliënt zijn gebundeld in regel 12 en volgende. Door die bundeling is meer systematiek aangebracht in die regels die onderstrepen dat de overeenkomst van opdracht tussen advocaat en cliënt van een bijzondere aard is, zoals de advocaat-cliëntrelatie een bijzondere relatie is.

De advocaat zal zich ook moeten houden aan de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). Zorgvuldig handelen houdt dus ook in dat de advocaat passende technische en organisatorische maatregelen treft om persoonsgegevens te beveiligen. Dat zal in het bijzonder gelden voor de (persoons)gegevens die de advocaat in het kader van de dienstverlening van zijn cliënten verkrijgt en opslaat.

Regel 13 Uitvoering opdracht

1. De advocaat voert de aan hem gegeven opdracht persoonlijk uit. De advocaat mag in overleg met zijn cliënt van dit uitgangspunt afwijken; tevens is het hem toegestaan om, in overleg met zijn cliënt, andere advocaten en zo nodig hulppersonen in te schakelen.
2. De advocaat mag zijn medewerkers die geen advocaat zijn slechts zelfstandig zaken laten behandelen indien hij zich ervan heeft overtuigd dat zij daartoe bekwaam zijn en hij het terrein waarop zij dit mogen doen, heeft afgebakend. De advocaat blijft tegenover zijn cliënt voor de uitvoering van de opdracht verantwoordelijk.
3. Het bepaalde in het tweede lid is ook van toepassing ingeval de advocaat een andere advocaat of een hulppersoon inschakelt.

Toelichting

Wellicht was bij het opstellen van de Gedragsregels 1992 nog ruimte voor twijfel over de aard van de rechtsbetrekking tussen advocaat en cliënt. Tegenwoordig wordt algemeen aanvaard dat tussen de advocaat en diens cliënt een overeenkomst van opdracht als bedoeld in Titel 7 van Boek 7 BW tot stand komt.

De advocaat is in de uitoefening van zijn maatschappelijke rol van rechtshulpverlener dus tevens opdrachtnemer in civielrechtelijke zin. Dit uitgangspunt is sinds 2013 ook uitdrukkelijk erkend in inmiddels vaste tuchtrechtspraak. De tuchtrechter toetst de kwaliteit van de dienstverlening in volle omvang, maar houdt bij zijn beoordeling rekening met de vrijheid die de advocaat dient te hebben met betrekking tot de wijze waarop hij een zaak behandelt en met de keuzes waarvoor een advocaat bij de behandeling kan komen te staan. De vrijheid die de advocaat heeft met betrekking tot de wijze waarop hij een zaak behandelt en de keuzes waarvoor hij kan komen te staan zijn niet onbeperkt, maar worden begrensd door de eisen die aan de advocaat als opdrachtnemer in de uitvoering van die opdracht mogen worden gesteld en die met zich brengen dat zijn werk dient te voldoen aan datgene wat binnen zijn beroepsgroep als professionele standaard geldt. Die professionele standaard veronderstelt een handelen met de zorgvuldigheid die van een redelijk bekwaam en redelijk handelend advocaat in de gegeven omstandigheden mag worden verwacht (HvD 20 september 2013, nr. 6747, ECLI:NL:TAHVD:2013:260).

Omgekeerd heeft de cliënt als opdrachtgever dus ook te maken met een opdrachtnemer wiens werkzaamheden zijn ingebed in een publiekrechtelijk kader met onder meer kernwaarden en die dient te handelen met inachtneming van de professionele standaard. Het hof van discipline heeft niet met zoveel woorden omschreven wat tot die professionele standaard behoort, maar wijst erop dat het werk van de advocaat dient te voldoen aan datgene wat binnen zijn beroepsgroep als professionele standaard geldt. Langs die weg beïnvloeden de gedragsregels de wijze waarop de overeenkomst van opdracht moet worden uitgevoerd. Artikel 7:400, tweede lid, van het Burgerlijk Wetboek, biedt daartoe ook in civielrechtelijke zin de ruimte, door te bepalen dat van de wettelijke bepalingen wordt afgeweken door hetgeen voortvloeit uit de wet, de inhoud of aard van de overeenkomst van opdracht of van een andere rechtshandeling, of de gewoonte.

Deels sluiten de gedragsregels aan bij de bepalingen uit het Burgerlijk Wetboek, deels geven zij een specificatie of verbijzondering van die wettelijke bepalingen. In de voorgestelde reeks gedragsregels gaat het achtereenvolgens om:

- de vereiste zorgvuldigheid en het beginsel van de persoonlijke uitvoering van de opdracht (vgl. art. 7:401 en art. 7:404 BW);
- de informatieplicht jegens de cliënt/opdrachtgever (vgl. art. 7:403 lid 1 BW);
- het zijn van dominus litis en het neerleggen van de opdracht bij onoverbrugbaar verschil van inzicht (vgl. art. 7:402 en art. 7:408 lid 2 BW);
- het recht op een beloning en het vereiste van de redelijkheid daarvan (vgl. art. 7:405 BW);
- het doen van rekening en verantwoording van onder meer verschotten (vgl. art. 7:403 lid 2 en art. 7:406 lid 2 BW).

Met persoonlijke uitvoering wordt niet beoogd, binnen de grenzen van het Burgerlijk Wetboek, de mogelijkheid van inschakeling van personeel, geautomatiseerde systemen, robots, enzovoort, te beperken. Daarvoor zal echter wel overleg met de cliënt nodig zijn. Dit geldt ook als de advocaat gebruikmaakt van een zogenaamde 'flexibele schil'. Dit zijn advocaten die niet op vaste basis zijn betrokken bij het advocatenkantoor, maar op flexibele basis worden ingeschakeld. In dat geval moet hierover worden overlegd met de cliënt, zodat duidelijk is met wie de cliënt een overeenkomst van opdracht aangaat en tevens wie de werkzaamheden verricht en waar de cliënt kan reclameren bij een toerekenbare tekortkoming in de nakoming van de verbintenis.

Een advocaat staat niet alleen in voor de kwaliteit van het door hem ingeschakelde personeel (of andere advocaten die onder zijn eindverantwoordelijkheid aan een zaak werken); op grond van de kernwaarde deskundigheid is hij gehouden om ook zelf zijn cliënt met een adequaat kennisniveau ter zijde te staan. Omdat het beroep van advocaat meer vergt dan alleen juridische deskundigheid, dient de bekwaamheid van de advocaat in brede zin te worden onderhouden. De advocaat is zelf verantwoordelijk voor het vereiste kwaliteitsniveau, dat hij op peil kan houden door bijvoorbeeld de deelname aan intervisie of peerreview.

In het tweede lid en derde lid is opgenomen dat de advocaat tegenover zijn cliënt voor de uitvoering van de opdrachten verantwoordelijk blijft, ook als een andere advocaat of een hulppersoon wordt ingeschakeld. Deze bepaling gaat ervan uit dat de behandelend advocaat zelfstandig de hulp inroept van een hulppersoon of een andere advocaat, zonder tussenkomst van de cliënt. Uiteraard kent de hulppersoon of de andere advocaat een eigen – zelfstandige – verantwoordelijkheid. Voorkomen moet echter worden dat de cliënt – bij een toerekenbare tekortkoming – van het spreekwoordelijke kastje naar de muur wordt gestuurd. Dit laat onverlet dat het ook de cliënt zelf kan zijn die de hulppersoon of een andere advocaat inschakelt of dat over die verantwoordelijkheid voorafgaand aan de inschakeling met de cliënt afspraken worden gemaakt.

Regel 14 Verantwoordelijkheid uitvoering opdracht

1. De advocaat draagt volledige verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de opdracht. De advocaat kan zich niet aan deze verantwoordelijkheid onttrekken met een beroep op de van zijn cliënt verkregen opdracht. Hij mag evenwel geen handelingen verrichten tegen de kennelijke wil van de cliënt.
2. Indien tussen de advocaat en zijn cliënt verschil van mening bestaat over de wijze waarop de opdracht moet worden uitgevoerd en dit geschil niet in onderling overleg kan worden opgelost, dient de advocaat zich terug te trekken.
3. Wanneer de advocaat besluit een hem verstrekte opdracht neer te leggen, dient hij dat op zorgvuldige wijze te doen en dient hij ervoor zorg te dragen dat zijn cliënt daarvan zo min mogelijk nadeel ondervindt.

Toelichting

Met deze regel komt tot uitdrukking dat de advocaat, zoals dat traditioneel is omschreven, fungeert als dominus litis. Deze regel hangt samen met de kernwaarde onafhankelijkheid, die hij ook tegenover zijn eigen cliënt moet betrachten. De advocaat heeft bij de behandeling van een zaak de leiding en dient vanuit zijn eigen verantwoordelijkheid te bepalen met welke aanpak de belangen van zijn cliënt het best zijn gediend. Wel moet de advocaat zijn cliënt duidelijk maken hoe hij te werk wil gaan en waartoe hij wel of niet bereid is. Van tuchtrechtelijk verwijtbaar handelen is overigens in het algemeen pas sprake als de advocaat bij de behandeling van de zaak kennelijk onjuist optreedt en adviseert en de belangen van de cliënt daardoor worden geschaad of kunnen worden geschaad (RvD Amsterdam 18 mei 2011, ECLI:NL:TADRAMS:2011:YA1665).

De advocaat heeft bij de behandeling van de zaak de leiding en aan hem komt een grote mate van vrijheid toe om de belangen van zijn cliënt te behartigen op de wijze die hem passend voorkomt. Die beleidsvrijheid wordt, zoals uit de hiervoor aangehaalde tuchtrechtspraak voortvloeit, begrensd door de eisen die aan de advocaat als opdrachtnemer in de uitvoering van die opdracht mogen worden gesteld en die met zich brengen dat zijn werk dient te voldoen aan datgene wat binnen zijn beroepsgroep als professionele standaard geldt.

Onverminderd het bovenstaande brengt de verhouding tussen de advocaat, als opdrachtnemer, en de cliënt, als opdrachtgever, ingevolge artikel 7:402 lid 1 BW mee dat de advocaat in beginsel

gehouden is de instructies van zijn cliënt op te volgen. Indien de advocaat uitvoering van een instructie van zijn cliënt onverenigbaar acht met de op hem rustende verantwoordelijkheid voor zijn eigen optreden, en dit verschil van mening niet in onderling overleg kan worden opgelost, dan kan de advocaat niet zijn eigen wil doorzetten, maar dient hij zich uit de zaak terug te trekken, aldus artikel 7:402 lid 2 BW en de daarmee strokende gedragsregel (HvD 15 juli 2013, nr. 6577, ECLI:NL:TAHVD:2013:175).

De advocaat kan niet verplicht worden een opdracht te aanvaarden of voort te zetten. Wel dient hij ervoor te waken dat de cliënt geen (procedurele of andere) schade ondervindt (RvD Amsterdam 20 maart 2012, Advocatenblad maart 2013, p. 47).

Een advocaat dient te voorkomen – anders handelt hij tuchtrechtelijk verwijtbaar – dat hij zich in de positie brengt dat er voor hem geen andere weg meer bestaat dan zich op een voor klagers ongunstig en ontijdig moment uit de procedure terug te trekken, bijvoorbeeld omdat hij peremptoir was komen te staan (zie HvD 21 januari 2013, nr. 5752, ECLI:NL:TAHVD:2013:82).

Het bijzondere karakter van de verhouding tussen advocaat en cliënt impliceert niet alleen omzichtigheid en duidelijkheid bij het beëindigen van de opdrachtrelatie. Zo duurt de geheimhoudingsplicht voort na beëindiging van de dienstverlening.

Bij uitvoering van de opdracht wordt aangesloten bij de uitvoering van de overeenkomst van opdracht. De opdrachtgever zal vaak dezelfde partij zijn als de cliënt. Dit hoeft echter niet altijd het geval te zijn. Een voorbeeld hiervan is de verzekeraar die optreedt als opdrachtgever en de verzekerde die moet worden gekwalificeerd als cliënt. Als opdrachtgever en cliënt niet dezelfde partij zijn, kan spanning ontstaan tussen de belangen van beide partijen. Bijvoorbeeld als de verzekerde geen dekking heeft onder de verzekering of fraude heeft gepleegd. De advocaat doet er goed aan voorafgaand duidelijk te maken wat hij doet indien een dergelijke spanning ontstaat. Een dergelijke afspraak laat onverlet de mogelijkheid dat de advocaat zich, ondanks deze voorafgaande afspraak, in de behandeling van de zaak voor beide partijen moet terugtrekken.

Regel 15 Belangenverstrengeling

1. Gelet op zijn gehoudenheid aan met name de kernwaarden partijdigheid en vertrouwelijkheid is het de advocaat niet toegestaan, behoudens in de gevallen genoemd in het derde en vierde lid:
 - a. tegelijkertijd voor meer dan één partij op te treden in een zaak waarin deze partijen een tegengesteld belang hebben;
 - b. tegen een cliënt of een voormalige cliënt op te treden.
2. De advocaat streeft ernaar te voorkomen dat de in het eerste lid bedoelde situatie ontstaat. Wanneer die omstandigheid zich niettemin voordoet of als een daarop uitlopende ontwikkeling aanneemelijk is, zal de advocaat alert moeten zijn op die ontwikkeling en zich geheel, en uit eigen beweging, uit de zaak terugtrekken. De advocaat die zich aldus als advocaat van een of meer partijen heeft teruggetrokken zal zich vervolgens in diezelfde aangelegenheid ook niet namens andere partijen kunnen mengen.
3. Van de verplichting uit het eerste lid kan de advocaat alleen afwijken indien is voldaan aan elk van de volgende drie voorwaarden:
 - a. de aan de advocaat toe te vertrouwen belangen betreffen niet dezelfde zaak ten aanzien waarvan de voormalige of bestaande cliënt werd of wordt bijgestaan door de advocaat, houden daar ook geen verband mee en een toekomstig verband is evenmin aannemelijk;
 - b. de advocaat beschikt niet over vertrouwelijke informatie afkomstig van zijn voormalige of bestaande cliënt, dan wel over zaaksgebonden informatie of informatie de voormalige of bestaande cliënt betreffende, die redelijkerwijs van belang kan zijn bij de behandeling van de zaak tegen deze voormalige of bestaande cliënt; en
 - c. niet is gebleken van redelijke bezwaren aan de zijde van de voormalige of bestaande cliënt.
4. Buiten het geval bedoeld in het derde lid kan de advocaat afwijken van het bepaalde in het eerste lid indien de partij die zich met het verzoek tot behartiging van zijn belangen tot de advocaat heeft gewend en de voormalige of bestaande cliënt tegen wie moet worden opgetreden op grond van hun verstrekte informatie vooraf daarmee instemmen en die instemming op behoorlijke wijze tussen voldoende gelijkwaardige partijen tot stand is gekomen.
5. Het staat een advocaat vrij om aan een nieuwe of bestaande cliënt voor te houden dat in de door deze cliënt aangeboden opdracht diens belangen worden behartigd tegen een voormalige of bestaande cliënt en dat de opdracht alleen kan worden aangenomen als die voormalige of bestaande cliënt daarmee instemt. Na verkregen akkoord van de nieuwe cliënt zal de advocaat zich met die voormalige of bestaande cliënt mogen verstaan. Tot een dergelijk overleg gaat de advocaat echter niet over indien de aard van de concrete relatie met de bestaande cliënt of concrete omstandigheden van het geval zich daartegen verzetten.
6. Waar in deze regel 'advocaat' staat wordt tevens bedoeld het samenwerkingsverband waarvan hij deel uitmaakt.

Toelichting

Deze regel belet een advocaat niet om voor twee of meer cliënten in dezelfde zaak op te treden, vooropgesteld dat er geen sprake is van een belangenconflict, noch dat er sprake is van een aanzienlijk risico dat een dergelijk conflict kan ontstaan. Zo is het reeds langer in de praktijk toegelaten dat één advocaat het gemeenschappelijk belang van echtelieden om tot een scheiding te komen dient (zie HvD 2 december 1991, nr. 1991). Omdat naast het gemeenschappelijk belang van partijen min of meer per definitie ook tegenstrijdige belangen bestaan, past de advocaat bij uitstek hier grote behoedzaamheid. Het is vaste rechtspraak dat voor een advocaat, die als enige advocaat van twee partijen optreedt in een echtscheidingsprocedure, een zware zorgplicht geldt, die onder meer met zich meebrengt dat de advocaat beide partijen goed voorlicht over hun marges en mogelijkheden en zich ervan vergewist dat beide partijen de te treffen regeling begrijpen (zie onder andere HvD 23 november 2015, nr. 7449, ECLI:NL:TAHVD:2015:299).

De hoofdtak van de advocaat is derhalve het verlenen van advies en bijstand aan individuele cliënten of aan groepen cliënten van wie de belangen parallel lopen. Bij de belangenbehartiging vertegenwoordigt hij een partijstandpunt. Dit laat derhalve onverlet dat de advocaat kan optreden als 'gezinsadvocaat'. Hij kan bijvoorbeeld het belang van de kinderen behartigen. Het is dan wel noodzakelijk dat de belangen van de kinderen parallel lopen.

Het tweede lid schrijft de algemene regel voor dat een advocaat in geval van een belangenconflict de zaak niet zal behandelen dan wel zich zal terugtrekken uit die zaak. In dat geval zal de advocaat niet meer voor de voormalige bij de zaak betrokken partijen mogen optreden. Indien tussen twee cliënten van dezelfde advocaat een niet aanstonds overbrugbaar belangenconflict ontstaat, zal de advocaat voor geen van beide cliënten meer kunnen optreden. De advocaat die voor meerdere cliënten optreedt in één zaak of gerelateerde zaken doet er verstandig aan op de regel te wijzen en dit in de opdrachtbevestiging vast te leggen.

Als de advocaat zich terugtrekt om een andere reden dan een belangenconflict, mag hij wel voortgaan met de andere partij bij te staan, maar zal hij in het algemeen niet kunnen optreden tegen de partij wier belangen hij niet meer behartigt.

In twijfelgevallen doet de advocaat er vaak beter aan af te zien van het optreden in kwestie. Desgewenst kan het advies van de deken worden ingewonnen, dat evenwel niet bindend is en de tuchtrechtelijke verantwoordelijkheid van de advocaat onverlet laat. De eigen verantwoordelijkheid van de advocaat staat voorop en niet de wens van de cliënt. Ook de schijn dat de advocaat zich aan belangenverstrengeling ten nadele van de cliënt schuldig maakt, dient te allen tijde te worden vermeden.

De advocaat moet zich rekenschap geven van het feit dat eventueel ook in de toekomst een conflicterend belang kan ontstaan met als consequentie dat de verlangde bijstand niet door de advocaat kan worden verleend dan wel dat de advocaat zich uit de zaak terugtrekt. De aard van de relatie tussen de cliënt en de advocaat alleen al kan met zich brengen dat het optreden tegen die cliënt door de advocaat of zijn kantoorgenoot onwenselijk is, ook al gaat het niet om dezelfde kwestie.

De kernwaarden vertrouwelijkheid en partijdigheid dicteren tevens de regel dat een advocatenkantoor niet tegen eigen (ex-)cliënten optreedt, tenzij partijen, goed geïnformeerd, met een afwijking van die regel instemmen.

Deze uitzonderingen worden mede gerechtvaardigd door het belang van vrije advocatenkeuze, zeker als het om een hechte relatie gaat, en de advocaat goed is ingevoerd in de gang van zaken bij zijn (vaste) cliënt: een cliënt behoort niet lichtvaardig van de advocaat van zijn keuze te worden afgehouden.

Deze regel ziet op het geval dat zich een nieuwe cliënt aandient. Deze regel bevat de binnen de beroepsgroep algemeen aanvaarde norm dat het een advocaat, behoudens bijzondere omstandigheden, niet is toegestaan tegen zijn eigen (voormalige) cliënt of die van zijn kantoorgenoten (advocaat of niet) op te treden. Met optreden wordt ook bedoeld optreden in de adviessfeer. De bepaling geldt niet voor de advocaat die bij gebreke van betaling van zijn declaratie zijn cliënt aanspreekt.

De cliënt moet er ten volle op kunnen vertrouwen dat gegevens over zijn zaak, zijn persoon of zijn onderneming, die de cliënt de advocaat of zijn kantoorgenoot ter beschikking stelt, niet op enig moment tegen hem worden gebruikt. Het betreft vertrouwelijke informatie, dat wil zeggen informatie die geen openbaar karakter draagt en dus buiten de cliënt om niet zonder meer verkrijgbaar is.

Het onderzoek van de advocaat of het hem vrijstaat tegen een cliënt of voormalig cliënt op te treden, strekt zich uit tot alle deelnemers in zijn kantoor of samenwerkingsverband, bijvoorbeeld ook de notaris, belastingadviseur of octrooigemachtigde.

Regel 16 Informatieplicht

1. De advocaat dient zijn cliënt op de hoogte te brengen van belangrijke informatie, feiten en afspraken. Ter voorkoming van misverstand, onzekerheid of geschil, dient hij belangrijke informatie en afspraken schriftelijk aan zijn cliënt te bevestigen.
2. De advocaat die een redelijk vermoeden heeft dan wel bemerkt dat hij tekort is geschoten in de behartiging van de belangen van zijn cliënt, is gehouden zijn cliënt daarvan onverwijld op de hoogte te stellen en hem, zo nodig, te adviseren onafhankelijk advies te vragen.
3. De advocaat handelt ook integer en zorgvuldig in financiële aangelegenheden en hij legt daarover een nauwgezette verantwoording af aan zijn cliënt.

Toelichting

Een advocaat is gehouden een aan hem verleende opdracht, alsmede de daarvoor geldende voorwaarden schriftelijk te bevestigen. Meer algemeen is hij verplicht zijn cliënt op de hoogte te brengen van belangrijke informatie, feiten en afspraken. Een advocaat dient zijn cliënt genoegzaam en tijdig te informeren, te waarschuwen, en duidelijkheid te scheppen omtrent de kansen en risico's en de kosten van zijn optreden. Dit alles dient de advocaat schriftelijk aan de cliënt te bevestigen. De achtergrond daarvan is dat onduidelijkheid en misverstanden over wat er tussen advocaat en cliënt is afgesproken zo veel mogelijk dienen te worden voorkomen. Deze regel is in een bijzonder geval ook uitgewerkt in regel 18, derde lid, die de advocaat verplicht om, indien zijn cliënt afziet van gefinancierde rechtshulp, dit schriftelijk vast te leggen. Onder schriftelijk wordt eveneens verstaan door middel van digitale media, zoals e-mail.

Ingeval sprake is van een datalek, bijvoorbeeld als bedoeld in de AVG, kan de advocaat ook verplicht zijn informatie te verschaffen aan zijn cliënten of derden die door dat datalek mogelijk zijn geraakt.

Een zorgvuldige rechtsbijstandverlening eist dat de advocaat min of meer ernstige tekortkomingen daarin en regelrechte fouten aan de cliënt kenbaar maakt. Wanneer dat zodanige vormen heeft aangenomen of dreigt aan te nemen dat de belangen van de advocaat en die van de cliënt sterk uiteen gaan lopen, zal de advocaat de cliënt moeten adviseren onafhankelijk advies te vragen. Dat zal bijvoorbeeld het geval zijn wanneer de cliënt ernstig nadeel ondervindt of dreigt te ondervinden als gevolg van de tekortkomingen van de advocaat. Hierbij wordt gedacht aan het inwinnen van een advies bij bijvoorbeeld een andere advocaat. Dat laat onverlet dat het ook mogelijk is dat de gehele zaak moet worden overgenomen door een andere advocaat als behandeling van de zaak met inachtneming van de kernwaarden niet langer mogelijk blijkt.

In beroepsaansprakelijkheidspolissen staan bepalingen, inhoudende dat gebeurtenissen die kunnen leiden tot schadeclaims direct moeten worden gemeld bij de verzekeraar. Naleving van regel 16, tweede lid, laat onverlet de mogelijkheid voor de advocaat om vooraf met de verzekeraar de gedragslijn in de desbetreffende aangelegenheid af te stemmen.

Juist ook in financiële aangelegenheden geldt voor advocaten een zorgplicht. Bij herhaling heeft het hof van discipline duidelijk gemaakt dat de financiële integriteit een integraal onderdeel is van de kernwaarde integriteit. Wanneer een advocaat een opdracht aanvaardt, dient hij de financiële consequenties daarvan met de cliënt te bespreken en inzicht te geven in de wijze waarop en de frequentie waarmee hij zal declareren.

Van de advocaat mag worden verwacht dat hij de financiële gevolgen van de behandeling van een zaak niet alleen voor zijn eigen cliënt in het oog houdt. De wijze waarop de zaak zich ontwikkelt, heeft in de regel ook gevolgen voor de wederpartij of voor derden die de zaak voor de cliënt financieren of daarvoor instaan. Daarbij valt te denken aan financiering van de rechtshulp op basis van een toevoeging of op grond van de omstandigheid dat de cliënt tegen kosten van rechtsbijstand verzekerd is (zie ook regel 18).

Regel 17 Honorarium

1. Bij het vaststellen van zijn declaratie behoort de advocaat een, alle omstandigheden in aanmerking genomen, redelijk honorarium in rekening te brengen.
2. De advocaat draagt er zorg voor dat bij het aanvaarden van de opdracht duidelijke afspraken zijn gemaakt over zijn honorarium, de doorbelasting van kosten, en de wijze van declareren.
3. Zodra de advocaat voorziet dat de declaratie aanmerkelijk hoger zal worden dan de aanvankelijk aan de cliënt opgegeven schatting stelt hij zijn cliënt daarvan op de hoogte.
4. De advocaat richt zijn declaratie aldus in, dat de cliënt eenvoudig kan vaststellen hoeveel wordt gerekend voor honorarium, verschotten en omzetbelasting en in hoeverre voorschotten worden verrekend. De advocaat declareert zijn honorarium in beginsel periodiek en deugdelijk gespecificeerd onder opgave van tarief en tijdsbesteding of een andere overeengekomen grondslag.
5. Maakt de cliënt tegen de declaratie bezwaar, dan is de advocaat verplicht de cliënt te wijzen op de toepasselijke kantoorklachtenregeling en de overige mogelijkheden om het geschil op te lossen.
6. Wat betreft nog niet in rechte vastgestelde vorderingen van de advocaat op zijn cliënt treft hij geen conservatoire maatregelen en vraagt hij niet het faillissement aan, anders dan na overleg met de deken.
7. De advocaat legt alleen na overleg met de deken beslag onder zichzelf of onder de derdengeldenstichting van zijn kantoor.

Toelichting

De advocaat moet een redelijk honorarium in rekening brengen en tevens vooraf transparant zijn over zijn honorarium, de kosten en de wijze van declareren. Daardoor zal de advocaat veelal een inschatting moeten geven van de te verwachten tijdsbesteding en het totaal aan kosten (honorarium). Uiteraard zijn er gevallen denkbaar dat een dergelijke inschatting niet mogelijk is, maar een advocaat kan niet een in redelijkheid wel te geven inschatting achterwege laten met het doel om de informatieverplichting uit het derde lid te ontwijken. De transparantie brengt ook mee dat het tarief, een eventuele andere overeengekomen grondslag voor de honorariumbepaling, omzetbelasting en de frequentie van declareren inzichtelijk worden gemaakt aan de cliënt.

Twee ontwikkelingen leiden tot aanpassing van de financiële (gedrags)regels ten opzichte van de Gedragsregels 1992. De eerste is dat het verbod op no cure, no pay en op quota pars litis inmiddels op het niveau van de Verordening op de advocatuur is opgenomen en daarom niet meer op het niveau van de gedragsregels hoeft te worden vastgelegd. Dat neemt niet weg dat het gecamoufleerd afspreken van een dergelijke afspraak nog steeds onbetamelijk kan zijn.

In de tuchtrechtspraak is sinds lange tijd bepaald dat een declaratieafpraak geoorloofd is die ertoe leidt dat bij het uitblijven van een positief resultaat wordt gedeclareerd op basis van een laag uurtarief, doch bij een positief resultaat een hoger tarief zal gelden (zie onder meer HvD 9 februari 1998, Advocatenblad 19 maart 1999). Er bestaat dan ook geen wezenlijk bezwaar tegen een afspraak waarbij de verhoging van het lage tarief in geval van het bereiken van een positief gevolg wordt gerelateerd aan een percentage van de waarde van dat positieve gevolg, mits het lage tarief maar kostendekkend is en voorziet in een bescheiden salaris voor de advocaat.

Deze vorm van toegelaten resultaatgerelateerde beloning moet worden onderscheiden van het geval waarin een advocaat om hem moverende redenen een zaak geheel gratis ('pro bono') wil behandelen.

De tweede ontwikkeling is dat de in de Wet tarieven in burgerlijke zaken opgenomen begrotings-procedure is vervallen, en dat derhalve een geschil over een advocatendeclaratie in beginsel net zo dient te worden afgehandeld als iedere andere vordering, tenzij advocaat en cliënt vooraf zijn overeengekomen dat een gerezen geschil over de declaratie door een andere onafhankelijke derde-instantie (zoals de Geschillencommissie Advocatuur) zal worden beslecht. In lid 5 is met het oog daarop de opdracht opgenomen aan de advocaat om zijn cliënt, indien deze bezwaar maakt tegen de ingediende declaratie, te wijzen op de toepasselijke kantoorklachtenregeling en de mogelijkheden die op grond van de overeenkomst van opdracht ontstaan om een eventueel geschil op te lossen (bindend advies, arbitrage of de gang naar de gewone rechter).

Regel 18 Gefinancierde rechtsbijstand

1. Tenzij een advocaat goede gronden heeft om aan te nemen dat zijn cliënt niet in aanmerking kan komen voor door de overheid gefinancierde rechtshulp, is hij verplicht met zijn cliënt vóór de aanvaarding van de opdracht en verder steeds tussentijds wanneer daartoe aanleiding bestaat, te overleggen of er termen zijn om te trachten door de overheid gefinancierde rechtshulp te verkrijgen.
2. De advocaat zal van de cliënt voor de behandeling van een zaak waarin hij is toegevoegd voor zijn werkzaamheden geen vergoeding, in welke vorm dan ook, bedingen of in ontvangst nemen, afgezien van eigen bijdragen, verschotten en proceskosten volgens de daarvoor geldende regels.
3. Wanneer de cliënt mogelijk in aanmerking komt voor door de overheid gefinancierde rechtshulp en niettemin de keuze maakt daarvan geen gebruik te maken, dient de advocaat dat schriftelijk vast te leggen.

Toelichting

Het eerste lid geeft aan dat de advocaat een verantwoordelijkheid draagt bij het onderzoeken of de cliënt in aanmerking komt voor door de overheid gefinancierde rechtshulp. Dit doet de advocaat voordat de opdracht door hem wordt aanvaard, maar ook tussentijds indien daartoe aanleiding bestaat. Het is immers mogelijk dat een situatie wijzigt of er ontwikkelingen zijn die van invloed zijn op de mogelijkheid dat een cliënt in aanmerking komt voor door de overheid gefinancierde rechtshulp. Dit is aanleiding voor de advocaat om opnieuw te onderzoeken of de cliënt in aanmerking komt voor gefinancierde rechtshulp en daarover zal overleg moeten plaatsvinden.

Het derde lid van deze regel is een uitwerking van de algemene zorgplicht van de advocaat om wezenlijke afspraken met zijn cliënt schriftelijk vast te leggen. De advocaat heeft de verplichting een cliënt erop te wijzen dat deze mogelijk in aanmerking komt voor gefinancierde rechtsbijstand. Bij het nakomen van deze verplichting zal de advocaat een grote mate van zorgvuldigheid moeten betrachten. Als norm voor die zorgvuldigheid geldt dat de advocaat een cliënt die mogelijk in aanmerking komt voor gefinancierde rechtshulp maar daarvan afziet, er uitdrukkelijk en duidelijk op wijst dat hij afstand doet van het recht op gefinancierde rechtshulp. Bovendien zal de advocaat zich er deugdelijk van moeten vergewissen dat de cliënt weet en begrijpt welk recht hij daarmee prijsgeeft. Derhalve heeft de advocaat de plicht na te gaan of de cliënt ook daadwerkelijk afstand wenst te doen van zijn recht op gefinancierde rechtshulp en dat hij de consequenties daarvan overziet en kan dragen (zie onder andere RvD Amsterdam 1 september 2009, ECLI:NL:TADRAMS:2009:YA0100).

Voor de volledigheid wordt opgemerkt dat ook niet is toegestaan een afspraak met de cliënt dat zijn zaak eerst betalend wordt behandeld en daarna op toevoegingsbasis of andersom (zie HvD 1 december 2014, ECLI:NL:TAHVD:2014:370).

Regel 19 Zekerheid en voldoening declaratie

1. Het is de advocaat niet toegestaan voor de betaling van zijn declaratie andere zekerheid te aanvaarden dan een voorschot in geld, behoudens in bijzondere gevallen en dan slechts na overleg met de deken.
2. Het is de advocaat evenmin toegestaan voldoening van zijn declaraties anders dan in geld te aanvaarden, behoudens in bijzondere gevallen en slechts na overleg met de deken.
3. Wanneer de cliënt op grond van gehele of gedeeltelijke betwisting van de declaratie bezwaar maakt tegen de verrekening daarvan met hem toekomende gelden, dient de advocaat na overleg met de deken deze gelden tot het beloop van het betwiste bedrag bij de deken te deponeren. De advocaat bevordert dat zo spoedig mogelijk wordt vastgesteld wie de rechthebbende van deze gelden is.

Toelichting

Het is de advocaat toegestaan de cliënt een voorschot op de declaratie te vragen, mits dat in geld is. Uit de tuchtrechtspraak blijkt dat onder andere het aanvaarden van auto's (RvD Arnhem 19 augustus 2013, ECLI:NL:TADRARN:2013:55) of volbloedpaarden (HvD 15 mei 2009, ECLI:NL:TAHVD:2009:YA0535) zonder overleg met de deken niet is toegestaan. Een hypotheek van de cliënt (of een derde) ten gunste van de advocaat (RvD Amsterdam 2 december 2014, ECLI:NL:TADRAMS:2014:320) dan wel een cessie van vorderingen van de cliënt op derden (HvD 14 april 2015, ECLI:NL:TAHVD:2015:134) zijn zonder overleg met de deken evenmin toegestaan als vormen van zekerheid voor de betaling van de declaratie.

De regel van het derde lid laat de mogelijkheid open van verrekening wanneer de cliënt daartegen geen bezwaar heeft. Uit de contractuele relatie met de cliënt vloeit voort dat de advocaat bij hem moet verifiëren of hij geen bezwaar heeft tegen verrekening. Deze regel ziet in algemene zin op verrekening van aan de cliënt toekomende gelden en sluit als zodanig aan bij de bepaling van artikel 6.19, vierde lid, van de Verordening op de advocatuur. Verrekening van een openstaande factuur met op de derdenrekening ontvangen gelden is slechts mogelijk indien de cliënt daarvoor zijn uitdrukkelijke toestemming heeft gegeven (vergelijk artikel 6.19, vijfde lid, van de Verordening op de advocatuur).

DE ADVOCAAAT IN DE VERHOUDING TOT OVERIGE BETROKKENEN BIJ DE RECHTSPLEGING

Regel 20 Eerlijk proces

1. Ingeval de advocaat overgaat tot het overleggen van stukken dient hij bij het bepalen van het tijdstip van het overleggen rekening te houden met de gerechtvaardigde belangen van de wederpartij die op verschaffing van die stukken aanspraak heeft.
2. De advocaat voorkomt dat in een zaak de rechter kennisneemt van stellingen of informatie waarvan gedurende de behandeling van de zaak de wederpartij niet tijdig en deugdelijk heeft kunnen kennisnemen.
3. Indien de advocaat ter zitting gebruik maakt van een pleitnota en die aan de rechter overlegt, geeft hij gelijktijdig een afschrift van de pleitnota aan de advocaat van de wederpartij.

Toelichting

Deze regel verwoordt het algemene uitgangspunt dat in procedures op tegenspraak, waarin de rechtsstrijd op het scherp van de snede wordt gevoerd, een advocaat niet moet trachten ongerechtvaardigd voordeel te trekken uit zijn tegenpartij. De advocaat mag niet uit het oog verliezen dat op al deze procedures (civielrechtelijke, strafrechtelijke, bestuursrechtelijke of overige procedures) het beginsel van fair play van toepassing is.

Een uitwerking van dat beginsel was neergelegd in de oude regel 14, eerste lid, waarin staat dat de advocaat er bij het bepalen van het tijdstip van overleggen van stukken aan de rechter aan wiens oordeel de zaak is onderworpen rekening mee dient te houden dat de wederpartij een reactie daarop voldoende zorgvuldig moet kunnen voorbereiden. Het beginsel van fair play heeft echter een ruimere reikwijdte en kan onder omstandigheden ook een verplichting meebrengen om de wederpartij die niet door een advocaat wordt bijgestaan een afschrift te zenden van stukken die aan de rechtbank worden gestuurd (zie RvD Amsterdam 28 februari 2017, ECLI:NL:TADRAMS:2017:48).

De in het eerste lid verwoorde regel geldt overigens alleen ten aanzien van die bij de procedure betrokken partijen die in het bestaande systeem aanspraak hebben op het verkrijgen van processtukken.

Op grond van procesreglementen bestaat er in toenemende mate minder nadruk op het houden van een pleidooi. In het bestuursprocesrecht bestaat in het kader van de 'nieuwe zaaksbehandeling' nauwelijks nog ruimte voor meer dan een korte mondelinge toelichting. Voor zover het houden van een pleidooi voor een rechterlijke instantie is toegelaten, dient de advocaat niet alleen de leden van het gerecht maar ook de advocaat van de wederpartij een exemplaar van zijn pleitnota te geven. Het doel hiervan is dat wordt voorkomen dat de advocaat via zijn pleitnota gecamoufleerd bepaalde informatie aan de rechter geeft die daardoor niet bekend is bij de wederpartij. Om diezelfde reden moet de advocaat transparant zijn over het weglaten van bepaalde informatie tijdens het pleiten, terwijl die wel in de pleitnota is opgenomen. Deze regel heeft op de eerste plaats betrekking op een handelen jegens de advocaat van de wederpartij. Het staat de advocaat evenwel vrij om ook een afschrift van de pleitnota aan een andere procesvertegenwoordiger dan een advocaat te geven.

In het strafrecht is er geen sprake van een advocaat aan de zijde van de 'wederpartij': de advocaat staat hier in een contradictoire procedure tegenover de officier van justitie. Met wederpartij wordt hier niet het Openbaar Ministerie bedoeld.

Regel 21 Mededelingen aan de rechter

1. Het is de advocaat niet geoorloofd zich in een aanhangig geding anders dan tezamen met de advocaat van de wederpartij tot de rechter aan wiens oordeel of de instantie aan wier oordeel de zaak is onderworpen te wenden, tenzij schriftelijk en met gelijktijdige toezending van een afschrift van de mededeling aan de advocaat van de wederpartij en voorts zo tijdig dat die advocaat voldoende gelegenheid heeft om op de mededeling te reageren.
2. Geen afzonderlijke mededeling aan de advocaat van de wederpartij is vereist, indien de mededeling aan de rechter via een technische voorziening gelijktijdig voor de advocaat van de wederpartij beschikbaar wordt.
3. Nadat de uitspraak is bepaald, is het de advocaat niet geoorloofd zich zonder toestemming van de wederpartij tot de rechter te wenden.

Toelichting

Het digitaal procederen in het burgerlijk procesrecht en het bestuursprocesrecht als gevolg van het programma Kwaliteit en Innovatie (KEI) leidt ertoe dat de wet en de procesreglementen kunnen voorschrijven dat advocaten hun processtukken uploaden in een digitale omgeving. Met die handeling wordt het desbetreffende processtuk ook voor de advocaat van de wederpartij beschikbaar. In dat geval wordt reeds voldaan aan de informatieplicht jegens de wederpartij en diens advocaat.

Volgens de tuchtrechter is het wel toegestaan om na arrestbepaling de rechter te benaderen met een verzoek tot aanpassing/aanvulling van het proces-verbaal van de pleidooizitting. Toestemming van de wederpartij is daarvoor in beginsel niet nodig. Niet toegestaan is echter nieuwe argumenten aan te voeren (het zogezegde napleiten) (HvD 30 mei 2016, nr. 150165, ECLI:NL:TA-HVD:2016:96).

Het derde lid geeft aan dat het de advocaat niet is geoorloofd, zonder toestemming van de wederpartij, zich tot de rechter te wenden nadat om een uitspraak is gevraagd. Hier wordt bedoeld op de rechter die de zaak heeft behandeld. Onder 'de rechter' wordt ook begrepen de in het eerste lid genoemde instantie aan wier oordeel de zaak is onderworpen.

Deze regel ziet voornamelijk op civiele en bestuursrechtelijke procedures. In het strafrecht is er geen advocaat van de wederpartij. Met wederpartij wordt niet bedoeld de officier van justitie.

Regel 22 Getuigen

1. De advocaat stelt zich zorgvuldig op in zijn contacten met getuigen en zal geen handelingen verrichten die zouden kunnen leiden tot ongeoorloofde beïnvloeding van getuigen.
2. Indien de advocaat getuigen of deskundigen oproept, moet hij instaan voor de aan hen toekomende vergoedingen en honoraria, tenzij hij een uitdrukkelijk voorbehoud maakt.

Toelichting

De Gedragsregels 1992 verboden in regel 16 nog ieder contact van een advocaat met een getuige die door de wederpartij was aangezegd; dat werd in het tweede lid van die gedragsregel nog eens gespecificeerd voor de strafrechtpraktijk. De regel bevatte geen instructies voor de betamelijke omgang met getuigen als zodanig. Deze regeling vormt naar de huidige opvattingen een inbreuk op het beginsel van due process en met name van equality of arms en behoort daarom te vervallen.

Aan een nuancering in een extra lid van deze gedragsregel ter zake van de omgang met getuigen binnen de sfeer van de eigen cliënt bestaat bij invoering van deze algemene gedragsregel geen behoefte meer. Het algemene principe dat in deze gedragsregel is neergelegd, biedt immers reeds ruimte voor overleg met 'eigen getuigen' (die al dan niet al door een wederpartij zijn aangezegd) en bevat de vermaning daarin zorgvuldig te zijn.

Tegelijk is het wel gewenst om te bepalen dat de advocaat in de contacten met getuigen grote prudentie aan de dag legt, en dat hij zich in het bijzonder verre houdt van ongeoorloofde beïnvloeding van getuigen. Deze gedragsregel laat onverlet de algemene strafbaarstelling van de opzettelijke beïnvloeding van getuigen (artikel 285a Sr).

Teneinde aan te sluiten bij de algemene strafbaarstelling is aangegeven dat ongeoorloofde beïnvloeding niet is toegestaan. Ieder gesprek is immers al beïnvloeding, maar niet per se ongeoorloofd. Het is duidelijk dat getuigen geen 'woorden in de mond' mogen worden gelegd. Een getuige moet naar waarheid verklaren en mag op dat terrein niet worden beïnvloed of worden gehinderd.

Een advocaat behoort te voorkomen dat een situatie ontstaat waarin een getuige vóór diens verhoor in zijn af te leggen verklaring door toedoen of nalaten van een advocaat kan worden beïnvloed, zoals wanneer hij die getuige toestaat aanwezig te zijn bij een bespreking tussen hemzelf en zijn cliënt aangaande het komende getuigenverhoor. Door de aanwezigheid van de getuige bij het gesprek met zijn cliënt toe te staan, kan een advocaat dus tuchtrechtelijk verwijtbaar handelen (HvD 31 maart 2000, Advocatenblad 2000, p. 971).

In strafzaken is het vragen van een 'terughoudende' opstelling bij het benaderen van eigen getuigen niet reëel: het is nodig en wordt in de praktijk ook verwacht dat advocaten eerst met potentiële getuigen spreken over wat zij wel of niet hebben waargenomen, alvorens een eventueel verzoek te doen tot het (doen) horen van die getuigen.

Het tweede lid is niet van toepassing op de strafrechtpraktijk. Daar is immers geen sprake van oproepen, maar van 'doen oproepen' (zie bijvoorbeeld artikel 263 van het Wetboek van Strafvordering).

Regel 23 Optreden als geschilbeslechter

1. De advocaat die een functie vervult bij enig college dat met rechtspraak of beslechting van geschillen op andere wijze is belast, onthoudt zich van elke bemoeienis met een zaak waarin hij in die functie werkzaam is, is geweest of zal worden betrokken.
2. Het staat de advocaat, die deel uitmaakt van een samenwerkingsverband, niet vrij bemoeienis te hebben met een zaak die beoordeeld is of wordt door een college waarin een tot hetzelfde samenwerkingsverband behorende advocaat of andere kantoorgenoot een functie vervult indien deze bij de behandeling door het college is of zal worden betrokken.

Toelichting

Deze regel houdt verband met het algemene gebod om belangenconflicten te vermijden. Het moet worden voorkomen dat bij een procedure voor bijvoorbeeld de rechtbank twee kantoorgenoten aan de behandeling deelnemen, de een als advocaat, de ander als lid van het college.

Voor zover in een dergelijke situatie de advocaat zich als lid van het college niet aan de behandeling van de zaak zou onttrekken (bijvoorbeeld door verschoning), geldt dat daarbij sprake is van handelen in een andere hoedanigheid waarop de desbetreffende tuchtrechtelijke beoordeling van toepassing is.

Het begrip 'samenwerkingsverband' sluit aan bij het begrip bedoeld in artikel 5.3 van de Verordening op de advocatuur. Het gaat dan om degene met wie de advocaat binnen hetzelfde kantoor praktijk uitoefent. In principe zijn dat: advocaat-stagiaires, advocaat-medewerkers, advocaat-kantoorgenoten en beoefenaren van een ander vrij beroep die hetzij in loondienst hetzij zelfstandig de praktijk uitoefenen.

DE ADVOCAAT IN DE VERHOUDING TOT ZIJN BEROEPSGROEP

Regel 24 Onderlinge verhoudingen

In het belang van de rechtzoekenden en van de advocatuur in het algemeen streven advocaten naar een onderlinge verhouding die berust op welwillendheid en vertrouwen.

Toelichting

Advocaten moeten elkaar met het oog op een goede beroepsuitoefening kunnen vertrouwen. Die is gediend met een onderlinge verhouding tussen advocaten die berust op vertrouwen en welwillendheid. Daarom moeten advocaten zich onthouden van al wat hun onderlinge verhouding zou kunnen verstoren. Uitspraken die naar algemeen spraakgebruik grievend of kwetsend zijn, behoren advocaten in hun zakelijk verkeer achterwege te laten.

Naar het oordeel van de tuchtrechter dienen de gedragsregels mede tot de instandhouding van een onderlinge verhouding binnen de beroepsgroep die gebaseerd is op welwillendheid en vertrouwen. Dit draagt bij aan een goede beroepsuitoefening. Anderzijds vereist die beroepsuitoefening dat het te dienen partijbelang daaraan niet ondergeschikt wordt gemaakt. Partijdigheid is immers een kernwaarde van de advocatuur. Daarom zal in een mogelijk spanningsveld tussen een welwillende confraternele verhouding en het partijbelang de advocaat steeds een zorgvuldige afweging moeten maken waarbij de omstandigheden van de te behandelen zaak mede bepalend zijn. Naast de vereiste confraterniteit wordt de vrijheid die de advocaat in zijn (partijdig) optreden kent, ook begrensd door de beginselen van een behoorlijke procesorde. Deze zijn ook van toepassing op het beroepsmatig optreden in rechte (HvD 16 augustus 2013, nr. 6626, ECLI:NL:TA-HVD:2013:194).

Welwillendheid en vertrouwen houdt ook in dat de advocaat rekening houdt met de andere advocaat bij het bepalen van het tijdstip van het overleggen van stukken in juridische procedures en equality of arms bij het geven van informatie aan de rechter. Zie daarvoor tevens regel 20 en de toelichting daarop.

Een andere verwijzing naar welwillendheid en vertrouwen is dat een advocaat een doelmatig optreden in de procedure nastreeft en voor ogen dient te houden dat geen onnodige kosten worden gemaakt ten laste van de wederpartij of andere betrokkenen (regel 6) en dat de advocaat zich niet onnodig grievend dient uit te laten (regel 7).

Regel 25 Rechtstreeks benaderen (weder)partij

1. De advocaat stelt zich met een partij betreffende een aangelegenheid, waarin deze naar hij weet door een advocaat wordt bijgestaan, niet anders in verbinding dan door tussenkomst van die advocaat, tenzij deze laatste hem toestemming geeft rechtstreeks met die partij in verbinding te treden. Deze regel geldt onverminderd wanneer de bedoelde partij zich tot de advocaat wendt.
2. In afwijking van het bepaalde in het eerste lid mag de advocaat die een aanzegging met rechtsgevolg doet, dat rechtstreeks aan een partij doen, mits met gelijktijdige verzending van een afschrift aan diens advocaat en op voorwaarde dat de mededeling aan een partij beperkt blijft tot deze aanzegging met rechtsgevolg. Indien de advocaat het beoogde rechtsgevolg ook kan bereiken door zijn brief alleen aan de advocaat van een partij te zenden, geldt voormelde uitzondering niet.

Toelichting

Deze regel (voorheen regel 18) heeft tot doel het evenwicht tussen partijen in een juridisch geschil te bewaren. De strekking van de regel is om te voorkomen dat de advocaat van een wederpartij een partij bij een geschil overrompelt zonder bijstand van zijn eigen advocaat (RvD Amsterdam 2 mei 2014, ECLI:NL:TADRAMS:2014:113).

Voor een rechtvaardiging van een uitzondering hierop is een rechtens aanvaardbare reden vereist om de aanzegging niet aan de advocaat te doen, bijvoorbeeld omdat het beoogde rechtsgevolg anders niet kan worden bewerkstelligd (HvD 5 juli 2010, 5679, ECLI:NL:TAHVD:2010:YA1174).

Een uitzondering op deze regel is alleen aanvaardbaar wanneer het gaat om een aanzegging die, om het daarmee beoogde rechtsgevolg te kunnen bewerkstelligen, niet anders gedaan kan worden dan rechtstreeks aan de andere partij. Indien de advocaat het beoogde rechtsgevolg ook kan bereiken door zijn brief alleen aan de advocaat te zenden, geldt de uitzondering niet (RvD Arnhem-Leeuwarden 26 mei 2014, ECLI:NL:TADRARL:2014:149).

De inhoud van een brief die de ene advocaat aan de cliënt van een de andere advocaat zendt binnen de ruimte die de uitzondering biedt, dient beperkt te blijven tot de toegestane aanzegging met rechtsgevolg en wat daarvoor direct noodzakelijk is. Uitbreiding van de inhoud van zo'n brief komt neer op omzeiling van het in deze regel neergelegde verbod.

Regel 26 Vertrouwelijke mededelingen

1. Onverminderd het bepaalde in regel 27 dient een advocaat die aan een andere advocaat mededelingen wenst te doen die hij vertrouwelijk behandeld wil zien, dit verlangen duidelijk kenbaar te maken vóór de verzending van de eerste van deze mededelingen.
2. Indien de geadresseerde ervoor kiest aan deze mededelingen niet een vertrouwelijk karakter te verlenen dient hij de afzender daarover onverwijld en aantoonbaar te informeren.
3. Op vertrouwelijke mededelingen als bedoeld in het eerste lid mag in rechte geen beroep worden gedaan, tenzij het belang van de cliënt dit bepaaldelijk vordert, maar dan niet zonder voorafgaand overleg met de advocaat van de wederpartij.
4. Indien dit overleg niet tot een oplossing leidt, dient het advies van de deken te worden ingewonnen voordat in rechte een beroep als vorenbedoeld wordt gedaan.

Toelichting

Ten opzichte van de gedragsregels 1992 is de regeling – destijds genaamd – ‘confraternele correspondentie’ gewijzigd. De oude regeling maakte dat een cliënt die door een advocaat wordt bijgestaan in het nadeel lijkt te zijn, aangezien andere rechtshulpverleners zich niet aan die regel behoeven te houden. Voorts blijkt, ook als gevolg van de wijzigingen in het burgerlijk procesrecht, de handhaving van de vertrouwelijkheid van ‘confraternele correspondentie’ betrekkelijk te zijn.

Niet langer is louter de hoedanigheid van de verzender en ontvanger van de mededelingen bepalend voor de vertrouwelijkheid van de uitgewisselde mededelingen. Het voordeel van de huidige benadering is dat ten aanzien van de mededelingen met rechtshulpverleners die niet advocaat zijn een gelijk speelveld ontstaat, zij het dat een dergelijke afspraak aan de zijde van de ontvanger niet langs tuchtrechtelijke weg kan worden gehandhaafd.

Die nieuwe regel is gebaseerd op regel 5.3 van de Gedragscode voor Europese advocaten van de CCBE. Het uitgangspunt is dat een advocaat die een brief of vergelijkbare vorm van mededelingen aan een andere advocaat wil verzenden met de bedoeling dat deze vertrouwelijk moet blijven tussen de advocaten, de verzendende advocaat vooraf moet informeren of de gewenste vertrouwelijke brief/mededeling op die basis kan worden geaccepteerd. De advocaat dient zijn verlangen tot vertrouwelijkheid in dat geval voorafgaand duidelijk te vermelden. De ontvanger van een dergelijk geuit verlangen kan de vertrouwelijkheid van de mededelingen bevestigen of afwijzen. Indien de mededeling reeds is ontvangen, dient de ontvanger deze onmiddellijk aan de afzender te retourneren zonder van de inhoud kennis te nemen, de inhoud te onthullen of er op enigerlei wijze naar te verwijzen.

Op aldus tot stand gekomen mededelingen tussen advocaten die wel een vertrouwelijk (voorheen 'confraterneel') karakter hebben, mag zoals dat voorheen het geval was niet in rechte een beroep worden gedaan. De uitzonderingsmogelijkheid op grond van het belang van de cliënt van de advocaat die de mededeling heeft ontvangen, is gehandhaafd. Ook in dat geval zal de advocaat voorafgaand overleg moeten voeren met de afzender. Mislukt dit overleg, dan dient het advies bij de deken te worden ingewonnen.

Het in rechte geen beroep kunnen doen op de vertrouwelijke mededelingen heeft niet per se tot gevolg dat de mededelingen ook niet kunnen worden gedeeld met de eigen cliënt. De advocaat zal hier prudent een afweging in moeten maken.

Regel 27 Schikkingsonderhandelingen

Omtrent de inhoud van tussen advocaten gevoerde schikkingsonderhandelingen mag aan de rechter aan wiens oordeel of instantie aan wier oordeel de zaak is onderworpen, niets worden medegedeeld zonder toestemming van de advocaat van de wederpartij.

Toelichting

Anders dan bij regel 26 wegen de argumenten tot handhaving van een categorisch verbod ten aanzien van de inhoud van tussen advocaten gevoerde schikkingsonderhandelingen zwaarder dan die om tot afschaffing daarvan te komen. Ook hier hoeven andere rechtshulpverleners zich niet aan deze regel te houden, maar advocaten moeten onderling vrijuit kunnen spreken teneinde een oplossing voor het geschil te kunnen beproeven.

Omtrent de inhoud van schikkingsonderhandelingen mag niets aan de rechter worden meegegeeld. De regel slaat dus niet op het geval dat een partij onvoorwaardelijk aanbiedt te betalen wat zij erkent schuldig te zijn en dit aanbod handhaaft tijdens de procedure. Met een beroep daarop kan immers geen verkeerde indruk worden gewekt. En het is geboden dat hiervan melding mag worden gemaakt, omdat daardoor bijvoorbeeld ongerechtvaardigde veroordelingen in proceskosten kunnen worden voorkomen.

Het is voorts alleen verboden aan de rechter mededeling te doen van de inhoud van schikkingsonderhandelingen. Het enkele feit dat schikkingsonderhandelingen zijn gevoerd (maar niet geslaagd) mag aan de rechter worden medegedeeld, bijvoorbeeld opdat de rechter zich een oordeel kan vormen over de zin van een schikkingscomparitie.

Voorts zal kunnen worden medegedeeld dat schikkingsonderhandelingen zijn gevoerd en de ene partij zegt dat een schikking bestaat en de andere partij dit ontkent. De inhoud van die schikkingsonderhandelingen mogen echter niet worden medegedeeld aan de rechter. Uiteraard gelden voor wilsovereenstemming dan de normale bewijsregels.

Deze regel heeft uitdrukkelijk betrekking op schikkingsonderhandelingen. Op andere gevallen waarin advocaten namens hun wederzijdse cliënten standpunten uitwisselen of anderszins in onderhandeling zijn (bijvoorbeeld in het geval van een fusie of overname) is regel 26 van toepassing. Schikkingsonderhandelingen zien immers op het oplossen van een juridisch geschil. In dat opzicht vormt regel 27 een specialis voor die elementen binnen de correspondentie tussen advocaten die moeten worden opgevat als schikkingsonderhandelingen.

Overigens kan de cliënt aanwezig zijn bij schikkingsonderhandelingen. De cliënt is niet gebonden aan deze gedragsregel, zodat de cliënt wel de inhoud van schikkingsonderhandelingen aan de rechter kan mededelen. Het is aan te raden hierover voorafgaand duidelijkheid te verschaffen.

Regel 28 Overnemen van cliënten

1. Een advocaat onthoudt zich in beginsel van initiatieven om in een lopende zaak een cliënt van een andere advocaat tot de zijne te maken. Krijgt een advocaat een verzoek de behandeling van een zaak, die reeds bij een andere advocaat in behandeling is, over te nemen, dan voeren deze advocaten onderling overleg met het doel de opvolgende advocaat behoorlijk in te lichten over de stand van de zaak.
2. Is de declaratie van de andere advocaat niet voldaan en beroept deze zich op zijn retentierecht, dan is hij niettemin verplicht het dossier op verzoek van de cliënt aan de opvolgende advocaat af te geven onder door de deken te stellen voorwaarden.

Toelichting

In 1992 heeft de commissie-Bitter uit de gedragsregels de regel verwijderd die verbood cliënten 'af te troggelen' van een andere advocaat. Schrapping hiervan motiveerde de commissie-Bitter met de opmerking dat dergelijk gedrag al onder gedragsregel 17 (de 'onderlinge verhouding van welwillendheid en vertrouwen') viel.

De afgelopen jaren is er, met name in de strafrechtpraktijk, opnieuw veel te doen geweest over het zogenaamde 'ronselen' van cliënten, in het bijzonder ten aanzien van gedetineerden. Regel 28 beoogt duidelijkheid te scheppen over de vraag wat onder het begrip ronselen wel en niet dient te worden verstaan.

Het staat een raadsman in beginsel niet vrij zich te mengen in de relatie tussen een verdachte en zijn raadsman. De regels voor een vrije advocaatkeuze strekken er niet toe inbreuken op een bestaande rechtsverhouding tussen een advocaat en zijn cliënt te faciliteren (HvD 17 december 2012, nr. 6338, ECLI:NL:TAHVD:2012:YA4469).

Het uit eigen beweging proberen te werven van cliënten van een andere advocaat, al dan niet door betaling, laster of smaad ten aanzien van de behandelend raadsman, onoorbare druk of oneigenlijke motieven (ook wel: 'ronselen'), is niet toegestaan en in strijd met hetgeen een goed advocaat betaamt.

Het is van belang die gevallen te onderscheiden van de situatie waarin een advocaat wordt aangezocht in verband met een (mogelijke) overname. In die gevallen is geen sprake van 'ronselen' zoals bedoeld in het eerste lid van deze gedragsregel.

Bij eventuele overname van een strafzaak van een gedetineerde rechtzoekende gaat het erom dat dit, zoals ook bij de overname van andere zaken geldt, op zorgvuldige en niet-onbetamelijke wijze gebeurt. Zo kan in het algemeen worden verlangd dat de advocaat die de behandeling van de zaak overneemt, daaraan voorafgaand behoorlijk overleg voert met de advocaat van wie hij de zaak wenst over te nemen. Dat overleg houdt in dat advocaten daadwerkelijk informatie en standpunten uitwisselen. Voorts behoudt de advocaat wiens zaken worden overgenomen de mogelijkheid bij zijn cliënt na te gaan of het inderdaad zijn wens is van advocaat te wisselen (zie onder andere RvD Amsterdam 15 juli 2014, ECLI:NL:TADRAMS:2014:185).

Het is de eigen verantwoordelijkheid van de overnemende advocaat om daadwerkelijk te overleggen met de andere advocaat alvorens de behandeling van een zaak over te nemen. Dit kan anders

zijn als zich dwingende omstandigheden voordoen die ertoe leiden dat de overnemende advocaat niet in de gelegenheid is daadwerkelijk voorafgaand overleg te voeren.

Deze gedragsregel laat onverlet dat een andere advocaat een second opinion kan geven. In dat geval is het verzoek niet om de behandeling van de zaak over te nemen, maar een overname kan daaruit wel volgen. Ook in die gevallen is deze gedragsregel van toepassing.

Regel 29 Medewerking onderzoek deken

Bij een tuchtrechtelijk onderzoek, een verzoek om informatie van de deken dat met een mogelijk tuchtrechtelijk onderzoek verband houdt of een verzoek om medewerking op grond van artikel 5:20 van de Algemene wet bestuursrecht, is de betrokken advocaat verplicht alle gevraagde inlichtingen aanstonds aan de deken te verstrekken, zonder zich op zijn geheimhoudingsplicht te kunnen beroepen, behoudens in bijzondere gevallen.

Toelichting

Als gevolg van de wijziging van de Advocatenwet per 1 januari 2015 heeft de deken de positie verkregen van wettelijk toezichthouder. Zijn optreden als zodanig wordt ingekaderd door de bepalingen over de uitoefening van toezicht in Titel 5.2 van de Algemene wet bestuursrecht. Voordien oefende de deken ook aan hem opgedragen controles uit, maar droeg deze vorm van toezicht niet het karakter van het in de Awb geregelde toezicht.

Daarmee hebben ook de tuchtrechtelijke procedure en het op advocaten uit te oefenen toezicht elk een meer zelfstandige betekenis gekregen. De tuchtprocedure is geregeld in eigen procedureregels van de Advocatenwet. De plicht van een advocaat om desgevraagd aan een tuchtrechtelijk onderzoek door de deken mee te werken, vloeit dan ook voort uit de omstandigheid dat hij lid is van de beroepsgroep. Als zodanig vergt de betamelijkheid van een behoorlijk advocaat dat hij zijn medewerking verleent aan het onderzoek van de klacht.

De toezichthoudende rol van de deken is geregeld in artikel 45a van de Advocatenwet. De uitoefening van het toezicht door de deken is daarnaast onderworpen aan de desbetreffende bepalingen van de Awb, meer in het bijzonder Titel 5.2 (de artikelen 5:11 tot en met 5:20). Uit de Awb vloeit ook voort dat de advocaat aan de deken binnen de door hem gestelde redelijke termijn alle medewerking dient te verlenen die deze redelijkerwijs kan vorderen bij de uitoefening van zijn bevoegdheden.

10.2.e

Van: Helpdesk NOvA
Verzonden: donderdag 22 februari 2018 14:56
Aan: 10.2.e
Onderwerp: RE: Gedragsregels 2018

Geachte 10.2.e,

Via deze [link](#) vindt u de herijkte gedragsregels.

Ik hoop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

Nederlandse orde van advocaten

10.2.e

Neuhuyskade 94, 2596 XM Den Haag

Postbus 30851, 2500 GW Den Haag

Telefoon: +31 (0)70 335 35 54

helpdesk@advocatenorde.nl

<http://www.advocatenorde.nl>

Volg ons op Twitter via [@advocatenorde](#) of bezoek ons op [LinkedIn](#), [Facebook](#) of [Google+](#)

Van: 10.2.e

Verzonden: maandag 19 februari 2018 17:05

Aan: Info <info@advocatenorde.nl>

Onderwerp: Gedragsregels 2018

Geachte mevrouw/heer,

Ik vernam dat er nieuwe gedragsregels zijn vastgesteld. Kunt u mij deze s.v.p. mailen?

Met vriendelijke groet,

10.2.e

10.2.e/g

10.2.e/g

10.2.e

Van: Helpdesk NOvA
Verzonden: donderdag 22 februari 2018 14:57
Aan: 10.2.e
Onderwerp: RE: gedragsregels

Geachte 10.2.e,

Via deze [link](#) vindt u de herijkte gedragsregels.

Ik hoop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

Nederlandse orde van advocaten

10.2.e

Neuhuyskade 94, 2596 XM Den Haag

Postbus 30851, 2500 GW Den Haag

Telefoon: +31 (0)70 335 35 54

helpdesk@advocatenorde.nl

<http://www.advocatenorde.nl>

Volg ons op Twitter via [@advocatenorde](#) of bezoek ons op [LinkedIn](#), [Facebook](#) of [Google+](#)

Van: 10.2.e

Verzonden: dinsdag 20 februari 2018 10:06

Aan: Helpdesk NOvA <helpdesk@advocatenorde.nl>

Onderwerp: gedragsregels

Geachte,

En waar zijn die nieuwe gedragsregels te vinden???

10.2.e

advocaat

10.2.e/g

10.2.e

Van: Helpdesk NOvA
Verzonden: donderdag 22 februari 2018 15:36
Aan: 10.2.e
Onderwerp: RE: Kopie nieuwe gedragsregels

Geachte 10.2.e,

Via deze [link](#) vindt u de herijkte gedragsregels.

Ik hoop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

Nederlandse orde van advocaten

10.2.e

Neuhuyskade 94, 2596 XM Den Haag
Postbus 30851, 2500 GW Den Haag
telefoon: +31 (0)70 335 35 54
helpdesk@advocatenorde.nl
<http://www.advocatenorde.nl>

Volg ons op Twitter via [@advocatenorde](#) of bezoek ons op [LinkedIn](#), [Facebook](#) of [Google+](#)

Disclaimer:

Bovenstaande mail is bedoeld als informatieverstrekking en is zorgvuldig samengesteld. De informatie kan desondanks onvolledig zijn of onjuistheden bevatten.

De opsteller is niet bevoegd een oordeel te geven over individuele situaties. De wet- en regelgeving vormt de grondslag voor beslissingen.

Van: 10.2.e

Verzonden: dinsdag 20 februari 2018 14:45

Aan: Helpdesk NOvA <helpdesk@advocatenorde.nl>; Info <info@advocatenorde.nl>

Onderwerp: Kopie nieuwe gedragsregels

Urgentie: Hoog

Geachte,

De nieuwe gedragsregels zijn in werking getreden. Ik kan deze echter nergens terugvinden, niet op de website van de Orde, niet via overheid.nl, niet elders.

Kunt u mij zsm per e-mail een kopie van de nieuwe gedragsregels toesturen?

Bij voorbaat dank.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

advocaat

10.2.e/g

10.2.e/g

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: donderdag 22 februari 2018 16:11
Aan: Helpdesk NOvA
Onderwerp: RE: nieuwe gedragsregels

Dank!

Met vriendelijke groet,

10.2.e
advocaat

10.2.g

Van: Helpdesk NOvA [mailto:helpdesk@advocatenorde.nl]
Verzonden: donderdag 22 februari 2018 15:35
Aan: 10.2.e
Onderwerp: RE: nieuwe gedragsregels

Geachte 10.2.e,

Zoals u uit ons [nieuwsbericht](#) van vandaag vernomen zult hebben, zijn de herijkte gedragsregels vanaf vandaag te vinden op onze website.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

Nederlandse orde van advocaten

10.2.e
Neuhuyskade 94, 2596 XM Den Haag
Postbus 30851, 2500 GW Den Haag
telefoon: +31 (0)70 335 35 54
helpdesk@advocatenorde.nl
<http://www.advocatenorde.nl>

Volg ons op Twitter via [@advocatenorde](#) of bezoek ons op [LinkedIn](#), [Facebook](#) of [Google+](#)

Disclaimer:

Bovenstaande mail is bedoeld als informatieverstrekking en is zorgvuldig samengesteld. De informatie kan desondanks onvolledig zijn of onjuistheden bevatten.

De opsteller is niet bevoegd een oordeel te geven over individuele situaties. De wet- en regelgeving vormt de grondslag voor beslissingen.

Van: 10.2.e
Verzonden: vrijdag 16 februari 2018 13:28
Aan: Helpdesk NOvA <helpdesk@advocatenorde.nl>
Onderwerp: RE: nieuwe gedragsregels

Beste 10.2.g,

Dank voor het snelle antwoord. Ik bereid voor de komende jurisprudentielunch een korte presentatie van het nieuwe gedragsrecht voor. Op welke punten wijkt de uiteindelijke wijziging af van het consultatiedocument?

Is er verder nog een relevant overzicht beschikbaar van de voor de praktijk belangrijke wijzigingen (behalve de informatie op de site van de Orde)?

Met vriendelijke groet,

10.2.e
advocaat

10.2.g

Van: Helpdesk NOvA [<mailto:helpdesk@advocatenorde.nl>]
Verzonden: vrijdag 16 februari 2018 13:22
Aan: 10.2.e
Onderwerp: RE: nieuwe gedragsregels

Geachte 10.2.e,

Volgens de laatste informatie worden de nieuwe gedragsregels komende week van kracht. Dit zal gepubliceerd worden.

De nieuwe gedragsregels zijn op een paar punten aangepast.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

Nederlandse orde van advocaten
10.2.e

Neuhuyskade 94, 2596 XM Den Haag
Postbus 30851, 2500 GW Den Haag
Telefoon: +31 (0)70 335 35 54
helpdesk@advocatenorde.nl
<http://www.advocatenorde.nl>

Volg ons op Twitter via [@advocatenorde](https://twitter.com/advocatenorde) of bezoek ons op [LinkedIn](#), [Facebook](#) of [Google+](#)

Van: 10.2.e
Verzonden: vrijdag 16 februari 2018 11:04

Aan: Info <info@advocatenorde.nl>

Onderwerp: nieuwe gedragsregels

Beste collega's van de Orde,

In verband met de op handen zijnde wijziging van het gedragsrecht twee vragen:

- 1) Wanneer worden de nieuwe Gedragsregels van kracht?
- 2) Zullen de nieuwe Gedragsregels precies gelijk zijn aan het consultatiedocument van de Commissie Loorbach?

Ik hoor het graag.

Met vriendelijke groet,

10.2.e
advocaat

10.2.e
[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]

[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]

10.2.g
[Redacted]
[Redacted]ams [Redacted]ca [Redacted]
[Redacted]
[Redacted]

[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]

10.2.e
advocaat / attorney

10.2.e
[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]

10.2.e

Van: Helpdesk NOvA
Verzonden: donderdag 22 februari 2018 15:29
Aan: [REDACTED] 10.2.e
Onderwerp: RE: nieuwe gedragsregels

Geachte 10.2.e

Dank voor uw bericht. Via deze [link](#) vindt u de herijkte gedragsregels. De gedragsregels zijn vandaag gepubliceerd en voor advocaten kenbaar. De herijkte gedragsregels leggen vast wat op dit moment de heersende opvattingen zijn binnen de balie, niet wat deze over vijf of tien jaar zouden moeten zijn.

Zoals u in de inleiding van de herijkte gedragsregels kunt lezen, geldt onveranderd dat deze regels een uitwerking zijn van de wettelijke betamelijkheidsnorm. Die is als vanouds te vinden in artikel 46 van de Advocatenwet, maar maakt inmiddels ook onderdeel uit van de in artikel 10a van de Advocatenwet genoemde kernwaarden, met name de integriteit.

Ik hoop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

Nederlandse orde van advocaten

10.2.e

Neuhuyskade 94, 2596 XM Den Haag

Postbus 30851, 2500 GW Den Haag

Telefoon: +31 (0)70 335 35 54

helpdesk@advocatenorde.nl<http://www.advocatenorde.nl>Volg ons op Twitter via [@advocatenorde](#) of bezoek ons op [LinkedIn](#), [Facebook](#) of [Google+](#)**Van:** [REDACTED] 10.2.e**Verzonden:** woensdag 21 februari 2018 15:38**Aan:** Info <info@advocatenorde.nl>**Onderwerp:** nieuwe gedragsregels

Geachte heer, mevrouw,

Zou u mij kunnen berichten vanaf wanneer de nieuwe gedragsregels in werking treden (dan wel reeds in werking zijn getreden) en waar ik deze nieuwe regels kan vinden. De communicatie op dit gebied is immers uiterst summier, terwijl op uw website te lezen is dat de gedragsregels "in onderhoud" zijn.

Bij voorbaat dank voor uw reactie.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED] 10.2.e
Advocaat

10.2.e

10.2.g

10.2.g

10.2.e

Van: 10.2.e (Ressortsparket, Arnhem-Leeuwarden) <10.2.e@om.nl>
Verzonden: donderdag 22 februari 2018 11:33
Aan: Helpdesk NOvA
Onderwerp: RE: Ik heb een vraag

Hartelijk dank voor uw snelle reactie!

Met vriendelijke groet,

10.2.e

Openbaar Ministerie
 Ressortsparket Arnhem-Leeuwarden, locatie Leeuwarden
 Leeuwarden is in 2018 Culturele Hoofdstad van Europa

10.2.e
 @om.nl
 www.om.nl

10.2.e

Van: Helpdesk NOvA [mailto:helpdesk@advocatenorde.nl]
Verzonden: donderdag 22 februari 2018 11:26
Aan: 10.2.e (Ressortsparket, Arnhem-Leeuwarden)
Onderwerp: RE: Ik heb een vraag

Geachte 10.2.e,

Dank voor onderstaand bericht. Ik begrijp uw vraag, maar kan u hierop geen eenduidig antwoord geven. De beoordeling van individuele situaties ligt namelijk niet bij ons en is daarbij ook afhankelijk van de omstandigheden van het geval. In eerste instantie zal een advocaat zelf nagaan of zijn vrijheid en onafhankelijkheid in gevaar kan komen. Gedrag van een advocaat kan uiteindelijk door de orde van advocaten in het arrondissement van de advocaat worden onderzocht.

Ik kan u wel verwijzen naar de zojuist gepubliceerde herijkte Gedragsregels advocatuur, met name gedragsregel 2 en de toelichting hierop. Deze regel ziet op de onafhankelijkheid, partijdigheid en het provisieverbod. In de toelichting hierop staat onder meer:

*...
 De advocaat moet er steeds voor waken dat hij ten opzichte van zijn cliënt, de wederpartij, derde-financiers (zoals bijvoorbeeld de Raad voor Rechtsbijstand, rechtsbijstandverzekeraars of commerciële procesfinanciers) en de overheid, de onafhankelijkheid bezit om deugdelijk te adviseren en in rechte te vertegenwoordigen. Een belangenverstrengeling kan de gewenste onafhankelijkheid in gevaar brengen, zeker als deze maakt dat de advocaat mede tot partij wordt. Gedacht kan worden aan het bekleden van bestuursfuncties bij een cliënt of aan nauwe persoonlijke of familiebanden. Ook het lenen van geld van of aan een cliënt, van wie de advocaat zaken behandelt, tast de vereiste onafhankelijkheid van de advocaat aan (HvD 10 april 2015, nr. 7280, ECLI:NL:TAHVD:2015:115). Verder dient de advocaat in zijn relatie met derde-financiers te waken voor voorwaarden die zijn onafhankelijkheid onder druk zetten. De omstandigheden van het geval zullen steeds doorslaggevend zijn. Dat geldt ook voor het antwoord op de vraag of het een kantoorgenoot wél vrijstaat in een voorkomend geval als advocaat op te treden....."*

Ten opzichte van de oude versie van de gedragsregels is op dit punt overigens weinig veranderd. De oude versie kunt u ook raadplegen.

Helaas kan ik u geen concreter antwoord geven.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

Nederlandse orde van advocaten

10.2.e

Neuhuyskade 94, 2596 XM Den Haag
Postbus 30851, 2500 GW Den Haag
telefoon: +31 (0)70 335 35 54
helpdesk@advocatenorde.nl
<http://www.advocatenorde.nl>

Volg ons op Twitter via [@advocatenorde](#) of bezoek ons op [LinkedIn](#), [Facebook](#) of [Google+](#)

Disclaimer:

Bovenstaande mail is bedoeld als informatieverstrekking en is zorgvuldig samengesteld. De informatie kan desondanks onvolledig zijn of onjuistheden bevatten.
De opsteller is niet bevoegd een oordeel te geven over individuele situaties. De wet- en regelgeving vormt de grondslag voor beslissingen.

Van: 10.2.e (Ressortsparket, Arnhem-Leeuwarden) [<mailto:10.2.e@om.nl>]

Verzonden: dinsdag 20 februari 2018 15:43

Aan: Info <info@advocatenorde.nl>

Onderwerp: Ik heb een vraag

Geachte heer, mevrouw,

Mag in een strafzaak een advocaat voor een familielid (zoon) optreden ter zitting bij de politierechter of bij het Gerechtshof?

Zo nee, is dit klachtwaardig?

Volgende week donderdag 1 maart is dit het geval op een zitting van mij.

Ik zou graag voor die dag uitsluitel willen.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

Openbaar Ministerie
Ressortsparket Arnhem-Leeuwarden, locatie Leeuwarden
Zaailand 102, 8911 JA Leeuwarden
Leeuwarden is in 2018 Culturele Hoofdstad van Europa
Postbus 30200, 6800 AE Arnhem

10.2.e

10.2.e@om.nl
www.om.nl

10.2.e

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u bestemd is. Als u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. Het Openbaar Ministerie aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Openbaar Ministerie

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The Netherlands Public Prosecution Service accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Netherlands Public Prosecution Service

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u bestemd is. Als u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

Het Openbaar Ministerie aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Openbaar Ministerie

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The Netherlands Public Prosecution Service accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Netherlands Public Prosecution Service

41

10.2.e

Van: Helpdesk NOvA
Verzonden: dinsdag 27 februari 2018 17:06
Aan: 10.2.e
Onderwerp: RE: Inwerkingtreding nieuwe gedragsregels

Geachte 10.2.e,

De gedragsregels zijn een uitwerking van de betamelijkheidsnorm van artikel 46 van de Advocatenwet en de in artikel 10a van de Advocatenwet genoemde kernwaarden, met name de integriteit. Als zodanig zijn de gedragsregels een leidraad voor advocaten.

Deze regels brengen normen onder woorden, die naar de heersende opvattingen in de kring der advocaten in acht behoren te worden genomen bij de uitoefening van het beroep van advocaat. Zij vormen niet de vastlegging van het voor de advocaten geldende tuchtrecht. Zij kunnen dienen als richtlijn voor de tuchtrechter, al binden zij deze niet, zoals het Hof van Discipline meermalen heeft beslist.

De gedragsregels moeten dus niet worden vergeleken met verordeningen. Het karakter van de gedragsregels maakt dat van advocaten mag worden verwacht dat zij zich deze regels vanaf het moment van publicatie eigen maken en dat zij vanaf dat moment ook hun gedragingen op de nieuwe regels afstemmen. De gedragsregels zijn op 22 februari gepubliceerd. Het is aan de tuchtrechter om te bezien vanaf welk moment het niet eigen maken van de nieuwe regels wordt meegenomen bij de beoordeling van tuchtrechtelijk laakbaar handelen (zie hiervoor de inleiding).

Bij de gedragsregel over vertrouwelijke communicatie met de advocaat van de wederpartij hebben de algemene raad en de commissie de opvatting dat de communicatie tussen advocaten die tot publicatie van de herijkte regels plaatsvond, vertrouwelijk blijft en dat in zaken, waarin die communicatie onder het regime van vertrouwelijkheid heeft plaatsgevonden, ook de communicatie die na publicatie plaatsvindt onveranderd vertrouwelijk blijft, tenzij anders wordt afgesproken.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

Nederlandse orde van advocaten

10.2.e

Neuhuyskade 94, 2596 XM Den Haag
Postbus 30851, 2500 GW Den Haag
Telefoon: +31 (0)70 335 35 54

helpdesk@advocatenorde.nl

<http://www.advocatenorde.nl>

Volg ons op Twitter via [@advocatenorde](#) of bezoek ons op [LinkedIn](#), [Facebook](#) of [Google+](#)

Van: 10.2.e

Verzonden: maandag 26 februari 2018 17:35

Aan: Helpdesk NOvA <helpdesk@advocatenorde.nl>

Onderwerp: Inwerkingtreding nieuwe gedragsregels

L.S.,

Er is onduidelijkheid over de inwerkingtreding van de nieuwe gedragsregels. In de media circuleren meerdere data: 14 februari, 15 februari, 19 februari en 22 februari. De pagina met de Gedragsregels op de site van de Orde van Advocaten vermeldt geen datum van inwerkingtreding.

Kunt u mij duidelijkheid geven?

Vriendelijke groet,

10.2.e

10.2.g

45

10.2.e

Van: Helpdesk NOvA
Verzonden: woensdag 21 maart 2018 15:57
Aan: 10.2.e
Onderwerp: RE: vraag over artikel 26 Gedragsregels

Geachte 10.2.e,

Uw uitleg van gedragsregel 26 is mij niet geheel duidelijk. Voor een verduidelijking van gedragsregel 26 verwijs ik u naar de betreffende regel inclusief de toelichting.

Ten overvloede wijs ik u op hetgeen in de inleiding omtrent de herijking van deze gedragsregel is opgenomen.

Mocht u toch nog vragen hebben over deze gedragsregel dan kunt u hierover contact opnemen met de orde van advocaten Midden-Nederland.

Ik vertrouw erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

Nederlandse orde van advocaten

10.2.e

Neuhuyskade 94, 2596 XM Den Haag
Postbus 30851, 2500 GW Den Haag
Telefoon: +31 (0)70 335 35 54

Van: 10.2.e
Verzonden: woensdag 21 maart 2018 12:21
Aan: Helpdesk NOvA <helpdesk@advocatenorde.nl>
Onderwerp: vraag over artikel 26 Gedragsregels

Geachte heer, mevrouw,

Zou ik een verduidelijking van artikel 26 Gedragsregels kunnen ontvangen.

Zoals ik het nu begrijp is 'confratonele correspondentie' te overleggen als bijvoorbeeld ik een e-mail/brief aan een confrère of collega stuur met daarop uitdrukkelijk aangegeven dat deze e-mail/brief niet vertrouwelijk is, dat ik dan deze e-mail/brief zou kunnen overleggen bij een gerechtelijke instantie. Dit geldt ook als de confrère of collega daar bezwaar tegen heeft ondanks dat er duidelijk wordt aangegeven dat mijn e-mail/brief niet vertrouwelijk is. Klopt dit?

Verneem graag van u.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

advocaat

10.2.e

10.2.g

10.2.e

Van: Helpdesk NOvA
Verzonden: donderdag 15 maart 2018 14:25
Aan: 10.2.e
Onderwerp: RE: opdrachtbevestiging ex art. 7.5 Verordening op de advocatuur

Geachte 10.2.e,

Het door u genoemde artikel 7.5 van de Verordening op de advocatuur (Voda) is per 1-1-2015 ingevoerd. U kunt ook [oude versies](#) (vanaf 1-1-2015) inclusief toelichting inzien.

Op grond van [Gedragsregels advocatuur](#) (regel 16 e.v.) heeft u een informatieplicht. Ik verwijs u ook naar de toelichting bij deze regel. Voorheen was dit, in iets gewijzigde vorm, in de [Gedragsregels 1992](#) (bv. regels 8 en 26) opgenomen.

Daarnaast is er in de jurisprudentie van de [tuchtrechter](#) te vinden dat afspraken over de opdracht schriftelijk moeten worden vastgelegd. Hierin zijn ook wel aanwijzingen te vinden voor de inhoud van de opdrachtbevestiging.

Wellicht ten overvloede bericht ik u het volgende.

Op onze website vindt u een [model opdrachtbevestiging](#).

[Artikel 32](#), onderdeel i, onder ii, van de Regeling op de advocatuur schrijft voor dat u dient vast te leggen op welke wijze de opdracht wordt bevestigd en wat gebruikelijk in de opdrachtbevestiging is opgenomen.

In het kader van het experiment met resultaat gerelateerde beloning schrijft [artikel 7.12 Voda](#) voor wat er in een dergelijke opdrachtbevestiging moet zijn opgenomen.

Ik vertrouw erop u hiermee voldoende te hebben ingelicht.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

Nederlandse orde van advocaten

10.2.e

Neuhuyskade 94, 2596 XM Den Haag
 Postbus 30851, 2500 GW Den Haag
 telefoon: +31 (0)70 335 35 54

Disclaimer:

Bovenstaande mail is bedoeld als informatieverstrekking en is zorgvuldig samengesteld. De informatie kan desondanks onvolledig zijn of onjuistheden bevatten.

De opsteller is niet bevoegd een oordeel te geven over individuele situaties. De wet- en regelgeving vormt de grondslag voor beslissingen.

Van: 10.2.e
Verzonden: woensdag 14 maart 2018 11:55
Aan: Helpdesk NOvA <helpdesk@advocatenorde.nl>
CC: 10.2.e
Onderwerp: opdrachtbevestiging ex art. 7.5 Verordening op de advocatuur

Geachte 10.2.e,

Zoals zojuist telefonisch besproken zend ik u de volgende vraag per mail. Kunt u me doorgeven sinds wanneer een opdrachtbevestiging verplicht is gesteld door de Orde en welke toelichting erbij hoorde ten tijde van de invoering? Zijn de eisen die gesteld worden aan zo'n opdrachtbevestiging gewijzigd in de loop van de tijd?

Bij voorbaat hartelijk dank voor uw medewerking.

Met vriendelijke groet,

 10.2.e
jurist

10.2.e/g

10.2.g

48

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: woensdag 18 april 2018 14:22
Aan: Helpdesk NOvA
Onderwerp: RE: 10.2.g

10.2.e en 11.1

Van: Helpdesk NOvA
Verzonden: donderdag 12 april 2018 09:22
Aan: 10.2.e
Onderwerp: FW: 10.2.g

10.2.e en 11.1

Van: Helpdesk NOvA
Verzonden: woensdag 11 april 2018 17:05
Aan: 10.2.e
Onderwerp: RE: 10.2.g

Geachte 10.2.e,

Voor de goede orde bericht ik u, dat ik u in deze kwestie niet kan adviseren en niet kan aangeven of u de correspondentie wel of niet mag overleggen.

Ik kan u wel informatie geven over de Gedragsregels advocatuur en de vragen die u daarover stelt.

Om misverstanden te voorkomen merk ik op dat uw stelling dat er sprake is van nieuw tuchtrecht per 22 februari jl., niet helemaal juist is. Paragraaf 4, waaronder artikel 46, van de Advocatenwet, is ongewijzigd gebleven. Op 14 februari jl. heeft de algemene raad wel de nieuwe Gedragsregels advocatuur vastgesteld, welke op 22 februari jl. zijn gepubliceerd. Over het karakter van deze regels staat in de inleiding het volgende.

Ook na de thans uitgevoerde herijking van de gedragsregels geldt onveranderd dat deze regels een uitwerking zijn van de wettelijke betamelijkheidsnorm. Die is als vanouds te vinden in artikel 46 van de Advocatenwet, maar maakt inmiddels ook onderdeel uit van de in artikel 10a van de Advocatenwet genoemde kernwaarden, met name de integriteit.

*Ook het navolgende citaat uit de inleiding van 1992 is nog onverminderd geldig:
'(De gedragsregels) zijn niet bindend in de zin, waarin de regels van de door de Nederlandse orde van advocaten vastgestelde verordeningen bindend zijn. Ze zijn bedoeld als richtlijn voor de advocaat voor zijn handelen bij de uitoefening van de praktijk. Zij kunnen tevens dienen als richtlijn voor de tuchtrechter, al binden zij deze niet zoals het Hof van Discipline meermalen heeft beslist.'*

Op het punt van vertrouwelijke communicatie bestaat verschil tussen de huidige Gedragsregels advocatuur en de Gedragsregels 1992. In de inleiding is hierover het volgende gezegd.

Het karakter van de gedragsregels vraagt in het algemeen niet om overgangsrecht; van advocaten mag worden verwacht dat zij zich deze regels vanaf het moment van publicatie eigen maken en dat zij vanaf dat moment ook hun gedragingen op de nieuwe regels afstemmen. Dat ligt anders bij de gedragsregel over vertrouwelijke communicatie met de advocaat van de wederpartij. Hier is de opvatting van de commissie dat de communicatie tussen advocaten die tot publicatie van de herijkte regels plaatsvond, vertrouwelijk blijft en dat in zaken, waarin die communicatie onder het regime van vertrouwelijkheid heeft plaatsgevonden, ook de communicatie die na publicatie plaatsvindt onveranderd vertrouwelijk blijft, tenzij anders wordt afgesproken

Voor grensoverschrijdende activiteiten binnen Europa is in regel 11 opgenomen dat de advocaat bij het verrichten van grensoverschrijdende werkzaamheden binnen de Europese Unie en het Europees economisch gebied, de CCBE Gedragscode voor Europese advocaten in acht dient te nemen. Voor het begrip van grensoverschrijdende werkzaamheden adviseer ik u de toelichting bij deze regel door te nemen. Voor grensoverschrijdende activiteiten buiten Europa is geen regel opgenomen.

Welke regels van toepassing zijn op de correspondentie tussen Amerikaanse advocaten, is mij niet bekend en zult u daar kunnen navragen.

De Nederlandse tuchtrechter zal in voorkomend geval uw handelen beoordelen aan de hand van de normen neergelegd in artikel 46 van de Advocatenwet.

Ik hoop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

Nederlandse orde van advocaten

10.2.e

Neuhuyskade 94, 2596 XM Den Haag
Postbus 30851, 2500 GW Den Haag
telefoon: +31 (0)70 335 35 54

Disclaimer:

Bovenstaande mail is bedoeld als informatieverstrekking en is zorgvuldig samengesteld. De informatie kan desondanks onvolledig zijn of onjuistheden bevatten.

De opsteller is niet bevoegd een oordeel te geven over individuele situaties. De wet- en regelgeving vormt de grondslag voor beslissingen.

Van: 10.2.e

Verzonden: dinsdag 10 april 2018 12:34

Aan: Helpdesk NOvA <helpdesk@advocatenorde.nl>

Onderwerp: 10.2.g

Geachte dames/heren,

Graag wil ik u ter beantwoording een vraag voorleggen.

Een Nederlandse cliënte, een vennootschap naar Nederlands recht opgericht, heeft een geldleningsovereenkomst gesloten met een in Delaware, Amerika, gevestigde andere vennootschap.

Omtrent de aflossing van de geleende gelden door de Amerikaanse vennootschap aan cliënte bestaat een discussie. Deze discussie blijkt onoplosbaar.

In opdracht van cliënte zal de lener van het geld voor een Nederlandse rechtbank worden gedagvaard.

Enkele van de Producties die ik alsdan in rechte wil overleggen betreffen enkele brieven tussen mijn Amerikaanse collega, die aanvankelijk voor cliënte optrad, en de Amerikaanse advocaat van de lenende partij.

Er bestaat geen correspondentie tussen de Amerikaanse advocaat van de wederpartij en ondergetekende.

Ik ben tot dit moment nog niet in beeld geweest.

Deze correspondentie dateert van november 2017.

Mij is bekend dat terzake van correspondentie tussen advocaten nieuw tuchtrecht geldt per 22 februari jl..

Blijft correspondentie tussen advocaten gewisseld in de maand november 2017 confraterneel, dus ook ná 22 februari jl.?

Geldt de confraternele regel ook voor correspondentie tussen advocaten, die in de Verenigde Staten, conform het recht van de USA, aldaar de wettelijke positie hebben van advocaat?

Graag verneem ik, indien mogelijk op korte termijn, uw advies in deze.

Met dank en vriendelijke groet,

10.2.e

10.2.e/g

10.2.e/g

49

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: dinsdag 24 april 2018 08:42
Aan: Helpdesk NOvA
Onderwerp: RE: vraag inzake gedragsregels.

10.2.e en 11.1

Van: Helpdesk NOvA
Verzonden: donderdag 19 april 2018 11:11
Aan: 10.2.e @advocatenorde.nl>
Onderwerp: RE: vraag inzake gedragsregels.

10.2.e en 11.1

Nederlandse orde van advocaten

10.2.e
Neuhuyskade 94, 2596 XM Den Haag
Postbus 30851, 2500 GW Den Haag
telefoon: +31 (0)70 335 35 54

Disclaimer:

Bovenstaande mail is bedoeld als informatieverstrekking en is zorgvuldig samengesteld. De informatie kan desondanks onvolledig zijn of onjuistheden bevatten.
De opsteller is niet bevoegd een oordeel te geven over individuele situaties. De wet- en regelgeving vormt de grondslag voor beslissingen.

Van: 10.2.e
Verzonden: woensdag 18 april 2018 15:12
Aan: Helpdesk NOvA <helpdesk@advocatenorde.nl>
Onderwerp: RE: vraag inzake gedragsregels.

Dag 10.2.e,

10.2.e en 11.1

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

Nederlandse orde van advocaten

[REDACTED]
Neuhuyskade 94, 2596 XM Den Haag
Postbus 30851, 2500 GW Den Haag
telefoon: +31 [REDACTED]
[REDACTED]@advocatenorde.nl
<http://www.advocatenorde.nl>

Van: Helpdesk NOvA

Verzonden: dinsdag 17 april 2018 11:13

Aan: [REDACTED] 10.2.p [REDACTED]@advocatenorde.nl>

Onderwerp: RE: vraag inzake gedragsregels.

Ha [REDACTED],

Ik begrijp dat je geruild hebt en morgen werkt in plaats van vandaag. Dan ben ik er niet. Zou jij misschien een concept-reactie kunnen opstellen? Dan kan ik die donderdag versturen.

Dank.

Groet,

[REDACTED]

Nederlandse orde van advocaten

[REDACTED]
Neuhuyskade 94, 2596 XM Den Haag
Postbus 30851, 2500 GW Den Haag
telefoon: +31 (0)70 335 35 54

Disclaimer:

Bovenstaande mail is bedoeld als informatieverstrekking en is zorgvuldig samengesteld. De informatie kan desondanks onvolledig zijn of onjuistheden bevatten.

De opsteller is niet bevoegd een oordeel te geven over individuele situaties. De wet- en regelgeving vormt de grondslag voor beslissingen.

Van: Helpdesk NOvA

Verzonden: donderdag 12 april 2018 17:14

Aan: [REDACTED]@advocatenorde.nl>

Onderwerp: FW: vraag inzake gedragsregels.

Ha [REDACTED],

10.2.e en 11.1

Van: 10.2.e
Verzonden: donderdag 12 april 2018 16:57
Aan: Helpdesk NOvA <helpdesk@advocatenorde.nl>
CC: 10.2.e
Onderwerp: vraag inzake gedragsregels.

Geachte Confrères,

Naar aanleiding van het gesprek met uw medewerker d.d. heden, die mij verzocht de vraag via de mail te stellen, wil ik U het volgende voorleggen.

In Duitsland heeft voor het Amtsgericht Aachen een echtscheidingsprocedure plaatsgevonden, waarbij iedere partij een eigen Duitse advocaat heeft.

Er is vóór de procedure overeenstemming bereikt over de Ausgleich inzake de Zugewinnngemeinschaft en verdeling van de registergoederen, waarvan er een in Kerkrade ligt.

Deze overeenstemming ligt vast in correspondentie tussen Duitse raadslieden:

Concreet stelt de raadsman van de man een hoge vordering, de raadsvrouw van de vrouw betwist dat en komt tot een berekening, waarmee de raadsman van de man akkoord gaat .

Vervolgens geeft de raadsman van de man opdracht aan een Duitse notaris om dit in een (concept) akte vast te leggen, welke akte in concept wordt toegezonden aan beide Duitse raadslieden .

De man stelt nu dat geen overeenstemming is bereikt en heeft via een Nederlandse advocaat in Nederland een procedure aanhangig gemaakt, welke geleid heeft tot een verstekvonnis.

ik zou gaarne de correspondentie tussen de Duitse advocaten overleggen in een verzetprocedure, nu de man de vrouw gedagvaard heeft en er inmiddels een verstekvonnis is.

Het zijn naar mijn mening geen schikkingsvoorstellen en er staat niet vermeld dat het vertrouwelijke informatie is.. De correspondentie dateert van 2016 en 2017.

Garage verneem ik van U of ik gelet op de nieuwe gedragsregels de correspondentie tussen de twee Duitse advocaten kan overleggen.

De Duitse collega, die de kwestie voor mijn cliënte heeft behartigd, stelt dat dit geen probleem is, maar het is natuurlijk de vraag hoe dat in Nederland zit.

Mag ik van U vernemen ?

Met vriendelijke groeten

10.2.e

10.2.g

10.2.e

Van: Helpdesk NOvA
Verzonden: donderdag 3 mei 2018 13:19
Aan: 10.2.e
Onderwerp: FW: Regel 26 van de gedragsregels 2018

Ter info.

Van: 10.2.e
Verzonden: woensdag 2 mei 2018 09:52
Aan: Helpdesk NOvA <helpdesk@advocatenorde.nl>
Onderwerp: Regel 26 van de gedragsregels 2018

10.2.e en 11.1

Geachte heer, mevrouw,

Zojuist sprak ik 10.2.e. Zij adviseerde mij om mijn vraag met betrekking tot regel 26 van de gedragsregels 2018 per mail toe te sturen.

Graag willen wij vernemen hoe regel 26 in de praktijk gebruikt dient te worden. Hieronder mijn vragen:

1. Dient de mededeling van vertrouwelijke behandeling voorafgaand aan verzending van de inhoudelijke brief/mededeling toegestuurd te worden (in een aparte brief) of kan dit ook gelijktijdig worden toegestuurd (wellicht vermelding bovenaan de brief of op een voorblad).
2. Indien de mededeling van vertrouwelijke behandeling voorafgaand aan verzending van de inhoudelijke brief/mededeling toegestuurd dient te worden:
 - a. Dien je dan een reactie af te wachten?
 - b. Welke tijd dient er tussen de mededeling van vertrouwelijke behandelingen en verzending van de inhoudelijke brief te zitten?

3. In de toelichting bij deze regel staat vermeld; *'Niet langer is louter de hoedanigheid van de verzender en ontvanger van de mededelingen bepalend voor de vertrouwelijkheid van de uitgewisselde mededelingen'*. Tussen welke partijen geldt deze regel, tussen een advocaat en iedere vertegenwoordiger?

Vriendelijk verzoek om op korte termijn een reactie toe te sturen.

Met vriendelijke groet,

 10.2.e

*** In verband met Hemelvaart is ons kantoor op donderdag 10 mei en vrijdag 11 mei a.s. gesloten ***

10.2.e/g

10.2.g

10.2.e

Van: Helpdesk NOvA
Verzonden: dinsdag 29 mei 2018 15:50
Aan: 10.2.e
Onderwerp: FW: RE: RE: RE: RE: RE: vraagje

Zie mail hieronder. Is verzonden.

Van: Helpdesk NOvA
Verzonden: dinsdag 29 mei 2018 14:34
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: RE: RE: RE: RE: RE: RE: vraagje

Geachte [REDACTED],

Mijn reactie had betrekking op de mail die direct onder mijn reactie staat en waarin u een vraag stelt. Uw mail van gisterenmiddag waarin u vraagt naar de klachtenprocedure, las ik daarna. Hierop heeft onderstaande reactie betrekking.

Klachten met betrekking tot gedragingen van de Nederlandse orde van advocaten worden behandeld op de manier zoals in hoofdstuk 9 van de Algemene wet bestuursrecht is beschreven. Hierin is onder meer bepaald dat het klaagschrift ondertekend moet zijn en ten minste uw naam en adres, de datum van verzending, en een omschrijving van de gedraging waartegen de klacht is gericht moet bevatten. U kunt het klaagschrift per post aan ons sturen. U kunt ook een scan van het ondertekende klaagschrift per mail aan helpdesk@advocatenorde.nl sturen.

Met vriendelijke groet,

Nederlandse orde van advocaten

[REDACTED]
Neuhuyskade 94, 2596 XM Den Haag
Postbus 30851, 2500 GW Den Haag
telefoon: +31 (0)70 335 35 54

Disclaimer:

Bovenstaande mail is bedoeld als informatieverstrekking en is zorgvuldig samengesteld. De informatie kan desondanks onvolledig zijn of onjuistheden bevatten.

De opsteller is niet bevoegd een oordeel te geven over individuele situaties. De wet- en regelgeving vormt de grondslag voor beslissingen.

Van: [REDACTED]
Verzonden: maandag 28 mei 2018 16:05
Aan: Helpdesk NOvA <helpdesk@advocatenorde.nl>
Onderwerp: Re: RE: RE: RE: RE: RE: vraagje

Geachte mevrouw/mijnheer,

Ik heb u inhoudelijk geen vraag gesteld, doch enkel gevraagd mij te informeren over de klachtprocedure. Bij deze herhaal ik mijn vraag. Uw inhoudelijke antwoord is derhalve ongevraagd.

met vriendelijke groet,

[REDACTED]

Sent from Yahoo Mail. [Get the app](#)

On Monday, May 28, 2018, 3:54:35 PM GMT+2, Helpdesk NOvA <helpdesk@advocatenorde.nl> wrote:

Geachte [REDACTED],

Mijn collega heeft u in verband met uw vraag verwezen naar gedragsregel 25 en de toelichting daarop. Gedragsregel 25 maakt duidelijk dat een advocaat geen contact mag hebben met een wederpartij als die wederpartij zelf ook een advocaat heeft. Zoals u in de toelichting op deze regel kunt lezen is het doel van die regel om het evenwicht tussen partijen in een juridisch geschil te bewaren. De strekking van de regel is om te voorkomen dat de advocaat van een wederpartij een partij bij een geschil overrompelt zonder bijstand van zijn eigen advocaat.

Ik verwijst u verder naar de mails van mijn collega's en geef daarbij aan dat wij hieraan niets meer kunnen toevoegen.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]

Nederlandse orde van advocaten

[REDACTED]

[REDACTED]

Neuhuyskade 94, 2596 XM Den Haag

Postbus 30851, 2500 GW Den Haag

telefoon: +31 (0)70 335 35 54

Disclaimer:

Bovenstaande mail is bedoeld als informatieverstrekking en is zorgvuldig samengesteld. De informatie kan desondanks onvolledig zijn of onjuistheden bevatten.

De opsteller is niet bevoegd een oordeel te geven over individuele situaties. De wet- en regelgeving vormt de grondslag voor beslissingen.

Van: [REDACTED]
Verzonden: vrijdag 25 mei 2018 16:35
Aan: Helpdesk NOvA <helpdesk@advocatenorde.nl>
Onderwerp: Re: RE: RE: RE: RE: vraagje

Geachte [REDACTED],

Ik denk dat de vraag heel eenvoudig is, en ik zal hem nog een keer stellen. Een antwoord naar tevredenheid is beter voor beiden. De vraag luidt:

mag er contact zijn tussen een advocaat en een privé persoon op een ander gebied dan waarover de advocaat procedeert tegen de prive persoon. advocaat a procedeert namens persoon b tegen persoon c. Is nu ieder contact tussen advocaat a en persoon c verboden? stel dat persoon c op de slagers afdeling bij de jumbo werkt en advocaat a in deze jumbo winkelt en advies wil over het bereiden van een varkenshaas. persoon c staat achter de toonbank van de slagerij bij de jumbo en is het enige aanspreekpunt voor advocaat a.

advocaat a wil nu dus een vraag stellen aan persoon c (waartegen hij procedeert) over de bereiding van een varkenshaas. is dit toegestaan conform de gedragsregels van de orde?

Ik weet dat dit een uitzonderlijke vraag is, maar lijkt me wel een realistische vraag.

met vriendelijke groet,

[REDACTED]

Sent from Yahoo Mail. [Get the app](#)

On Friday, May 25, 2018, 4:20:46 PM GMT+2, Helpdesk NOvA <helpdesk@advocatenorde.nl> wrote:

Geachte [REDACTED],

Vervelend om te horen dat u deze indruk hebt gekregen. Wij proberen u namelijk zo goed en volledig mogelijk te informeren.

Omdat de bedoeling van uw vraag ons onduidelijk is, hebben wij u gevraagd om uw vraag te verduidelijken. Gelet op het feit dat uw vraag ziet op een vrij concrete situatie en de Nederlandse Orde van Advocaten als beroepsorganisatie voor advocaten niet in kan gaan op individuele kwesties, hebben wij u eerst doorverwezen naar uw eigen advocaat aangezien hij op de hoogte is van uw situatie. Mocht u dan toch nog vragen hebben over een concrete situatie, dan hebben wij aangegeven dat u het beste contact op kunt nemen met de lokale orde. De deken van de lokale orde houdt namelijk toezicht op de advocaten in dat arrondissement in verband met de toezichthoudende taak van de deken, kan de lokale orde meer zeggen over concrete situaties.

Hiermee hebben wij getracht u zo goed mogelijk van dienst te zijn.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]

Nederlandse orde van advocaten

[REDACTED]

[REDACTED]

Neuhuyskade 94, 2596 XM Den Haag

Postbus 30851, 2500 GW Den Haag

Telefoon: +31 (0)70 335 35 54

Van: [REDACTED]

Verzonden: vrijdag 25 mei 2018 16:02

Aan: Helpdesk NOvA <helpdesk@advocatenorde.nl>

Onderwerp: Re: RE: RE: RE: vraagje

Geachte [REDACTED],

Ik wil een klacht indien over de advocatenorde zelf. Ik heb sterk de indruk dat uw helpdesk een gebrek aan empathisch vermogen heeft.

met vriendelijke groet,

[REDACTED]

Sent from Yahoo Mail. [Get the app](#)

On Friday, May 25, 2018, 3:54:58 PM GMT+2, Helpdesk NOvA <helpdesk@advocatenorde.nl> wrote:

Geachte [REDACTED],

Mocht u een klacht willen indienen tegen een advocaat, dan moet ik u meegeven dat de Nederlandse Orde van Advocaten geen klachten of individuele zaken in behandeling neemt. Voor vragen of een klacht over het gedrag van een advocaat kunt u terecht bij de orde van advocaten in het arrondissement waar de advocaat kantoor houdt. De deken van de lokale orde houdt namelijk toezicht op de advocaten in dat arrondissement. De verschillende arrondissementen en links naar de contactgegevens kunt u via deze [link](#) vinden. Op de website van de verschillende lokale ordes is ook informatie over de klachtenprocedure te vinden.

U moet wel voor ogen houden dat een klacht over de advocaat van de wederpartij anders worden beoordeeld dan een klacht over de eigen advocaat. De advocaat van de wederpartij komt een grote mate van vrijheid toe om de belangen van zijn cliënt te behartigen op een wijze die hem passend voorkomt, welke vrijheid niet ten gunste van de wederpartij mag worden beknot, tenzij de belangen van die wederpartij daarbij nodeloos en op ontoelaatbare wijze worden geschaad.

Mocht u een klacht hebben over de Nederlandse Orde van Advocaten naar aanleiding van ons mailcontact, dan kunt u uw klacht per mail via dit e-mailadres kenbaar maken. In dit geval vernemen wij graag waar u exact ontevreden over bent.

Ik hoop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]

Nederlandse orde van advocaten

[REDACTED]

[REDACTED]

Neuhuyskade 94, 2596 XM Den Haag

Postbus 30851, 2500 GW Den Haag

Telefoon: +31 (0)70 335 35 54

Van: [REDACTED]

Verzonden: vrijdag 25 mei 2018 15:36

Aan: Helpdesk NOvA <helpdesk@advocatenorde.nl>

Onderwerp: Re: RE: RE: vraagje

Geachte [REDACTED],

Ik ontvang graag informatie over de klachten procedure van de advocatenorde.

met vriendelijke groet,

[REDACTED]

Sent from Yahoo Mail. [Get the app](#)

On Friday, May 25, 2018, 10:33:24 AM GMT+2, Helpdesk NOvA <helpdesk@advocatenorde.nl> wrote:

Geachte [REDACTED],

Ook na intern overleg is het ons niet duidelijk wat u precies met uw vraag bedoelt. De Nederlandse Orde van Advocaten neemt als publiekrechtelijke beroepsorganisatie voor advocaten namelijk geen individuele zaken in behandeling. Voor concrete vragen kunt u overleg plegen met uw eigen advocaat. Uw advocaat is immers bekend met uw zaak en de gedragsregels die voor advocaten gelden.

Voor zover uw vraag ziet op de gedragsregels met betrekking tot direct contact met de (weder)partij, heeft mijn collega u al gewezen op [regel 25 van de Gedragsregels Advocatuur](#) (zie ook de toelichting).

Mocht u nog vragen hebben naar aanleiding van het overleg met uw advocaat, dan kunt u voor vragen over het gedrag van een advocaat ook terecht bij de orde van advocaten in het arrondissement waar de advocaat kantoor houdt. De deken van de lokale orde houdt namelijk toezicht op de advocaten in dat arrondissement. De verschillende arrondissementen en links naar de contactgegevens kunt u via deze [link](#) vinden.

Ik hoop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]

Nederlandse orde van advocaten

[REDACTED]

[REDACTED]

Neuhuyskade 94, 2596 XM Den Haag

Postbus 30851, 2500 GW Den Haag

Telefoon: +31 (0)70 335 35 54

Van: [REDACTED]
Verzonden: donderdag 24 mei 2018 17:39
Aan: Helpdesk NOvA <helpdesk@advocatenorde.nl>
Onderwerp: Re: RE: vraagje

Geachte [REDACTED],

De vraag lijkt mij zeer duidelijk. Ik verzoek u hem nogmaals goed te lezen en anders kunt u hem bespreken met een collega, doorspelen aan een collega of doorzetten naar een hoger niveau binnen uw organisatie. het is voor mij erg belangrijk.

met vriendelijke groet,

[REDACTED]

Sent from Yahoo Mail. [Get the app](#)

On Thursday, May 24, 2018, 5:10:38 PM GMT+2, Helpdesk NOvA <helpdesk@advocatenorde.nl> wrote:

Geachte [REDACTED],

Het is mij niet geheel duidelijk wat u met uw vraag bedoelt.

Als u een concrete vraag heeft, kunt u deze vraag met uw advocaat bespreken.

Algemene informatie over de gedragsregels kunt u in de gedragsregels advocatuur (regel 25 met de toelichting) vinden.

Ik vertrouw erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

[Redacted signature]

Nederlandse orde van advocaten

[Redacted]

[Redacted]

Neuhuyskade 94, 2596 XM Den Haag

Postbus 30851, 2500 GW Den Haag

Telefoon: +31 (0)70 335 35 54

Van: [Redacted]
Verzonden: woensdag 23 mei 2018 10:52
Aan: Info <info@advocatenorde.nl>
Onderwerp: vraagje

ik heb de volgende vraag: stel ik werk bij de Vroom & Dreesman (fictief gekozen en ik weet dat dit bedrijf ter ziele is gegaan) en een advocaat die tegen mij procedeert in bijvoorbeeld een echtscheidingsprocedure komt in de winkel. kan ik dan als V&D werknemer deze advocaat toch gewoon te woord staan in de winkel en hem bijvoorbeeld informeren over de kostuums die bij de V&D te koop zijn. of is elk contact uitgesloten volgens uw regels; m.a.w. zijn er uitzonderingen op de basis regel dat het contact verloopt via de advocaten van partijen?

met vriendelijke groet,

[Redacted signature]

Sent from Yahoo Mail. [Get the app](#)

De met dit e-mailbericht verzonden informatie is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde(n).

Indien u niet de beoogde ontvanger van het e-mailbericht bent, wordt u vriendelijk verzocht dit onverwijld telefonisch dan wel per e-mail te melden aan de afzender en het originele e-mailbericht en eventuele kopieën uit uw systeem te verwijderen en te vernietigen.

Openbaarmaking, vermenigvuldiging, verspreiding of verstrekking van deze informatie aan derden is niet toegestaan.

De met dit e-mailbericht verzonden informatie is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde(n).

Indien u niet de beoogde ontvanger van het e-mailbericht bent, wordt u vriendelijk verzocht dit onverwijld telefonisch dan wel per e-mail te melden aan de afzender en het originele e-mailbericht en eventuele kopieën uit uw systeem te verwijderen en te vernietigen.

Openbaarmaking, vermenigvuldiging, verspreiding of verstrekking van deze informatie aan derden is niet toegestaan.

De met dit e-mailbericht verzonden informatie is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde(n).

Indien u niet de beoogde ontvanger van het e-mailbericht bent, wordt u vriendelijk verzocht dit onverwijld telefonisch dan wel per e-mail te melden aan de afzender en het originele e-mailbericht en eventuele kopieën uit uw systeem te verwijderen en te vernietigen.

Openbaarmaking, vermenigvuldiging, verspreiding of verstrekking van deze informatie aan derden is niet toegestaan.

De met dit e-mailbericht verzonden informatie is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde(n).

Indien u niet de beoogde ontvanger van het e-mailbericht bent, wordt u vriendelijk verzocht dit onverwijld telefonisch dan wel per e-mail te melden aan de afzender en het originele e-mailbericht en eventuele kopieën uit uw systeem te verwijderen en te vernietigen.

Openbaarmaking, vermenigvuldiging, verspreiding of verstrekking van deze informatie aan derden is niet toegestaan.

De met dit e-mailbericht verzonden informatie is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde(n).

Indien u niet de beoogde ontvanger van het e-mailbericht bent, wordt u vriendelijk verzocht dit onverwijld telefonisch dan wel per e-mail te melden aan de afzender en het originele e-mailbericht en eventuele kopieën uit uw systeem te verwijderen en te vernietigen.

Openbaarmaking, vermenigvuldiging, verspreiding of verstrekking van deze informatie aan derden is niet toegestaan.

[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: donderdag 21 juni 2018 11:35
Aan: Helpdesk NOvA
Onderwerp: Re: Minimale arbeidsomvang?

Beste [REDACTED],

Dank je wel voor de aanvulling/reactie. Mijn eventuele andere werkzaamheden zullen verenigbaar zijn.

Met dank en vriendelijke
groet,

[REDACTED]

Op 21 jun. 2018 om 11:22 heeft Helpdesk NOvA <helpdesk@advocatenorde.nl> het volgende geschreven:

Geachte [REDACTED],

Naar aanleiding van onderstaande vraag wil ik graag verwijzen naar de [artikel 8 e Advocatenwet](#), en [gedragsregel 9 en 10 \(met toelichting\)](#).

Zo zullen eventuele andere werkzaamheden verenigbaar moeten zijn met de uitoefening van het beroep van advocaat.

Mogelijk heeft de [Raad van Orde](#) nog een aanvulling hierop.

Ik vertrouw erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]
Nederlandse orde van advocaten

[REDACTED]
Neuhuyskade 94, 2596 XM Den Haag
Postbus 30851, 2500 GW Den Haag
Telefoon: +31 (0)70 335 35 54

<image001.jpg> <image002.png> <image003.png> <image004.png> <image005.jpg>

Van: [REDACTED]
Verzonden: woensdag 20 juni 2018 14:23
Aan: Helpdesk NOVA <helpdesk@advocatenorde.nl>
Onderwerp: Minimale arbeidsomvang?

Beste [REDACTED],

Onder verwijzing naar ons telefoongesprek van zojuist waarin wij het onderstaande al bespraken, mail ik je op verzoek mijn vraagstelling, opdat jij dit zekerheidshalve intern nog even nagaat. Ik overweeg (binnen een jaar na uitschrijving) (her) in te treden als advocaat en vraag mij af of daar een minimale arbeidsomvang voor vereist is. Ik ben arbeidsrechtsspecialist en wil me wellicht voor 1 à 2 dagen per week weer als (arbeidsrecht)advocaat aan een kantoor verbinden. Zover ik uit de regelgeving opmaak bestaat een dergelijke voorwaarde van minimaal zoveel uren/dagen per week niet. Wel de verplichting om jaarlijks - ongeacht de arbeidsomvang - tenminste 20 opleidingspunten te behalen. Graag verneem ik definitief.

Met dank en vriendelijke groet,

[REDACTED]

De met dit e-mailbericht verzonden informatie is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde(n).

Indien u niet de beoogde ontvanger van het e-mailbericht bent, wordt u vriendelijk verzocht dit onverwijld telefonisch dan wel per e-mail te melden aan de afzender en het originele e-mailbericht en eventuele kopieën uit uw systeem te verwijderen en te vernietigen.

Openbaarmaking, vermenigvuldiging, verspreiding of verstrekking van deze informatie aan derden is niet toegestaan.

[REDACTED]

Van: Helpdesk NOvA
Verzonden: maandag 25 juni 2018 15:00
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: RE: Advocaat in loondienst - nevenwerkzaamheden

Geachte [REDACTED],

Naar aanleiding van onderstaande vraag wil ik graag verwijzen naar artikel 8 e Advocatenwet, artikel 5.1, 5.13 en 5.14 (met eventuele toelichting) van de Verordening op de advocatuur (Voda) en gedragsregel 2, 10 en 15 (met toelichting). Zo is er een hoge mate van voorzichtigheid opgedragen aan de advocaat om zijn onafhankelijkheid te bewaren en dient een advocaat tegenstrijdige belangen te voorkomen.

Mogelijk heeft de Raad van Orde nog een aanvulling hierop. Het is raadzaam dit te bespreken met de lokale deken, gelet op zijn toezichthoudende functie.

Ik hoop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

Nederlandse orde van advocaten

[REDACTED]
Neuhuyskade 94, 2596 XM Den Haag
Postbus 30851, 2500 GW Den Haag
Telefoon: +31 (0)70 335 35 54

Van: [REDACTED]
Verzonden: zondag 24 juni 2018 15:18
Aan: Helpdesk NOvA <helpdesk@advocatenorde.nl>
Onderwerp: Advocaat in loondienst - nevenwerkzaamheden

Geachte heer, mevrouw,

Ik ben een advocaat in loondienst en ben voornemens om mijn eigen juridisch adviesbureau op te zetten.

Mijn vraag aan u is of ik - gelet op de gedragsregels hiertoe over kan gaan.

Ik zal dan parttime in dienst blijven als advocaat bij mij huidige werkgever en tevens werkzaam zijn als jurist bij mijn eigen adviesbureau (als ZZP'-er). Kunt u aangeven of dat is toegestaan?

Bij voorbaat dank.

Met vriendelijke groet,

[Redacted signature]

10.2.e

Van: Helpdesk NOvA
Verzonden: donderdag 7 juni 2018 15:08
Aan: Helpdesk NOvA
Onderwerp: RE: Vraag met betrekking tot gedragsregels

11.1

Graag even tegenlezen.

10.2.e

11.1

10.2.e

10.2.e

2596 XM Den Haag
Postbus 30851, 2500 GW Den Haag
telefoon: +31 (0)70 335 35 54

Disclaimer:

Bovenstaande mail is bedoeld als informatieverstrekking en is zorgvuldig samengesteld. De informatie kan desondanks onvolledig zijn of onjuistheden bevatten.
De opsteller is niet bevoegd een oordeel te geven over individuele situaties. De wet- en regelgeving vormt de grondslag voor beslissingen.

Van: 10.2.e
Verzonden: dinsdag 5 juni 2018 13:48
Aan: Helpdesk NOvA <helpdesk@advocatenorde.nl>
CC: 10.2.e
Onderwerp: Vraag met betrekking tot gedragsregels

Uw referentie: -

Geachte heer, mevrouw,

Zoals telefonisch besproken stel ik hierbij onze vraag met betrekking tot de gedragsregels advocatuur per e-mail:

Het betreft een procedure waar in eerste aanleg vonnis is gewezen. Namens onze cliënt hebben wij hoger beroep aangetekend en de Memorie van Grieven ingediend. Het is gebruikelijk de advocaat wederpartij een afschrift te zenden van deze stukken. Echter, in hoger beroep heeft zich geen advocaat gesteld. Dienen wij een afschrift van de stukken te zenden naar de advocaat die in eerste aanleg als gemachtigde heeft opgetreden?

Ik verneem graag spoedig van u.

Bij voorbaat dank.

Vriendelijke groet,

10.2.e

10.2.e/g

Belangrijkste wijzigingen in de Gedragsregels 2018

- De nieuwe gedragsregels zijn opnieuw gegroepeerd aan de hand van de vier kringen van plichten en verplichtingen van de advocaat, te weten jegens de maatschappij, de cliënt, de overige betrokkenen bij de rechtspleging en zijn cliënt.
- Voor de leesbaarheid en doorzoekbaarheid is elke gedragsregel van een kopje voorzien.
- In de principiële gedragsregel 1 wordt de grondslag voor de beroepslichten benoemd.
- De provisieregels, en dan in het bijzonder de mogelijkheid om van de norm af te wijken, is uitgewerkt in regel 2.
- Ten aanzien van de thans in de wet opgenomen geheimhoudingsplicht bevat regel 3 een nadere uitwerking van die professionele vertrouwelijkheid.
- Nieuw is een uitwerking van de voor advocaten geldende incompatibiliteiten (regel 10).
- In regel 12 wordt thans het bijzondere karakter van de relatie tussen advocaat en cliënt benadrukt (als gevolg van de recente lijn in de tuchtrechtspraak over de verhouding van opdrachtnemer en opdrachtgever).
- Beoogd is de regel over belangenverstrengeling te vereenvoudigen (regel 15).
- Uit de financiële regels is het verbod op resultaatgerelateerde beloning verwijderd, aangezien die materie nu is geregeld in de Verordening op de advocatuur. De verwijzing naar de begrotingsprocedure in geval van een betwiste declaratie is vervangen door een naar de kantoorklachtenregeling.
- De regels rondom het optreden voor de rechter (overleggen stukken en pleitnota's) is in het licht geplaatst van de bevordering van een eerlijk proces (regel 20).
- Er geldt geen absoluut verbod meer ten aanzien van het benaderen van getuigen, maar een verbod van ongeoorloofde beïnvloeding van getuigen (regel 22).
- Waar voorheen de vertrouwelijkheid van mededelingen tussen advocaten onlosmakelijk verbonden was aan de aard van de (confraternale) correspondentie, dient die vertrouwelijkheid voortaan te worden afgesproken (regel 26).
- Ten aanzien van het overnemen van cliënten is in regel 28 een zgn. ronsselverbod opgenomen (regel 28).
- In de regel over de medewerkingsplicht jegens de deken is rekening gehouden met de toepasselijkheid van de Awb (regel 29).
- Een tweetal bijzondere beschermingsregels is komen te vervallen (de bescherming van de advocaat als opgeroepen getuige en de advocaat als crediteur, in respectievelijk de oude gedragsregels 20 en 21).

Tevens per mail

Nederlandse Orde van Advocaten
T.a.v. De Algemene Raad, Commissie-Loorbach
Postbus 30851
2500 GW Den Haag

Amsterdam, 13 oktober 2017

Betreft: Reactie NVSA en NVJSA op voorgestelde Gedragsregel

Geachte Commissie,

Wij zijn als specialisatieverenigingen voor de strafrechtadvocatuur, NVSA en NVJSA, tijdens uw onderzoek benaderd om uw Commissie input te geven over de gedragsregels. Daarna hebben wij niet van uw Commissie vernomen. Inmiddels is onder onze aandacht gekomen dat er een concept van de herijkte gedragsregels is gepubliceerd en dat de consultatietermijn liep tot 17 september 2017. Langs deze weg zouden wij u graag toch op enkele voor de strafrechtadvocatuur belangrijke punten onze inbreng willen leveren met het verzoek die inbreng alsnog bij de analyse van de ingekomen reacties mee te nemen en te betrekken bij de vaststelling van de nieuwe gedragsregels.

Naar aanleiding van het consultatiedocument hebben wij de navolgende opmerkingen:

Regel 3 (regels 6 leden 1, 2 en 5 en 10 lid 1 oud)

Regel 3 (regels 6 leden 1, 2 en 5 en 10 lid 1 oud) heeft betrekking op de geheimhoudingsplicht. In de toelichting daarop staat vermeld:

"Ook kunnen zich situaties voordoen waarbij een advocaat als zodanig is betrokken zonder dat deze evenwel een geslaagd beroep op zijn verschoningsrecht kan doen. Zonder volledigheid te suggereren zijn situaties die geen verschoningsrecht opleveren:

- het inkopiëren van de advocaat in de cc-regel van een e-mail met klaarblijkelijk geen ander doel dan de inhoud van de e-mail onder de vertrouwelijkheid te brengen.*
- het laten deelnemen van een advocaat aan een gesprek met het klaarblijkelijk enige doel om wat tijdens het gesprek ter tafel komt vertrouwelijk te laten zijn. "*

Secretariaat

Vondelstraat 41
1054 GJ
Amsterdam
Nederland

T +31 (0)20 606 06 80
F +31 (0)20 606 06 81
E info@nvsa.nl
www.nvsa.nl

Bank:

NL76ABNA0481762302
T.n.v.: Nederlandse Vereniging
van Strafrechtadvocaten

De geheimhoudingsplicht is een van de allerbelangrijkste onderdelen van het gedragsrecht en een kernwaarde voor elke advocaat. In de toelichting lijkt te worden verwezen naar de jurisprudentie over o.a. het cc-en van de advocaat. In de toelichting wordt gesproken over 'klaarblijkelijk', toeziende op situaties waarin de rechtspraak dat uiteindelijk heeft vastgesteld. Daar kan echter een uitgebreide standpuntwisseling aan ten grondslag liggen, waarbij de rechter uiteindelijk daarover een beslissing neemt. Gevreesd wordt dat de huidige formulering in samenhang met de toelichting tot gevolg zal hebben dat het openbaar ministerie aangetroffen correspondentie, gespreksverslagen etcetera zal gaan inzien en aan dossiers gaan toevoegen omdat het OM stelt dat 'klaarblijkelijk' het enige doel was de inhoud onder de vertrouwelijkheid te brengen. Daarmee wordt dan een soort omgekeerde bewijslast gecreëerd, waarbij de advocaat of de cliënt moet aantonen dat dat niet zo is. Bovendien is dan het kwaad al geschied, want de informatie al verspreid/bekend geworden. De toelichting is dan ook te stellig door te overwegen dat in de genoemde voorbeelden in ieder geval geen sprake is van verschoningsrecht. Onze suggestie is de tekst van de toelichting te wijzigen door de voorbeelden te verwijderen en op te nemen dat indien de rechter vaststelt dat informatie niet onder de vertrouwelijkheid valt indien die informatie (zoals besprekingen met een advocaat of schriftelijke communicatie met een advocaat) uitsluitend heeft plaatsgevonden met als enige doel om die informatie onder de vertrouwelijkheid te brengen.

Regel 6 (regel 30 oud)

1. De advocaat dient zich te onthouden van het verstrekken van feitelijke gegevens waarvan hij weet, althans behoort te weten, dat die onjuist zijn.
2. De advocaat mag de rechter nimmer bewust onjuiste of misleidende inlichtingen verstrekken.

In de toelichting op regel 6 derde alinea is opgenomen:

"Het openbaar belang bij een goede rechtspleging en zijn integriteit verzetten zich ertegen dat een advocaat een rechter willens en wetens verstoken laat van informatie waarvan de advocaat weet of moet weten dat deze wezenlijk is voor de oordeelsvorming van de rechter. De tuchtrechter heeft wel geoordeeld dat het openbaar belang bij een goede rechtspleging zich ertegen verzet dat een advocaat een rechter willens en wetens verstoken laat van informatie waarvan de advocaat weet of moet weten dat deze wezenlijk is voor de oordeelsvorming van de rechter (HvD 5 juni 2009, Advocatenblad 20 augustus 2010)."

Een en ander houdt verband met de in het burgerlijk procesrecht sinds 2002 geldende waarheidsplicht als bedoeld in artikel 21 Rv en de substantiëringsplicht en bewijsaandragplicht als bedoeld in artikel 111 lid 3 Rv. Op grond van artikel 21 Rv zijn partijen immers verplicht de voor de beslissing van belang zijnde feiten volledig en naar waarheid aan te voeren. Wordt deze verplichting niet nageleefd, dan kan de rechter daaruit de gevolgtrekking maken die hij geraden acht."

Onzes inziens kan een dergelijke gedragsregel niet aan de strafrechtadvocaat worden opgelegd, maar in de huidige terminologie geldt deze gedragsregel (kennelijk) ook voor strafrechtadvocaten. Een goede verdediging in strafzaken vereist juist dat de advocaat informatie vergaart (onder meer door gesprekken met de cliënt en potentiële getuigen) teneinde de cliënt te kunnen adviseren over zijn procespositie en de te volgen verdedigingsstrategie. In dat licht is het juist voor de strafrechtadvocaat tuchtrechtelijk laakbaar indien hij of zij bepaalde (al dan niet van de cliënt verkregen) informatie zou delen met de rechter. Het kan immers zijn dat de informatie die de cliënt of een getuige de advocaat geeft, van belang is voor de oordeelsvorming van de rechter doch zeer belastend is voor de cliënt. Door een strafrechtadvocaat middels deze gedragsregel te verplichten dergelijke informatie ter kennisneming van de rechtbank te brengen wordt inbreuk gemaakt op een belangrijk grondrecht van de cliënt: namelijk dat hij (en daarmee ook zijn raadsman) niet mee hoeft te werken aan zijn eigen veroordeling. Daarnaast een simpel voorbeeld uit de praktijk: rechters vragen wel eens of een afwezige cliënt weet van de zitting. Daarop wordt vaak geen antwoord gegeven, omdat die informatie tot gevolg zou kunnen hebben dat een gebrek in de betekenisvoorschriften wordt gepasseerd vanwege de mededeling van de advocaat. Bovendien zou de advocaat dan mogelijk handelen in strijd met het voorgestelde art. 3 van de Gedragsregels en zijn geheimhoudingsplicht schenden, hetgeen een strafbaar feit is. Wij menen dan ook dat in de toelichting aparte aandacht dient te zijn voor de positie van de strafrechtadvocaat, althans dient te worden opgemerkt dat dit uitgangspunt voor hen niet heeft te gelden.

Regel 18 (regel 14 oud)

1. Bij het bepalen van het tijdstip van overleggen van stukken aan de rechter aan wiens oordeel of de instantie aan wier oordeel de zaak is onderworpen dient de advocaat er rekening mee te houden dat de wederpartij een reactie daarop voldoende zorgvuldig moet kunnen voorbereiden.
2. Overlegging van een pleitnota is slechts geoorloofd, wanneer zij niet meer bevat dan hetgeen door de advocaat is bepleit.
3. Voorafgaand aan het pleidooi moet een afschrift van de pleitnota aan de advocaat van de weder- partij worden afgegeven.

In regel 18 is het aan de rechter overleggen van pleitnota's vastgelegd. Naar het ons voorkomt wordt met het huidige voorstel onvoldoende rekening gehouden met het bijzondere karakter van het strafrecht in dit verband, met name waar het gaat om de regel dat in de schriftelijke pleitnotitie niet meer zou mogen staan dan wordt voorgedragen. Uit HR 26 mei 2015, ECLI:NL:HR:2015:1340 blijkt dat ook een verwijzing naar de pleitnota in eerste aanleg, naar de pleitnota in de zaak van een medeverdachte of naar een op voorhand aan het gerecht toegezonden stuk als een 'bepleit' standpunt geldt. Anders gezegd: in strijd met het voorgestelde lid 2 is het in strafzaken juist geoorloofd dat de pleitnota meer bevat dan mondeling wordt bepleit. In lid 3 is daarbij opgenomen dat een pleitnota dient te worden overgelegd. In de eerste plaats is van belang dat die regel nu lijkt te impliceren dat altijd als gepleit wordt, een schriftelijke pleitnota moet worden overgelegd. Dit terwijl dat niet in lijn is met de praktijk. In veel kleinere strafzaken wordt gepleit zonder notitie, mede omdat de inhoud van het

pleidooi af kan hangen van hetgeen ter zitting gebeurt. In supersnelrechtzittingen is het zelfs onmogelijk om een pleitnotitie op te stellen nu het dossier zeer kort voor de zitting wordt verstrekt. De eis stellen dat toch iets overgelegd wordt voert te ver, vooral nu bijvoorbeeld ook het Openbaar Ministerie meestal geen schriftelijk requisitoir heeft, dat is eerder de uitzondering. Voor zover dat met deze regel niet bedoeld is, dient een en ander in de toelichting verduidelijkt.

Daar komt bij dat ook niet verwacht en verlangd kan worden, als er wel een pleitnota op schrift is, dat deze altijd aan de officier van justitie en aan een eventueel slachtoffer wordt overgelegd, zoals thans in de toelichting gesteld. Aan de officier van justitie alleen al niet nu zoals gezegd andersom ook in de regel geen requisitoir wordt overgelegd. Bovendien heeft de pleitnota in strafzaken voornamelijk de functie de griffier te ontlasten en te zorgen dat alles goed en volledig in het zittingsproces-verbaal komt. Ten aanzien van een eventuele benadeelde partij lijkt het in het geheel niet conform de praktijk dat de benadeelde partij een afschrift van de pleitnota ontvangt, zo is de ervaring binnen onze verenigingen althans niet. De pleitnota is in de regel voor de benadeelde partij grotendeels irrelevant. Bovendien staat er soms persoonlijke informatie in over de cliënt, die voor de vordering niet relevant is maar waarvan niet gewenst is dat de benadeelde partij daarvan een afschrift ontvangt. Daarbij kan worden gedacht aan informatie over een psychiatrisch of psychologisch onderzoek (in het kader van bijvoorbeeld de strafmaat). De rapportages die over de cliënt worden opgemaakt worden over het algemeen ook niet door het OM aan de benadeelde partij verstrekt omdat dat een te grote en niet relevante inbreuk is op de privacy van de verdachte. Van de verdediging kan niet verlangd worden dat met het oog op deze eis met een aparte pleitnota, bijvoorbeeld op de vordering benadeelde partij, gewerkt wordt.

Regel 20 (regels 16 en 32 oud)

1. De advocaat stelt zich behoedzaam en terughoudend op in zijn contacten met getuigen en houdt zich verre van de beïnvloeding van getuigen.
2. Indien de advocaat getuigen of deskundigen oproept, moet hij instaan voor de aan hen toekomende vergoedingen en honoraria, tenzij hij een uitdrukkelijk voorbehoud maakt.
3. Het in het voorgaande lid bepaalde geldt ook in zaken waarin de advocaat is toegevoegd.

Wij gaan ervan uit dat deze bepaling uitsluitend betrekking heeft op contacten met getuigen, niet zijnde de eigen cliënt(en) van de advocaat. Het gebeurt zeer regelmatig dat strafrechtadvocaten een cliënt bijstaan die als getuige in een strafrechtelijk onderzoek wordt gehoord. De cliënt is soms zelf verdachte en wordt als getuige gehoord in de zaak van een medeverdachte, maar ook kan het bijstand zijn aan een getuige die (nog) geen verdachte is. Uit de voorgestelde regel noch de toelichting volgt, dat een dergelijke bijstand waarbij de getuige de cliënt is, buiten het doel van deze bepaling valt. In een dergelijke situatie kan geen sprake zijn van gedragsrechtelijk voorgeschreven terughoudendheid en behoedzaamheid.

Teneinde hierover onduidelijkheid te voorkomen dient in de gedragsregel dan wel in de

toelichting te worden opgenomen dat deze gedragsregel geen betrekking heeft op de rechtsbijstand door de advocaat aan zijn cliënt, die de getuige is.

Regel 26 lid 1 (regel 22 oud)

1. Een advocaat onthoudt zich in beginsel van pogingen om in een lopende zaak een cliënt van een andere advocaat tot de zijne te maken. Verzoekt iemand een advocaat de behandeling van zijn zaak, die reeds bij een andere advocaat in behandeling is, over te nemen, dan voeren deze advocaten onderling overleg met het doel de opvolgende advocaat behoorlijk in te lichten over de stand van de zaak.

In de toelichting wordt, voor zover relevant, gesteld:

"Het in contact treden met de verdachte 'achter de rug van de bestaande raadsman om' is, behoudens bijzondere omstandigheden, een handelwijze die volgens de tuchtrechter niet valt te verenigen met een respectvolle omgang met een collega. Meer nog dan de oorspronkelijke raadsman die bescherming behoeft tegen zulke onwenselijk bevonden praktijken, is het de (rechts)verhouding tussen de cliënt en de (oorspronkelijk) raadsman die bescherming behoeft tegen (ongeeoorloofde) inmenging door derden, in het bijzonder van advocaten. In de genoemde onwenselijke situatie wordt niet voorzien indien een advocaat, die dan alleen nog is aangezocht raadsman te worden, enkel met een beroep op de vrije advocaatkeuze, naar eigen goeddunken, dus zonder vooroverleg met de reeds ingeschakelde raadsman, contact zou kunnen zoeken met een verdachte en langs deze weg zou kunnen bewerkstelligen dat hij of zij opvolgend raadsman wordt. Het staat een raadsman in beginsel niet vrij zich te mengen in de relatie tussen een verdachte en zijn raadsman. De regels voor een vrije advocaatkeuze strekken er niet toe inbreuken op een bestaande rechts- verhouding tussen een advocaat en zijn cliënt te faciliteren (HvD 17 december 2012, nr. 6338, ECLI:NL:TAHVD:2012:YA4469).

(...)

Het is de eigen verantwoordelijkheid van de overnemende advocaat om daadwerkelijk te overleggen met de andere advocaat alvorens de behandeling van een zaak over te nemen. Dit kan anders zijn als zich dwingende omstandigheden voordoen die ertoe leiden dat de overnemende advocaat niet in de gelegenheid is daadwerkelijk voorafgaand overleg te voeren. Het is echter niet voldoende dat de cliënt contact opneemt met zijn behandelend advocaat om door te geven dat hij een andere advocaat wenst."

Ten aanzien van de regels die zijn gesteld met betrekking tot de overname van zaken, willen wij ons, teneinde herhaling te voorkomen, nadrukkelijk aansluiten bij de reactie van [REDACTED], zoals die is opgenomen op pagina's 88-91 van de gebundelde reacties consultatie gedragsregels (<https://www.advocatenorde.nl/document/reacties-consultatie->

consultatie-gedragsregels), nu wij die reactie volledig onderschrijven.

Wij verzoeken uw Commissie vriendelijk onze inbreng alsnog bij het verdere proces te betrekken, en zijn uiteraard desgewenst tot een nadere toelichting bereid.

Hoogachtend, namens de Nederlandse Vereniging van Jonge Strafrechtsadvocaten (NVJSA) en de Nederlandse Vereniging van Strafrecht Advocaten (NVSA),

[Redacted signature area]

Jaap Baar
Voorzitter NVJSA

Jeroen Soeteman
Voorzitter NVSA